

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

**Gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimas,
taikant virtualiąsias mokymosi priemones**

Baigiamasis magistro projektas

Giedrė Kublickienė

Projekto autorė

Lekt. dr. Vitalija Jakštienė

Vadovė

Kaunas, 2022

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

**Gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimas,
taikant virtualiąsias mokymosi priemones**

Baigiamasis magistro projektas

Nuotolinio mokymosi informacinės technologijos (B211BX010)

Giedrė Kublickienė

Projekto autorė

Lekt. dr. Vitalija Jakštienė

Vadovė

Doc. dr. Danguolė Rutkauskienė

Recenzentė

Kaunas, 2022

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Giedrė Kublickienė

Gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimas, taikant virtualiąsias mokymosi priemones

Akademinio sąžiningumo deklaracija

Patvirtinu, kad:

1. baigiamąjį projektą parengiau savarankiškai ir sąžiningai, nepažeisdama(s) kitų asmenų autoriaus ar kitų teisių, laikydamasi(s) Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nuostatų, Kauno technologijos universiteto (toliau – Universitetas) intelektinės nuosavybės valdymo ir perdavimo nuostatų bei Universiteto akademinės etikos kodekse nustatytų etikos reikalavimų;
2. baigiamajame projekte visi pateikti duomenys ir tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti teisėtai, nei viena šio projekto dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar elektroninių šaltinių, visos baigiamojo projekto tekste pateiktos citatos ir nuorodos yra nurodytos literatūros sąrašė;
3. įstatymų nenumatytų piniginių sumų už baigiamąjį projektą ar jo dalis niekam nesu mokėjęs (-usi);
4. suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo ar kitų asmenų teisių pažeidimo faktui, man bus taikomos akademinės nuobaudos pagal Universitete galiojančią tvarką ir būsiu pašalinta(s) iš Universiteto, o baigiamasis projektas gali būti pateiktas Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai nagrinėjant galimą akademinės etikos pažeidimą.

Giedrė Kublickienė

Patvirtinta elektroniniu būdu

Kublickienė, Giedrė. Gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių bei įgūdžių gilinimas, taikant virtualiąsias mokymosi priemones. Magistro baigiamasis projektas / vadovė lekt. Vitalija Jakštienė; Kauno technologijos universitetas, Informatikos fakultetas.

Studijų kryptis ir sritis (studijų krypčių grupė): Informatikos inžinerija (B04), Informatikos mokslai.

Reikšminiai žodžiai: anglų kalba, virtualiosios mokymo(si) priemonės, žinių ir įgūdžių gilinimas.

Kaunas, 2022. 64 p.

Santrauka

Šių dienų moksleiviui nebeužtenka pamokoje tik sąsiuvinio ir vadovėlio. Šiuolaikinėms technologijoms tobulėjant atsiranda naujų būdų mokytis ir mokyti. Virtualiųjų priemonių pasiūla užsienio kalbų mokymą(si) pavertė dinamišku, aktyviu ir įtraukiančiu ugdymo(si) procesu, kuris vis labiau tinka skirtingiems besimokančiųjų poreikiams tenkinti. Baigiamojo projekto tikslas – paskatinti gimnazijos mokinius gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius, panaudojant virtualiąją aplinką, parengtą pagal sukurtą virtualiųjų priemonių taikymo metodiką, atsižvelgiant į gimnazistų anglų kalbos mokymosi poreikius. Didelis virtualiųjų priemonių pasirinkimas kelia iššūkį mokytojams ir mokiniams pasirenkant efektyviausias virtualiąsias priemones skirtingoms kalbos mokymosi veikloms. Siekiant išsiaiškinti, kokios priemonės, būdai yra tinkamiausi kalbos mokymesi, išanalizuoti anglų kalbos mokymosi ypatumai, anglų kalbos lygio nustatymo poreikis, virtualios mokymo(si) priemonės bei jų patirtys anglų kalbos mokymesi. Nustačius gimnazijos mokinių poreikį gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius panaudojant virtualiąsias priemones, sudaryta gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodika.

Projektuojant virtualiąją mokymosi aplinką gimnazijos mokinių anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti pagal sudarytą metodiką, išanalizuoti virtualiosios mokymosi sistemos naudotojų funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai, pristatyti reikalingi posistemiai aplinkai realizuoti, palygintos virtualiosios mokymosi aplinkos *Moodle*, *Canva* ir turinio valdymo sistema *Microsoft SharePoint*. Palyginus šių aplinkų funkcines galimybes ir nefunkcinius reikalavimus, gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodika realizuojama turinio valdymo sistemoje *Microsoft SharePoint* ir bendravimo ir bendradarbiavimo aplinka *Microsoft Teams*.

Realizavus anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodiką, atliktas virtualios mokymosi aplinkos vertinimas, buvo siekta nustatyti aplinkos naudingumą ir tinkamumą gilinant anglų kalbos žinias ir įgūdžius. Apklaustieji palankiai įvertino virtualią mokymosi aplinką, parinktas virtualias mokymo(si) priemones. Nustatyta, kad virtuali mokymosi aplinka tenkina besimokančiųjų lūkesčius.

Kublickienė, Giedrė. Deepening the English Language Knowledge and Skills of Gymnasium Students Using Virtual Learning Tools. Master's Final Degree Project. Master's Final Degree Project / supervisor lect. Vitalija Jakštienė; Faculty of Informatics, Kaunas University of Technology.

Study field and area (study field group): Informatics Engineering (B04), Computing.

Keywords: the English language, virtual learning tools, deepening knowledge and skills.

Kaunas, 2022. 64 pages.

Summary

For today's student, a notebook and a textbook alone are no longer enough. With the advancement of modern technology, new ways of teaching and learning are emerging. The supply of virtual tools has made foreign language teaching a dynamic, active, and inclusive educational process that is increasingly suited to the different needs of learners. The aim of the final project is to enable gymnasium students to deepen their English language knowledge and skills, using a virtual environment developed according to the developed methodology of applying virtual tools to meet the English language learning needs of gymnasium students. The wide choice of virtual tools poses a challenge for teachers and students to choose which virtual tools are most effective for different language learning activities. To find out which tools and methods are the most suitable for language learning, the peculiarities of English language learning, the needs of determining the level of English, virtual teaching / learning tools and their experiences in English language learning were analyzed. After fulfilling the need of gymnasium students to deepen their English language knowledge and skills by virtual means, a methodology for deepening English language knowledge and skills of gymnasium students was developed.

When designing the virtual learning environment for deepening the English language skills of gymnasium students, the functional and non-functional requirements of the virtual learning system users were analyzed, the necessary subsystems for the implementation of the environment were presented, *Moodle*, *Canva* and *Microsoft SharePoint* content management system were compared. After comparing the functional possibilities and non-functional requirements, the methodology for deepening the English language knowledge and skills of gymnasium students is implemented in the content management system *Microsoft SharePoint* and the communication and collaboration platform *Microsoft Teams*.

Following the implementation of the methodology for deepening English language knowledge and skills, an evaluation of the virtual learning environment was conducted to assess the usefulness and suitability of the environment for deepening English language knowledge and skills. Respondents appreciated the virtual learning environment and the choice of virtual teaching / learning tools. The virtual learning environment has been found to meet learners' expectations.

Turinys

Lentelių sąrašas	8
Paveikslų sąrašas	9
Santrumpų ir terminų sąrašas	10
Įvadas.....	11
1. Anglų kalbos mokymosi ypatumai gimnazijoje.....	13
1.1. Anglų kalbos mokymosi gimnazijoje tikslai ir veiklos	13
1.2. Anglų kalbos mokėjimo lygio nustatymo poreikis.....	15
1.3. Virtualiųjų priemonių panaudojimo kalbos mokymesi galimybės.....	16
1.4. Virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimas gilinant anglų kalbos įgūdžius, siekiant atliepti mokymosi poreikius, tyrimas	18
1.5. Virtualiųjų mokymosi priemonių anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti pasirinkimo problematika	21
1.6. Skyriaus išvados	23
2. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias mokymosi priemones, metodika	25
2.1. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodikos veiklos ir priemonės	25
2.2. Mokymosi organizavimas pagal metodiką.....	30
2.3. Skyriaus išvados	32
3. Virtualiosios aplinkos projektavimas anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse metodikai realizuoti.....	33
3.1. Virtualiosios mokymosi aplinkos aprašas	33
3.2. Projektuojamos virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti aprašas	34
3.3. Virtualiosios mokymosi aplinkos anglų kalbos žinioms bei įgūdžiams gilinti gimnazinėse klasėse funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai	34
3.4. Virtualiosios mokymosi aplinkos panaudojimo atvejai	37
3.5. Sistemų ir programinių priemonių parinkimas virtualiajai aplinkai realizuoti	41
3.6. Mokomojo turinio rengimo priemonės.....	45
3.7. Virtualiosios mokymosi aplinkos projektavimo išvados.....	46
4. Priemonės, skirtos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti gimnazinėse klasėse, realizavimas.....	48
4.1. Virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimui gimnazinėse klasėse diegimas bei tvarkymas pagal posistemius	49
4.2. Skyriaus išvados	54
5. Metodikos ir priemonės tinkamumo tyrimas.....	55
5.1. Tyrimo rezultatai	55
5.2. Aplinkos patobulinimai ir testinumas.....	58
5.3. Skyriaus išvados	59
Išvados	61
Literatūros sąrašas	62
Priedai.....	65
1 priedas. Virtualiųjų mokymosi priemonių taikymo anglų kalbos pamokose tyrimas	65
2 priedas. Virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti vertinimo tyrimas .	71
3 priedas. Straipsnis „Anglų kalbos sąveikos bei interakcijos žodžiu mokymosi galimybės Microsoft Teams aplinkoje“	80

4	priedas. Diegimo akts	90
---	-----------------------------	----

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Sakytinio teksto suvokimui (klausymo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas.....	26
2 lentelė. Rašytinio teksto suvokimui (skaitymo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas.....	26
3 lentelė. Sąveikai ir raiškai žodžiu (kalbėjimo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas.....	27
4 lentelė. Sąveikai ir raiškai raštu (rašymo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas	28
5 lentelė. Gramatikos įgūdžių gilinimas panaudojant virtualiąsias mokymosi priemones	29
6 lentelė. Žodyno įgūdžių gilinimas panaudojant virtualiąsias mokymosi priemones	30
7 lentelė. Funkciniai reikalavimai pagal posistemius	35
8 lentelė. Nefunkciniai reikalavimai	36
9 lentelė. Panaudojimo atvejo „Redaguoti mokomąjį turinį“ specifikacija	38
10 lentelė. Panaudojimo atvejo „Kurti testą“ specifikacija.....	40
11 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal administravimo posistemio funkcinius reikalavimus.....	42
12 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal mokojo turinio rengimo ir teikimo posistemio funkcinius reikalavimus	42
13 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal bendravimo ir bendradarbiavimo posistemio funkcinius reikalavimus	43
14 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal vertinimo ir įsivertinimo posistemio funkcinius reikalavimus	43
15 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal nefunkcinius reikalavimus	44
16 lentelė. Anglų kalbos įgūdžių gilinimo metodikos kontekstinio grafo mazgų klausimai bei veiksmai.....	49

Paveikslų sąrašas

1 pav. Tyrimo dalyvių pažymėtos lengviausios anglų kalbos mokymosi veiklos	20
2 pav. Tyrimo dalyvių pažymėtos sunkiausios anglų kalbos mokymosi veiklos	20
3 pav. Populiariausios virtualiosios ir skaitmeninės priemonės anglų kalbos mokymuisi	21
4 pav. Problemų medis	22
5 pav. Tikslų medis	23
6 pav. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse metodika	31
7 pav. VMA, skirtos anglų kalbos žinių bei įgūdžių gilinimui gimnazinėse klasėse, struktūra	35
8 pav. Administravimo posistemio panaudojimo atvejų diagrama	37
9 pav. Mokomojo turinio redagavimo veiklos diagrama	39
10 pav. Vertinimo ir įsivertinimo posistemio panaudojimo atvejų diagrama	40
11 pav. Testo kūrimo veiklos diagrama	41
12 pav. Mokomojo turinio rengimo ir teikimo priemonės	46
13 pav. Metodikos realizavimas	48
14 pav. Anglų kalbos įgūdžių gilinimo kontekstinis grafas	49
15 pav. <i>Microsoft Office 365</i> paketas	50
16 pav. Svetainės bendrinimas ir vartotojų įtraukimas	50
17 pav. Virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimo galimybės	51
18 pav. Mokomojo turinio skelbimas įvairiais formatais	52
19 pav. Projekto realizavimas pagal metodikoje numatytas veiklas	52
20 pav. Mokomojo turinio suskirstymas pagal kalbos mokėjimo lygius	53
21 pav. Anglų kalbos lygio nustatymo galimybės	53
22 pav. <i>MS Teams</i> įtraukimas <i>MS SharePoint</i> bendravimui ir bendradarbiavimui	54
23 pav. Užduočių pasirinkimas virtualioje aplinkoje, gilinant anglų kalbos žinias ir įgūdžius	56
24 pav. Populiariausios virtualios priemonės anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti	57
25 pav. Virtualios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti įvertinimas	58
26 pav. Registracija sinchroninėms konsultacijoms	58
27 pav. <i>MS Forms</i> nustatymai	59
28 pav. Komentarų ir pastabų skiltis aplinkoje	59

Santrumpų ir terminų sąrašas

Santrumpos:

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

NŠA – Nacionalinė švietimo agentūra;

MVS – mokymo valdymo sistema;

MS – Microsoft;

TVS – turinio valdymo sistema;

VMA – virtualioji mokymosi aplinka;

IT – informacinės technologijos.

Įvadas

Vienas iš švietimo sistemos tikslų yra visapusiškos asmenybės ugdymas bei besimokančiojo asmeninis tobulėjimas. Ugdymo pritaikymas prie besimokančiojo poreikių, turimų gebėjimų ir galimybių yra svarbus ugdymo proceso elementas. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) bendruosiuose ugdymo planuose [1] pažymima, kad mokyklos ugdymo turinys formuojamas atrenkant ir pritaikant ugdymo turinį pagal mokyklos tikslus bei konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius. Taip pat pabrėžiama, kad labai svarbu sudaryti sąlygas kiekvienam besimokančiajam patirti sėkmę mokymosi procese. Valdonė Indrašienė ir Violeta Suboč [2] teigimu, poreikių patenkinimas stiprina mokinių norą siekti geresnių rezultatų pasirinktoje veikloje, taip pat tobulintis bei tapti tam tikros srities žinovais. Geros mokyklos koncepcijoje [3] nurodoma, kad ugdymasis (mokymasis) turi būti suasmenintas bei pagrįstas asmeniniais besimokančiojo poreikiais ir klausimais, tempo, būdų, šaltinių bei partnerių pasirinkimu. Richard`as M. Cash`as [4] pažymi, jog šiandieninių moksleivių mokymosi poreikių skirtumai yra ryškesni nei anksčiau. Moksleiviams nebeužtenka tik sąsiuvinio ir vadovėlio, jie teikia pirmenybę aktyvioms, kūrybiškoms bei dinamiškoms veikloms, kai naudojamos šiuolaikinės informacinės technologijos [5, 6, 7, 8, 9].

Informacinių technologijų taikymo ir žinių visuomenės kūrimo etape būtinybe tampa užsienio kalbos mokėjimas [10, 11, 12, 13]. Užsienio kalbos mokymasis ir mokėjimas apima svarbius aspektus – nuo socialinių, kultūrinių, politinių iki švietimo. Daugiakalbystė ugdo ne tik kūrybiškumą, bet ir suteikia galimybę susipažinti su kitomis kultūromis ir tapti visaverčiu pasaulio piliečiu. Anglų kalbos, kaip pirmosios užsienio kalbos, Lietuvos mokyklose pradeda mokytis jau nuo antros klasės. Anglų kalbos egzaminas taip pat yra populiariausias iš visų egzaminų, kuri renkasi Lietuvos abiturientai [14].

Anglų kalbos mokomasi etapais. Kalbos mokymosi veiklos klausymo, skaitymo, rašymo bei kalbėjimo įgūdžiams gilinti yra tikslingos, kai atitinka mokinio lygį. Anglų kalbos mokėjimo lygiai yra pateikiami Europos kalbų mokėjimo metmenų lentelėje [15]. Siekiant pasikelti kalbos mokėjimo lygį reikalingos ir asmeninės besimokančiojo pastangos. Virtualiųjų kalbos mokymuisi skirtų priemonių gausa sudaro galimybę besimokančiajam pasirinkti jam tinkamą mokymosi stilių bei strategiją, tačiau norinčiam gilinti anglų kalbos įgūdžius kryptingai reikalinga pagalba, kaip tinkamai pasirinkti priemones skirtingoms kalbos mokymosi veikloms. Tik mokytojui padedant mokiniai gali pasirinkti virtualiąsias mokymosi priemones, skirtas žinioms ir įgūdžiams gilinti probleminėse srityse. Vis dėlto, mokytojai taip pat neretai susiduria su iššūkiu ne tik kaip atpažinti mokinių mokymosi poreikius, jų skirtingus gebėjimus, bet kaip naudoti virtualiąsias mokymosi aplinkas (toliau – VMA), kokias parinkti virtualiąsias mokymosi priemones. Mike Levy`o teigimu [16], nepakanka pasirinkti tinkamas priemones, reikia žinoti virtualiųjų priemonių skirtumus ir ypatybes. Reikia žinių ir laiko parinktas priemones pritaikyti anglų kalbos mokymuisi pagal mokyklos programą. Pasirinkimą apsunkina virtualiųjų mokymosi priemonių gausa ir įvairovė bei tinkamos virtualiųjų mokymosi priemonių taikymo metodikos nebuvimas.

Sukurta virtualiųjų priemonių taikymo metodika anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti paskatintų besimokančiuosius rinktis virtualiąsias priemones pagal gebėjimus ir mokymosi poreikius. Turint pakankamai žinių apie šių priemonių taikymą kalbai mokytis, mokytojams būtų lengviau rekomenduoti virtualiąsias priemones, o ir patiems besimokantiejiems būtų lengviau priemones pasirinkti. Tai ypač aktualu gimnazijose, kai mokiniai planuoja savo ateitį ir siekia užpildyti mokymosi spragas dirbant papildomai.

Sprendžiama problema – sudėtingas patrauklių virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimas, siekiant pagilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius.

Baigiamojo darbo tikslas – įgalinti gimnazijos mokinius gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius, panaudojant virtualiąją aplinką, parengtą pagal sukurtą virtualiųjų priemonių taikymo gimnazistų anglų kalbos mokymosi poreikiams atliepančią metodiką.

Uždaviniai:

1. apžvelgti anglų kalbos mokymosi gimnazijoje ypatumus;
2. apžvelgti virtualias, tinkamas anglų kalbos mokymuisi, priemones bei jų panaudojimo galimybes;
3. sukurti anglų kalbos žinių bei įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias mokymosi priemones, metodiką;
4. suprojektuoti ir realizuoti priemonę, įgalinančią gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių bei įgūdžių gilinimą pagal parengtą metodiką;
5. ištirti suprojektuotos priemonės ir parengtos metodikos tinkamumą mokinių anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti.

Baigiamojo darbo objektas – virtualiųjų mokymosi priemonių taikymas anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti.

Baigiamojo darbo produktas – sukurta metodika ir parengta virtualioji mokymosi aplinka, skirta gimnazistų anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimui pagal besimokančiojo poreikius. Aplinkos naudojimą Rokiškio gimnazijoje patvirtina išduota pažyma (4 priedas).

Baigiamojo darbo rezultatas – sudarytos sąlygos gimnazijos mokiniams mokytis anglų kalbos, atliepiančią jų kalbos mokėjimo lygį ir poreikius. ALTA'21 konferencijos leidinyje pristatytos anglų kalbos sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi galimybės *Microsoft Teams* aplinkoje (3 priedas).

Baigiamojo projekto darbą sudaro penki skyriai – anglų kalbos mokymosi ypatumų gimnazijoje analizė, anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias mokymosi priemones, metodiką, virtualiosios mokymosi aplinkos metodikai realizuoti projektavimas, aplinkos realizavimas ir išvados. Pirmame skyriuje nagrinėjami anglų kalbos mokymosi ypatumai gimnazijoje ir anglų kalbos mokėjimo lygio nustatymo poreikis, pristatomos virtualiųjų priemonių panaudojimo galimybės kalboms mokytis. Antrame skyriuje pristatoma sukurta anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias priemones, metodiką. Trečiame skyriuje pristatomas priemonės metodikai realizuoti virtualioje aplinkoje projektavimas, funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai, panaudojimo atvejai, virtualiųjų aplinkų palyginimai. Ketvirtame skyriuje pateikiamas priemonės realizavimas virtualioje aplinkoje. Penktame skyriuje pristatomi metodikos ir priemonės tinkamumo tyrimas, atlikti ir numatomi aplinkos patobulinimai. Pateikiamos baigiamojo projekto išvados.

1. Anglų kalbos mokymosi ypatumai gimnazijoje

1.1. Anglų kalbos mokymosi gimnazijoje tikslai ir veiklos

Atnaujinamų bendrųjų mokyklinių programų projekte [17] nurodytų komunikavimo, kultūrinės, pažinimo, kūrybiškumo, pažinimo ir kt. kompetencijų ugdymas yra esminiai aspektai įgyvendinant ugdymo programas Lietuvos mokyklose. Norint ugdyti visapusišką, atvirą asmenybę, užsienio kalbos mokymas ir mokymasis yra neatsiejama šiandieninio ugdymo dalis. Gebėjimas komunikuoti užsienio kalba laisvai yra vienas iš pagrindinių ir svarbiausių besimokančiųjų kalbos mokymosi tikslų [18].

Užsienio kalbos mokymo tikslas yra išugdyti keturis pagrindinius komunikacinius gebėjimus: klausymo, kalbėjimo, skaitymo ir rašymo. Labai svarbu, kad besimokantieji įgytų tokias kompetencijas kaip komunikavimo bei tarpkultūrinę, kurios suteikia galimybę kalbą vartoti įvairiose gyvenimiškose situacijose. Atnaujintų pradinio ir pagrindinio ugdymo programų projekte [18] užsienio kalbos kaip dalyko paskirtis yra įvardijama sąlygų sudarymas ugdytis bendrąsias kompetencijas, kurios yra svarbios šiandiniame pasaulyje, tai taip pat yra pasirengimas tolimesniam gyvenimui, karjerai bei asmenybės raidai. Užsienio kalbos pamokose reikalinga sudaryti sąlygas besimokantiems [18]:

1. išmokti vartoti kalbą mokinio veiklai būdinguose kontekstuose;
2. pasiekti kalbos lygį, įgalinantį siekti tiek asmeninių, tiek profesinių tikslų;
3. išmokti ieškoti informacijos naudojantis informacinėmis technologijomis;
4. siekti asmeninio tobulėjimo, atliekant prasmingas veiklas;
5. ugdytis supratimą ir pagarbą skirtingų kultūrų, lyties, rasių, amžiaus ir pan. asmenims;
6. mokytis perimti informaciją.

Be bendrųjų kompetencijų ugdymo užsienio kalbos, tarp jų ir anglų kalbos, mokymasis apima kalbinę veiklą [15]:

- sakinio teksto supratimas (klausymas);
- rašytinio teksto supratimas (skaitymas);
- sąveika ir raiška žodžiu (kalbėjimas);
- rašytinio teksto kūrimas (rašymas).

Mokantis kalbos susiduriama su sunkumais. Yra išskiriami tokie kalbos mokymosi sunkumai [19]:

1. gimtosios kalbos struktūros naudojimas;
2. kultūriniai skirtumai;
3. tartis ir kirčiavimas;
4. slengas ir šnekamoji kalba;
5. aplinka;
6. žodynas ir gramatika.

Besimokantieji dažnai bando naudoti tokias pat kalbos struktūras, kokias naudoja gimtojoje kalboje. Dažnai pamirštama, kad skirtingos kalbos turi skirtingas kalbos struktūras. Reikia pažymėti, jog svarbu mokėti gramatikos taisykles ir jas pritaikyti vartojant kalbą. Anglų kalba yra turtinga žodynu. Tačiau nemažai žodžių skirtingame kontekste turi skirtingas reikšmes. Dar vienas sunkumas, su kuriuo susiduria besimokantieji, yra taisyklingas žodžių tarimas, pažymint, kad tie patys garsai gali būti skirtingai tariami skirtinguose žodžiuose. Ne mažiau svarbi yra aplinka, kurioje mokomasi kalbos neįsijaučiant nerimo ir baimės. Mokantis užsienio kalbą reikia nepamiršti egzistuojančių kultūrinių skirtumų, slengo ir šnekamosios kalbos svarbos. Sunkumai įveikiami, atliekant kalbos mokymosi

veiklas. Sakytinio teksto suvokimo mokomasi, kai klausomasi radijo, televizijos ar kitų originalių įrašų. Rašytinio teksto supratimą gilinti padeda įvairaus pobūdžio tekstų skaitymas. Tai gali būti grožinės, mokslinės literatūros ar įvairiausių raštų skaitymas, kuris taip pat padeda susipažinti su kultūriniais skirtumais. Dalijimasis informacija kalbant dialogu ar monologu apima sąveikos ir raiškos žodžiu kalbinės veiklos etapą, naudojant kuo daugiau šnekamosios kalbos elementų. Rašytinio teksto kūrimo etapą apima tokios veiklos kaip informacijos perteikimas ar savo minčių perdavimas raštu.

Atnaujinamose bendrosiose ugdymo programose išskiriamos tokios kalbos vartojimo veiklos ir kalbiniai procesai [17]:

- supratimas / recepcija;
- raiška / produkavimas;
- sąveika / interakcija;
- tarpininkavimas / mediacija.

Pagal šiuos procesus, vykstančius vartojant kalbą, apibūdinami mokinių pasiekimai. Skaitymo, klausymo ir vaizdo įrašų žiūrėjimas įgalina kalbos supratimą ir recepciją. Norint vykdyti raišką ir produkavimą, organizuojami kalbėjimo bei rašymo veiklos ir audiovizualinio teksto kūrimas. Bendradarbiavimas ir darbas grupėse, įvairių veiklų kombinavimas įvardijamas kaip tarpininkavimas ir mediacija [20].

Pagal Europos kalbų aplanką, kuris remiasi Bendraisiais Europos kalbų metmenimis, kalbos mokėjimas yra skirstomas į šešis kalbos mokėjimo lygius:

- A1 – pradedantis vartotojas;
- A2 – pradedantis vartotojas;
- B1 – pažengęs vartotojas;
- B2 – pažengęs vartotojas;
- C1 – įgudęs vartotojas;
- C2 – įgudęs vartotojas.

Bendrosiose ugdymo programose yra numatyta, kad baigę privalomąjį pirmosios užsienio kalbos mokymąsi 10 klasės mokiniai kalbą moka B1 lygiu. Mokyklose kalbos mokomasi nuo A1, t. y. žemiausio lygio, iki B2, kuris yra įvardijamas kaip savarankiškas arba pažengęs vartotojas. Viduriniame ugdyme anglų kalbos mokomasi B1 – B2 lygiu. Pagrindiniame ugdyme užsienio kalbos vartotojas yra įvardijamas kaip pradedantysis vartotojas, kuris geba kurti nesudėtingus tekstus, suprasti tiek rašytinę, tiek sakytinę kalbą žinoma tema. Viduriniame ugdyme anglų kalbos vartojimas apima sudėtingesnių tekstų suvokimą, spontanišką bendravimą užsienio kalba tiek raštu, tiek žodžiu. Geba kurti sudėtingą, rišlų tekstą, paaiškindamas savo požiūrį tiek abstrakčiomis, tiek konkrečiomis temomis.

Pedagogai, dirbantys tiek su pagrindinio, tiek su vidurinio ugdymo besimokančiais, turi reaguoti į šiuolaikines aktualijas, besikeičiančias situacijas, padėti mokiniams kritiškai mąstyti bei vertinti situacijas. Tinkamos metodikos ir priemonių parinkimas padeda besimokančiajam įvaldyti užsienio kalbą kaip bendravimo įrankį. Paruošimas bei pasiruošimas baigiamajam anglų kalbos egzaminui, kurį sudaro visų kalbinių veiklų dalys, taip pat yra vienas iš svarbiausių mokymo ir mokymosi tikslų viduriniame ugdyme.

Kita vertus, naujosios technologijos pateikė naujus kalbos mokymosi metodus bei būdus. Europos šalyse pristatyta įvairiausių reformų ir iniciatyvų užsienio kalbų mokymo srityje. 2001 m. Europos Tarybai pristačius Bendruosius Europos metmenis kalboms (CEFR) bei užsienio kalbos mokėjimo lygius, kilo poreikis užsienio kalbos mokėjimo lygiui nustatyti, kuris šiuo metu vykdomas ne tik darbovietėse, bet ir mokantis mokyklose.

1.2. Anglų kalbos mokėjimo lygio nustatymo poreikis

Daugelyje Europos šalių atliekamas kalbos mokėjimo lygio testavimas turi įtaką tolimesniam kalbos mokymuisi. Testavimu siekiama įvertinti mokinių mokymosi pasiekimus mokslo metų ar tam tikros ugdymo pakopos pabaigoje. Beveik visose Europos šalyse yra atliekamas mažiausiai vienas nacionalinis mokinių anglų kalbos mokėjimo testavimas [21].

Kalbos mokėjimo testai besimokančiajam suteikia informacijos apie kalbos mokėjimą ne tik pagrindinio ar vidurinio ugdymo kontekste, tai taip pat leidžia įsivertinti savo kalbos mokėjimą Europos kontekste. Kalbos mokėjimo lygiai yra aprašyti Europos Tarybos sukurtame Europos kalbų aplankale. Bendrųjų Europos kalbos metmenų įsivertinimo lentelėje pateikiami detalūs lygių aprašai, kurie besimokantiesiems padeda nusistatyti savo kalbos mokėjimo lygį. Užsienio kalbos mokėjimo lygio nustatymo testas taip pat yra organizuojamas 10 klasėje, t. y. baigiant pagrindinio ugdymo pakopą. Nors užsienio kalbos mokėjimo testas nėra privalomas, o tik rekomenduojamas, mokyklose šie testai yra organizuojami turint tikslą įvertinti užsienio kalbos gebėjimus bei viduriniame ugdyme formuoti besimokančiųjų grupes pagal besimokančiųjų gebėjimus. Kita vertus, valstybinio anglų kalbos egzamino metu taip pat įsivertinami kalbos mokymosi pasiekimai. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. įsakyme [22] nurodoma, kad valstybinio užsienio kalbos egzamino tikslas yra patikrinti ir įvertinti kalbos mokymosi pasiekimus pagal bendrąją užsienio kalbos programą, kuri yra orientuota į B1 ir B2 kalbos mokėjimo lygius. Valstybinį anglų kalbos egzaminą sudaro 60 proc. užduočių, orientuotų į B2 lygį, 40 proc. – į B1 lygį [23].

ŠMSM metodinėse rekomendacijose pateikiamos ir kitos galimybės, kaip įvertinti bei įsivertinti kalbos mokėjimo lygį. Populiarūs yra Jungtinės Karalystės Oksfordo anglų kalbos lygio nustatymo testas (angl. *Oxford Placement Test*), JAV Kolegijos anglų kalbos lygio nustatymo testas (angl. *College Placement Test*), Britų Tarybos anglų kalbos lygio testas (angl. *British Council English Level Test*) ir kt. Atliekant Oksfordo anglų kalbos lygio testą galima pasirinkti Britų anglų arba Amerikiečių anglų kalbą, arba abiejų kalbų kombinaciją. Testą sudaro dvi dalys: kalbos vartosenos ir sakinio teksto suvokimo užduotys. Testas yra pritaikytas mokytojams testuoti besimokančiųjų grupę, nustatant testo atlikimo datą ir laiką. Oksfordo anglų kalbos lygio testas yra mokamas. Britų Tarybos anglų kalbos lygio nustatymo testas yra laisvai prieinamas tinklalapyje www.britishcouncil.org. Šis testas nemokamas, jį sudaro tiek gramatinių, tiek leksikos žinių tikrinimas. JAV Kolegijos anglų kalbos lygio nustatymo testai yra mokami, galima pasirinkti testo pobūdį, t. y. elektroninį arba PDF formato testą. Testus sudaro tiek rašytinio teksto suvokimo užduotys, tiek gramatinių ir leksikos žinių tikrinimas.

Besimokantiesiems yra svarbu nusistatyti lygį tam, kad žinotų, kokius kalbinius įgūdžius jiems reikia gilinti, tai padeda pasiekti geresnių rezultatų [24]. Žinant kalbos mokėjimo lygį, yra aiškiau, kurias kalbines veiklas rinktis ir mokytojui, paprasčiau rekomenduoti arba mokiniui pačiam pasirinkti virtualiąsias mokymosi priemones anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti. Kalbos mokėjimo lygio žinojimas tiek pačiam besimokančiajam, tiek mokytojui padeda sutelkti dėmesį į tas kalbos

mokymosi veiklas, kurios yra svarbiausios ir naudingiausios besimokančiajam. Be to, galimybė besimokančiajam įsivertinti savo mokymąsi skatina prisiimti atsakomybę už mokymosi procesą, numatyti mokymosi metodus bei mokymosi eigą. Formuojant savarankišką mokymąsi įsivertinimas atlieka pagrindinį vaidmenį [24]. Apibendrinant galima teigti, jog kalbos lygio nustatymo testai besimokantiejiems padeda numatyti kalbos mokymosi proceso tikslus ir eigą. Testavimui naudojamos virtualios priemonės, tačiau jos gali būti taikomos ir kalbos mokymosi procese.

1.3. Virtualiųjų priemonių panaudojimo kalbos mokymesi galimybės

Šių dienų mokymas bei mokymasis naudojant informacines technologijas bei virtualiąsias mokymo priemones tampa kasdieniu reiškiniu. Aleksandras Targamadžė [25] virtualiųjų mokymąsi apibūdina kaip virtualioje aplinkoje vykstantį individualizuotą mokymosi procesą, kuriame naudojamos virtualiosios mokymosi priemonės. Taip pat pastaraisiais metais vis daugiau kuriama edukacinių taikomųjų programų, o ypač skirtų kalboms mokytis [26]. Taigi mobiliųjų ir išmaniųjų įrenginių naudojimas kalbų mokymuisi suteikia lengvą prieinamumą prie įvairiausių virtualiųjų mokymosi priemonių bei leidžia mokytis bet kuriuo metu ir bet kurioje vietoje.

Virtualiąsias mokymo priemones, kurios skirtos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams lavinti, sudėtinga parinkti tik vienai konkrečiai kalbos mokymosi veiklai. Dauguma virtualiųjų mokymosi priemonių yra naudojamos ugdant keletą kalbinių veiklų. Klausymo įgūdžių lavinimo užduotys gali būti siejamos su sąveikos ir raiškos žodžių veiklomis arba rašytinio teksto kūrimu. Rašytinio teksto supratimas gali būti atliekamas kartu su kalbėjimo įgūdžių lavinimu. Todėl daugelį virtualiųjų mokymosi priemonių galima naudoti kelioms kalbos mokymosi veikloms. Bet čia iškyla dar viena problema – virtualiųjų mokymosi priemonių anglų kalbai gilinti yra labai daug, o tai ir pasunkina tų priemonių tikslingą pasirinkimą bei parinkimą [27]. Taip pat nėra rekomendacijų, kokios priemonės kurioms kalbos mokymosi veikloms tinka.

Kalbų mokymui bei mokymuisi skirtas virtualiąsias mokymosi priemones tikslinga skirstyti pagal tipus:

- tinklalapiai, skirti kalbų mokymui(si);
- vaizdo konferencijos;
- taikomosios programėlės.

Toliau pateikiama populiariausių virtualiųjų mokymosi priemonių apžvalga bei jų ypatumai.

Tinklalapiai, skirti kalbų mokymui(si). Tinklalapiai, kurie skirti mokytis anglų kalbą, padeda gilinti gramatikos, žodyno, kalbos vartosenos žinias realioje ir natūralioje aplinkoje [28]. Kalbos mokymasis naudojant tinklalapius anglų kalbai mokytis(s) lavina besimokančiųjų tiek komunikacinius, tiek kognityvinius gebėjimus – informacijos apibendrinimas, klasifikavimas, analizavimas, pristatymas ir diskutavimas [29]. Tokiuose tinklalapiuose galima vykdyti rašytinio, sakinio teksto suvokimo veiklas, taip pat žodyno ir gramatikos žinių ir įgūdžių gilinimą, papildant veiklas interaktyviomis užduotimis.

Populiariausios platformos klausymo įgūdžiams lavinti yra tinklalapiai *Youtube*, *Ted Talks*, *National Geography*, *EdPuzzle* ir kt. *Youtube* platforma yra apibūdinama kaip priemonė mokymą(si) padaranti prieinamą visiems, mokymosi patirtį praturtinantis įrankis, gilinant sakinio teksto suvokimo, raiškos ir interakcijos žodžių įgūdžius [30, 31]. *Ted Talks* turi reikšmingą poveikį besimokančiųjų klausymo įgūdžiams lavinti, žodynui plėsti bei motyvacijai didinti [32]. Tinklalapyje

www.ed.ted.com pateikiamos vaizdo pamokos, papildytos diskusijų klausimais. Moghavvemi's ir kt. [33] pažymi, kad socialinių medijų taikymas mokyme(si) didina mokinių kritinį mąstymą ir garantuoja didesnę įsitraukimą į ugdymo procesą. Tinklalapyje www.eslbrains.com galima atlikti tokias kalbos mokymosi veiklas kaip sakinio teksto suvokimą, sąveikos ir raiškos žodžių veiklas. Kiti populiarūs tinklalapiai skirti gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius www.learnenglish.britishcouncil.org ir www.test-english.com pateikia galimybes besimokantiesiems gilinti žinias visose kalbinėse veiklose, pasirenkant norimas veiklas pagal kalbos mokėjimo lygį. Tinklalapyje www.breakingnewsenglish.com įdėta daugiau kaip 2000 pamokų, kurios yra paremtos naujausiais pasaulio įvykiais. Šios pamokos yra papildytos šaltiniais tolimesniam temos nagrinėjimui ir užduotimis, kurios gali būti pritaikytos besimokančiųjų mokymosi stiliui ir tempui. Tinklalapyje www.bbc.co.uk/learningenglish anglų kalbos mokymosi veiklos parengtos pagal pasaulyje vykstančias aktualijas. Kitame tinklalapyje www.listenaminute.com pateiktos užduotys apima daugelį kalbinių veiklų – klausymą, skaitymą, kalbėjimą ir rašymą. Užduotys suskirstytos pagal temas, o tai palengvina užduočių pasirinkimą besimokantiesiems ir mokytojams. Tinklalapyje www.liveworksheets.com užduotys yra papildomos interaktyvumu, kuriamos besimokančiųjų grupės, galima naudotis kitų naudotojų sukurtomis užduotimis. Parengtos užduotys pritaikomos įvairioms kalbos mokymosi veikloms. Apibendrinant galima teigti, jog tinklalapių įvairovė leidžia pasirinkti patrauklų būdą gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius.

Vaizdo konferencijos. Sinchroniniam bendravimui tarp besimokančiųjų ir mokytojo yra pasitelkiamos vaizdo konferencijos. Žinomiausios vaizdo konferencijų programos yra *Zoom*, *Skype*, *Discord*, *MS Teams*, *Google Meet* ir kt. Užsienio kalbų mokymasis naudojant konferencijų metodą leidžia besimokantiesiems ne tik tobulinti kalbėjimo įgūdžius, bet taip pat lavinti spontanišką komunikavimą anglų kalba [34]. Pažymėtina, kad mokymasis naudojant vaizdo konferencijas turi daug privalumų. Remiantis Altiner atliktu tyrimu [35], besimokantieji vaizdo konferencijas vertina palankiai dėl galimybės įrašyti pamoką, kurią galima peržiūrėti vėliau, ir dėl galimybės susisiekti su mokytoju per nuotolį. Taigi, vaizdo konferencijos – tinkama priemonė teikti anglų kalbos konsultacijas sinchroniniu būdu.

Taikomosios programėlės. Šiandieniniame technologijų amžiuje taikomios programėlės keičia kalbos mokymosi būdą ir stilių [36]. Įvairūs žaidybiniai elementai sudomina ir įtraukia besimokančiuosius į kalbos mokymosi procesą. Taikomios programėlės tinka sakinio ir rašytinio teksto suvokimui gilinti. Naudojant taikomas programėles yra populiariau gilinti anglų kalbos žodyną ir mokytis anglų kalbos gramatiką. Taikomios programėlės greitai suteikia grįžtamąjį ryšį apie pasiekimus, leidžia individualizuoti užduotis, bendrauti ir bendradarbiauti. Kita vertus, besimokantieji gali pasirinkti mokymosi laiką ir tempą [37]. Taip pat reikia paminėti, kad taikomios programėlės suteikia galimybę besimokantiesiems kalbą mokytis jiems patogiu laiku, kadangi jos veikia mobiliuosiuose įrenginiuose.

Taikomasias programėles galima skirstyti pagal tinkamumą kalbos mokymosi veikloms:

- programėlės sakiniam tekstui suvokti;
- programėlės rašytiniam tekstui suvokti;
- programėlės gramatikos žinioms ir įgūdžiams gilinti;
- programėlės žodyno žinioms ir įgūdžiams gilinti;
- programėlės sąveikai raštu;
- programėlės sąveikai žodžiu.

Reikia paminėti, kad kai kurios programėlės tinka ne vienai kalbos mokymosi veiklai. Programėlėse galima rasti kitų naudotojų sukurtų užduočių, naudojantis paieškos sistema. Taip pat užduotis gali kurti mokytojai ir tokiu būdu pritaikyti tikslingai besimokančiųjų auditorijai. Nemažai taikomųjų programėlių gali būti integruojamos į populiarias virtualiąsias mokymosi valdymo sistemas *Google Classroom*, *MS Teams*, *Canvas*, *Moodle* ir kt. Taip pat programėlės turi funkciją, skirtą besimokančiųjų grupėms formuoti, stebėti rezultatus ir jų pažangą.

Viena iš populiariausių ir dažniausiai naudojamų programėlių *Quizizz* suteikia galimybę vykdyti veiklas sinchroninio ir asinchroninio mokymo metu, naudojant laiko nustatymo funkciją. Programėlė yra suderinama su virtualiosiomis mokymosi aplinkomis *Google Classroom*, *MS Teams* ir kt., kadangi paskirtas užduotis galima iš karto įkelti į aplinkas, taip suformuojant pranešimą ir nuorodą besimokantiesiems į užduotį. Programėlė *Edpuzzle* leidžia vaizdo įrašus papildyti interaktyviais klausimais ir užduotimis. *Edpuzzle* programoje galima naudoti jau bazėje esančius vaizdo įrašus, taip pat galima naudoti *Youtube* platformos įrašus arba įkelti įrašus iš kompiuterio. Mokytojas gali stebėti besimokančiųjų mokymosi rezultatus, teikti grįžtamąjį ryšį, nustatyti užduočių atlikimo datas, teikti grįžtamąjį ryšį, įrašant komentarus. *Microsoft OneNote Class Notebook* programėlė naudojama įvairioms kalbos mokymosi veikloms. Programėlės garso įrašymo funkcija leidžia vykdyti interakcijos ir sąveikos žodžiu veiklas, taip pat organizuoti įvairius scenarijus sinchroninio ir asinchroninio mokymosi metu [20]. *OneNote* priemonė taip pat tinkama bendradarbiavimo veikloms, grupinėms užduotims atlikti. *Quizlet* programėlė skirta žodyno žinioms ir įgūdžiams gilinti. Besimokantieji gali pasirinkti įvairias žodyno mokymosi veiklas ir būdus. Kitos populiarios programėlės *Beelingu*, *HelloTalk*, *Duolingo* skirtos rašytiniam tekstui suvokti, žodyno, gramatikos įgūdžiams gilinti, bet neturi lietuvių kalbos funkcijos. Užduotys yra verčiamos į kitas kalbas, todėl šias programėles naudoti yra sudėtinga.

Taikomųjų programėlių taikymas mokantis anglų kalbos skatina besimokančiuosius mokymosi procese dalyvauti aktyviai, įsivertinti savo žinias. Kita vertus, programėlės yra pakartotinio naudojimo mokymosi priemonė, leidžianti dar kartą panaudoti mokomąją medžiagą, naudotis kitų naudotojų sukurtomis užduotimis ir jas koreguoti pagal besimokančiųjų poreikius ir mokymosi galimybes.

1.4. Virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimas gilinant anglų kalbos įgūdžius, siekiant atliepti mokymosi poreikius, tyrimas

Tyrimo aktualumas. Anglų kalbos mokymui(si) yra labai daug virtualiųjų mokymosi priemonių. Didelė dalis virtualiųjų mokymosi priemonių naudojamos keletui kalbos mokymosi veiklų. Norint įveikti anglų kalbos mokymosi sunkumus bei norint gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius, reikia pasirinkti tas virtualiąsias mokymosi priemones, kurios atlieptų besimokančiojo poreikius, mokymosi būdą ir tempą. Mokyklose dažnai sudaromos mobilios anglų kalbos mokymosi grupės pagal besimokančiųjų pasiekimus. Anglų kalbos mokymas vyksta ugdant visas kalbos mokymosi kalbines veiklas, tačiau ne visi besimokantieji turi vienodus gebėjimus tose veiklose. Taip pat mokyklose teikiamos konsultacijos sunkumus patiriantiems besimokantiesiems. Tačiau labai svarbu suteikti galimybę besimokantiesiems patiems gilinti savo anglų kalbos žinias ir įgūdžius pasirenkant jiems labiausiai tinkamas priemones, būdus bei tempą.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti I-IV gimnazijos klasių moksleivių virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimą gilinant anglų kalbos žinias, siekiant atliepti jų pačių mokymosi poreikius.

Tyrimo uždaviniai:

1. ištirti, kokios kalbos mokymosi veiklos yra lengviausios ir sunkiausios I-IV gimnazijos klasių moksleiviams bei kokius anglų kalbos įgūdžius norėtų gilinti, naudodamiesi virtualiomis mokymosi priemonėmis;
2. išsiaiškinti, kokios anglų kalbos mokymosi priemonės labiausiai atitinka besimokančiųjų poreikius;
3. išsiaiškinti I-IV gimnazijos klasių mokinių poreikį savarankiškam anglų kalbos įgūdžiams gilinti;
4. ištirti, kokios virtualiosios mokymosi priemonės yra patraukliausios I-IV gimnazijos klasių moksleiviams gilinant anglų kalbos įgūdžius.

Tyrimo rezultatai pristatyti ALTA'21 konferencijos leidinyje [20], šiame darbe akcentuojami tyrime išryškėję ir virtualiųjų priemonių panaudojimo anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti metodikos kūrimui svarbūs aspektai.

Taikomi metodai – tikslui pasiekti taikytas apklausos raštu metodas, duomenims apdoroti – statistinė duomenų analizė.

Tyrimo metodologija ir rezultatai. Tyrimo metu siekiant išanalizuoti gimnazijos moksleivių virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimą gilinant anglų kalbos žinias ir įgūdžius pagal jų mokymosi poreikius buvo pasirinktas kiekybinio tyrimo anketinės apklausos metodas. Šis metodas buvo pasirinktas siekiant duomenis surinkti pagal tam tikra tvarka išdėstytus klausimus. Taip pat nesant tiesioginiam respondentų ir tyrėjo kontaktams atsakymai yra objektyvesni.

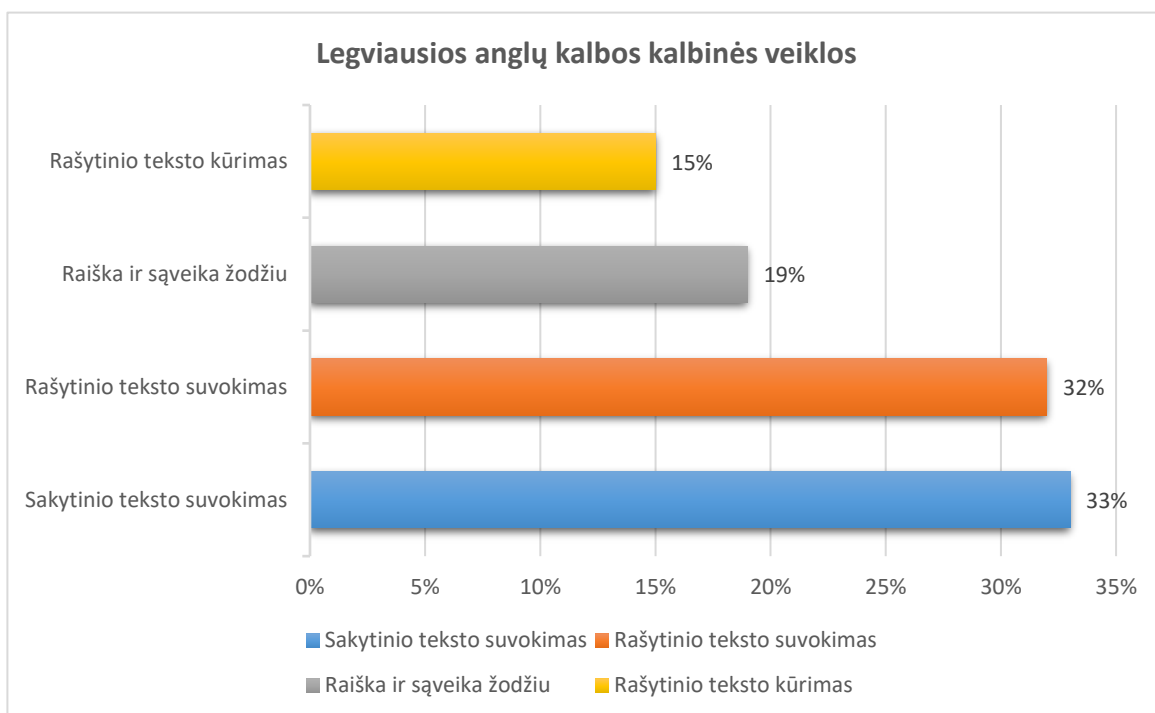
Sudaryta apklausos tyrimo anketa gimnazijos moksleiviams. Klausimyną sudaro uždari ir atviri klausimai. Uždarojo tipo klausimams pateikti galimi atsakymų pasirinkimo variantai. Atsakant į kai kuriuos klausimus galima pasirinkti daugiau nei vieną atsakymą. Atvirojo tipo klausimuose respondentų prašoma įrašyti savo nuomonę.

Tyrimas atliktas 2020 m. lapkričio mėnesį. Apklausa buvo parengta su *MS Office 365 Forms* įrankiu. Tyrimo rezultatų analizė atlikta naudojant *MS Excel* programa. Tyrimo rezultatai pateikiami procentine išraiška.

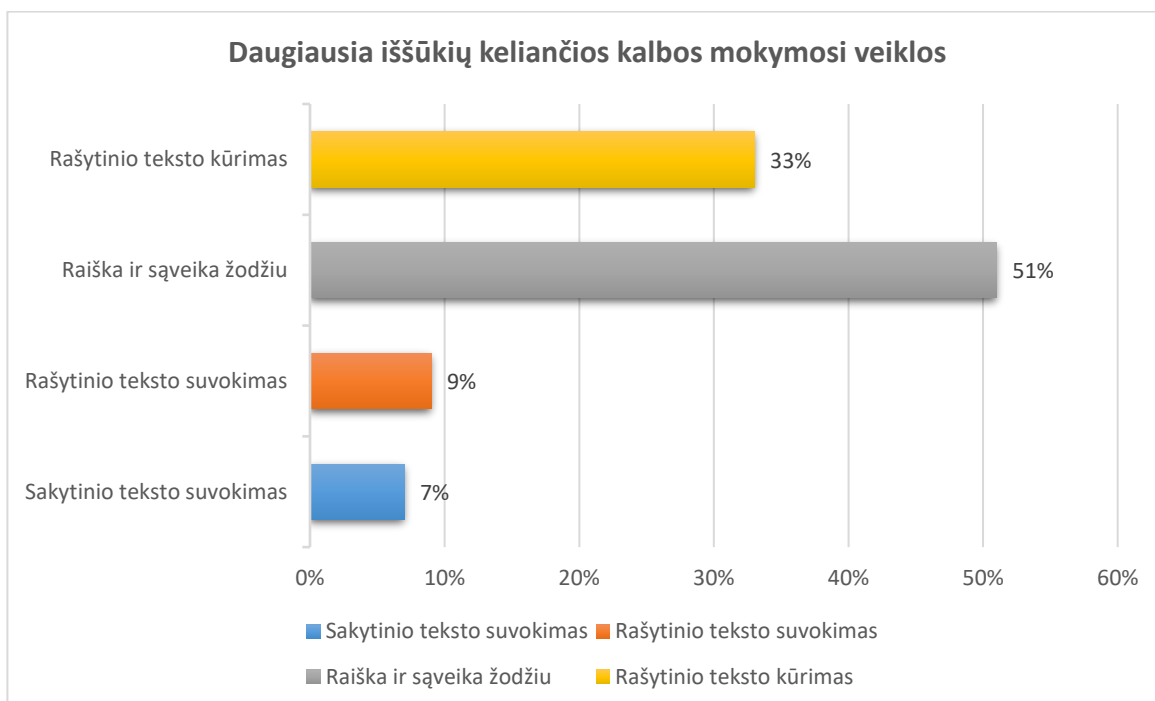
Tyrimo dalyvavo 46 Rokiškio gimnazijos I-IV klasių moksleiviai. Kadangi klausimynas buvo pateiktas nuotolinio mokymosi metu, į klausimus atsakė 100 proc. moksleivių. Didžioji dalis apklaustųjų yra I-osios gimnazijos klasės mokiniai (33 proc.), 16 proc. mokosi II-oje gimnazijos klasėje, 28 proc. – III-oje klasėje ir 23 proc. – IV-osios klasės gimnazistai.

Gimnazijoje sudaromos anglų kalbos mobiliosios grupės remiantis besimokančiųjų pasiekimais. Pirmose – antrose anglų kalbos mobiliuose grupėse mokosi aukščiausius pasiekimus turintys moksleiviai, 5-6 grupėse mokosi moksleiviai, turintys žemiausius įvertinimus. 53 proc. apklaustųjų nurodė besimokantys 1-2 grupėse, 44 proc. – 3-4 grupėse, 2 proc. 5-6 grupėse. Gimnazijos moksleiviai pagerinę rezultatus gali keisti mobiliąją anglų kalbos grupę, taip pat gali būti perkelti į žemesnę grupę, jei jų gebėjimai neatitinka. Po tyrimo paaiškėjo, kad net 49 proc. visų apklaustųjų norėtų gilinti savo anglų kalbos įgūdžius, bet nenorėtų keisti anglų kalbos mobiliosios grupės. Tyrimo metu 20 proc. apklaustųjų savo anglų kalbos mokėjimą įvertino puikiai, 43 proc. – gerai, 16 proc. – pakankamai gerai. Remiantis tyrimo dalyvių išvalgomis, su sunkumais, mokydamiesi anglų kalbos, susiduria 18 proc. apklaustųjų, o 2 proc. apklaustųjų anglų kalbą mokyti sekasi sunkiai.

Tyrimo metu buvo siekta išsiaiškinti sunkiausias ir lengviausias anglų kalbos mokymosi kalbines veiklas. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad respondentams, jų teigimu lengviausiai sekasi rašytinio ir sakytinio teksto suvokimo užduotys (1 pav.), o sunkiausiai – sąveika ir raiška žodžiu bei rašytinio teksto kūrimas (2 pav.).

1 pav. Tyrimo dalyvių pažymėtos lengviausios anglų kalbos mokymosi veiklos

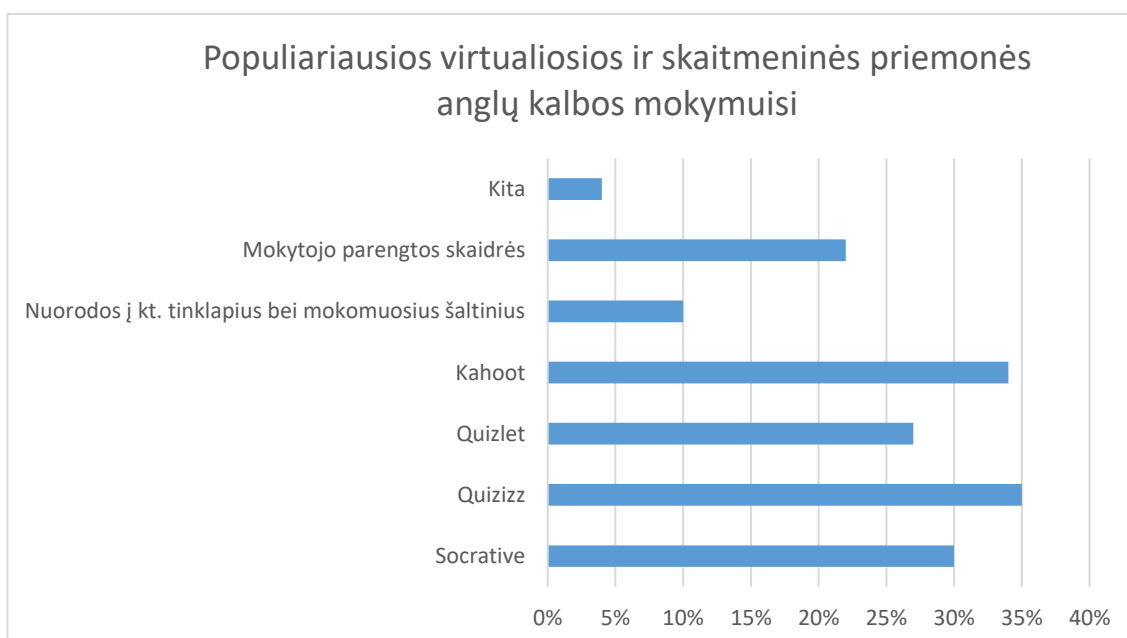
2 pav. Tyrimo dalyvių pažymėtos sunkiausios anglų kalbos mokymosi veiklos

Didžiąją dalį tyrimo dalyvių (81 proc.), remiantis jų išvalgomis, įvairios virtualiosios mokymosi priemonės (programėlės ir interaktyvios užduotys) buvo patrauklios ir atitinkančios jų mokymosi poreikius, gilinant anglų kalbos žinias ir įgūdžius. 78 proc. tyrime dalyvavusių apklaustųjų teigė, jog

žinojo apie gimnazijoje teikiamas anglų kalbos konsultacijas, bet jose nedalyvavo. Nedalyvavimo anglų kalbos konsultacijose pagrindines priežastis apklaustieji nurodė motyvacijos neturėjimą (16 proc.) ir laiko stoką (40 proc.). Į anketos klausimą „Jei turėtum galimybę savarankiškai tobulinti anglų kalbos įgūdžius, ką rinktumėsi?“ respondentų atsakymai pasiskirstė taip: 55 proc. pažymėjo įvairias virtualiąsias priemones, 30 proc. – filmus, vaizdo įrašus ir mokomuosius filmus, 15 proc. – laikraščius, knygas, žurnalus ir kt.

Po atliktos apklausos paaiškėjo, kad 48 proc. apklaustųjų rinktųsi gimnazijos anglų kalbos mokytojų sukurtą metodiką / priemonę anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti, jei tokia būtų sukurta. 48 proc. teigia dar nežinantis, ar tokia priemone naudotųsi. Net 93 proc. nurodė, kad anglų kalbos įgūdžiams gilinti jiems priimtinausias yra virtualiosios priemonės.

Paklausus, kokioms veikloms tyrimo dalyviai rinktųsi virtualiąsias priemones, po 32 proc. apklaustųjų pažymėjo gramatikos ir žodyno lavinimą ir 18 proc. – skaitymo ir klausymo įgūdžių lavinimą. Pačios populiariausios interaktyvios ir skaitmeninės priemonės tarp besimokančiųjų yra *Quizizz* (35 proc.), *Kahoot* (34 proc.) ir *Socrative* (30 proc.) [20].

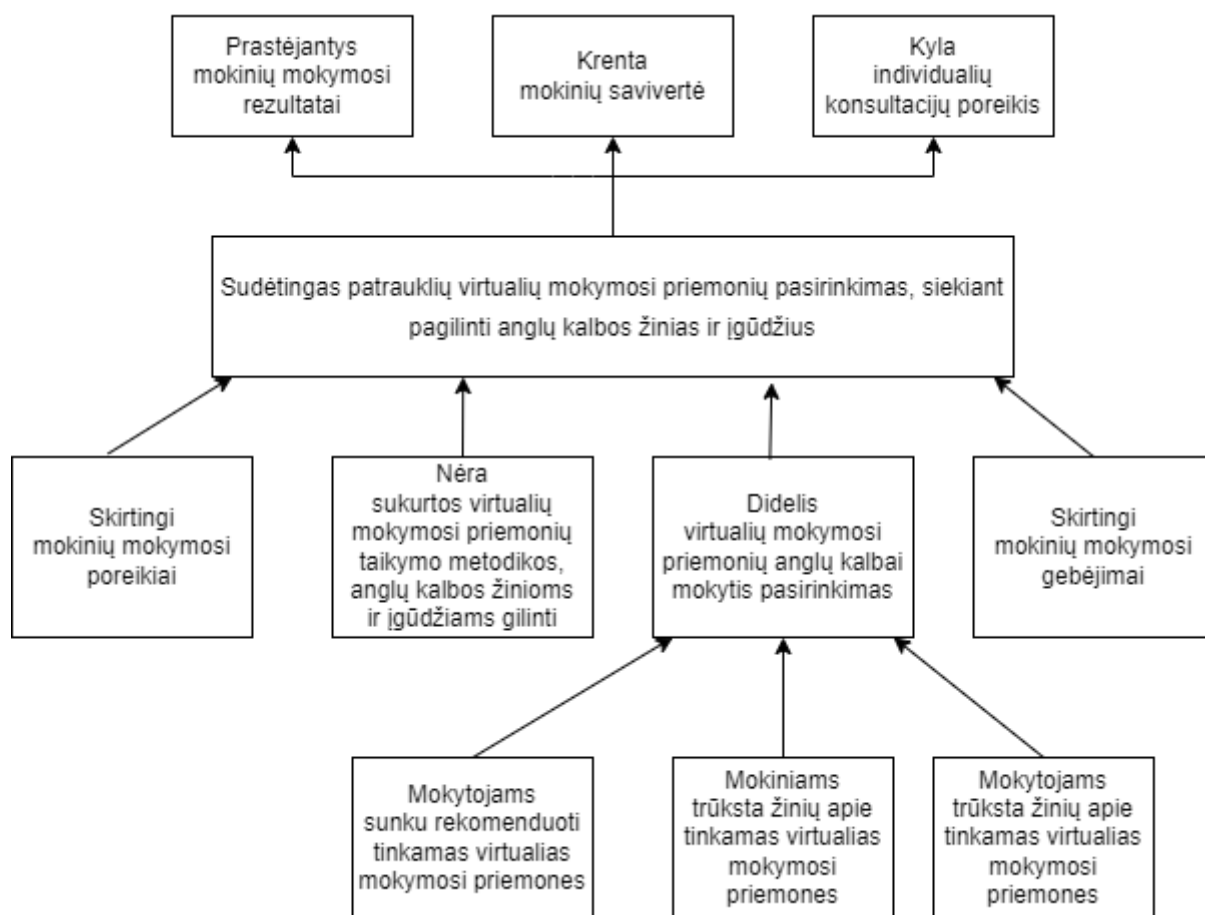
3 pav. Populiariausios virtualiosios ir skaitmeninės priemonės anglų kalbos mokymuisi

Taigi, tyrime dalyvavę mokiniai teigiamai vertina virtualiųjų priemonių panaudojimą anglų kalbos žinių ir įgūdžių lavinimui. Šias priemones tikslinga taikyti skirtingose kalbos mokymosi veiklose, atliepiant besimokančiųjų mokymosi poreikius.

1.5. Virtualiųjų mokymosi priemonių anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti pasirinkimo problematika

Išanalizavus mokslinę literatūrą ir atlikus tyrimą apie virtualiųjų mokymosi priemonių, skirtų anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti, pasirinkimą, paaiškėjo, kad susistemintos informacijos apie virtualiąsias priemones ir jų pritaikymą konkreitiems gebėjimams lavinti nėra. Kita vertus, susisteminti informaciją yra pakankamai sudėtinga, nes virtualiųjų priemonių yra labai daug, taip pat jų atsiranda vis naujų. Sudarytas problemų medis (4 pav.), parodantis pagrindines priežastis, kurios

sukelia problemas dėl virtualiųjų mokymosi priemonių gausos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti.

4 pav. Problemų medis

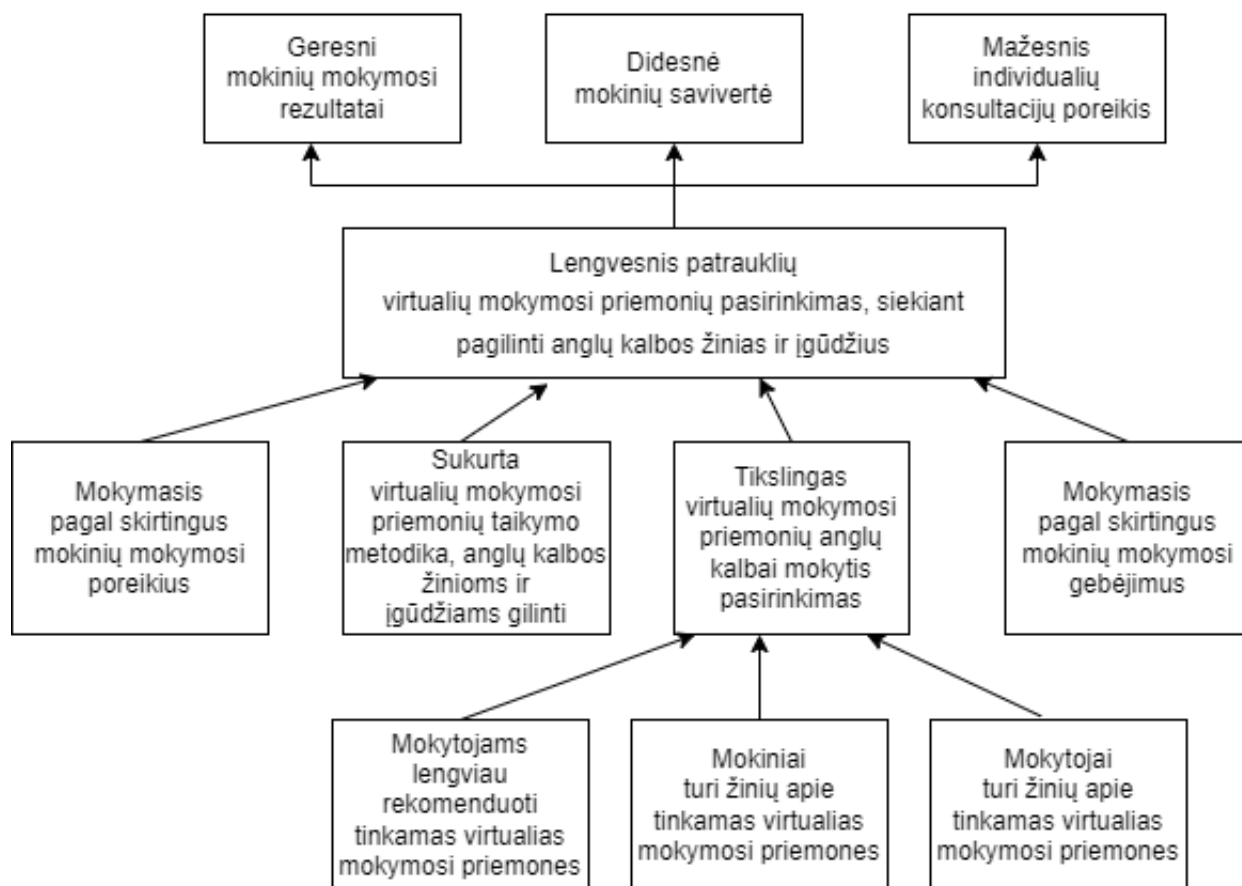
Sudėtingas virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimas lemia ne tik neapsisprendimą, kokias priemones pasirinkti įgūdžių gilinimui, bet taip pat gali lemti ir mokinių rezultatų prastėjimą bei savivertės kritimą (pvz., pasirinkta priemonė neatitinka kalbos mokėjimo lygio). Mokytojams taip pat yra sudėtinga rekomenduoti, kada ir kokias priemones reikėtų pasirinkti, kad atitiktų ne tik skirtingus besimokančiųjų poreikius, bet ir jų skirtingus mokymosi gebėjimus.

Norint išspręsti sudėtingą priemonių pasirinkimo anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti problemą, tikslinga parengti metodiką, kokios priemonės tinkamos kokioms veikloms, atliepiančioms mokyklos programą ir mokinio lygį. Tai padėtų ne tik mokiniams, pasirinkusiems priemones, gerinti savo mokymosi rezultatus, taip pat būtų mažesnis poreikis individualioms konsultacijoms. Kita vertus, padėtų ir mokytojams tikslingai rekomenduoti priemones pagal skirtingas kalbos mokymosi veiklas, kalbos mokymosi lygius, taip pat pritaikyti skirtingiems mokinių poreikiams ir gebėjimams.

Dar viena aktuali problema – gabių mokinių ugdymas. Gabių mokinių ypatumai kelia didžiulį iššūkį bendrojo lavinimo mokykloms. Gabių vaikų ugdymo klausimus nagrinėja tiek Lietuvos, tiek pasaulio mokslininkai. Mary R. Coleman`ė [38], Valsa Koshy`ė ir kt. [39] teigia, kad dažnai tokie vaikai mokyklose nėra atpažįstami, į juos nekreipiamas dėmesys, todėl tokie besimokantieji praranda ne tik motyvaciją mokytis, bet ir domėjimąsi mokykla.

Lietuvoje gabūs mokiniai priskiriami prie specialiųjų poreikių mokinių. Tačiau dažnoje Lietuvos bendrojo lavinimo mokykloje parama ir pagalba teikiama tik besimokantiems, kurie turi mokymosi sunkumų. Kaip teigia Kamilė Valiušytė ir Vincentas Lamanuskas [40], mokyklose nėra bendrų susitarimų, kaip turi būti organizuojamas gabių vaikų ugdymas, nėra bendros sistemos. Nors mokytojai gali identifikuoti bei apibūdinti gabius mokinius, bet tiek patiems mokytojams, tiek mokiniams trūksta paramos ir pagalbos gabių mokinių ugdymo sistemoje. Pandemijos metu ši problema dar labiau išryškėjo, kadangi nuotolinio ugdymo metu pagalbos teikimas mokiniams buvo apsunkintas, taip pat dažnai buvo galvojama, kad gabiems mokiniams pagalba mokymosi procese nereikalinga dėl jų itin aukštų gebėjimų. Taip pat labai dažnai gabūs mokiniai pamokoje nuobodžiauja, o mokytojams pasiūlius papildomų užduočių atsisako dėl nenoro atlikti monotoniškas, nuobodžias užduotis. Realizavus anglų kalbos įgūdžių metodiką, mokytojai turėtų galimybę ugdymo proceso metu rekomenduoti priemones besimokantiems pagal jų poreikius bei gebėjimus, kalbos mokymosi lygį ir veiklas.

Sudarytas tikslų medis parodo pagrindinį šio darbo tikslą bei sprendžiamas problemas (5 pav.).

5 pav. Tikslų medis

1.6. Skyriaus išvados

1. Užsienio kalbos mokymo tikslas yra išugdyti keturis pagrindinius komunikacinius gebėjimus: klausymo, kalbėjimo, skaitymo ir rašymo. Mokymosi sunkumai, su kuriais susiduria mokiniai, yra įveikiami, atliekant kalbos mokymosi veiklas šiose srityse. Kalbos mokomasi etapais, mokiniams pereinant į vis aukštesnį kalbos mokėjimo lygį.

2. Anglų kalbos mokėjimą galima įsivertinti atlikus rekomenduojamus anglų kalbos lygio nustatymo testus arba pagal Europos kalbos metmenų įsivertinimo lentelėje pateikiamus kalbos mokėjimo aprašus. Kalbos mokėjimo lygis yra ne tik mokinio mokymosi rezultatas, bet ir parodo, ką tikslinga tobulinti, siekiant aukštesnio lygio.
3. Yra įvairių virtualiųjų mokymosi priemonių, kurias galima taikyti kalbos mokymuisi: įvairūs tinklalapiai, vaizdo konferencijos, taikomosios programėlės ir kt. Šios priemonės gali būti naudojamos kalbinėms veikloms vykdyti, tačiau nėra lengva pasirinkti tinkamas konkrečiam mokiniui.
4. Atlikus tyrimą paaiškėjo, kad virtualiosios mokymosi priemonės anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams lavinti labiausiai atitinka besimokančiųjų poreikius (tai nurodė 81 proc. tyrime dalyvavusių gimnazistų). Tyrimo dalyviai pažymėjo skirtingas kalbos mokymosi veiklas, kurias atliktų, taikant virtualiąsias priemones.
5. Išanalizavus mokslinę literatūrą ir atlikus tyrimą išryškėjo, jog virtualių priemonių pasirinkimas yra sudėtingas dėl priemonių gausos, skirtingų mokinių mokymosi poreikių ir metodikos, atliepančios mokyklos programą bei mokinių mokymosi poreikius, nebuvimo, tačiau tikslingai parinkus virtualiąsias priemones, jos gali būti taikomos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti.

2. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias mokymosi priemones, metodika

2.1. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodikos veiklos ir priemonės

Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias mokymosi priemones, metodika yra paremta įgūdžių gilinimu pagal kalbos mokymosi kalbines veiklas. Kiekvienas besimokantysis turi skirtingus poreikius kalbos mokymesi. Nemira Mačianskienė [11] akcentuoja nuolatinio kalbos vartojimo ir jos tobulinimo būtinybę kaip užsienio kalbų mokymosi specifiką, dėl to yra reikalingi savarankiško mokymosi gebėjimai, aktualūs kalbos mokėjimo lygio palaikymui. Taip pat pažymima, kad sėkmingam kalbos įsisavinimui yra svarbu besimokantįjį supažindinti su mokymosi strategijomis ir sudaryti sąlygas jas įsisavinti. Būtent anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias mokymosi priemones, metodika yra besimokančiųjų mokymasis pagal pateiktus etapus. Pirmajame etape besimokantieji turi nusistatyti savo kalbos mokėjimo lygį ir įvardinti kalbines veiklas, kuriose nori gilinti žinias ir įgūdžius.

Anglų kalbos mokėjimo lygis gali būti nustatomas:

1. Atliekant užsienio kalbos (anglų) pasiekimų lygio testą;
2. Atliekant virtualų Britų Tarybos anglų kalbos lygio testą, pasiekiamą adresu: <https://learnenglish.britishcouncil.org/online-english-level-test>;
3. Savo anglų kalbos lygį įsivertinant pagal Bendrųjų Europos kalbos metmenų įsivertinimo lentelę.

Nusistačius anglų kalbos mokėjimo lygį ir pagal Bendrųjų Europos kalbos metmenų įsivertinimo lentelę pasirinkus kalbos mokymosi veiklas (sakinio teksto suvokimas, rašytinio teksto suvokimas, raiška ir sąveika žodžiu ar raiška ir sąveika raštu), kuriose norima gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius, pasirenkamos kalbinės veiklos pagal kalbos mokėjimo lygį nuo A1 iki C1. Taip pat besimokantieji gali gilinti anglų kalbos gramatiką ir žodyną.

Sakinio teksto suvokimas (klausymo įgūdžių gilinimas). Sakinio teksto suvokimą apima ne tik girdimo teksto suvokimas, bet ir tinkamų strategijų taikymas norint suprasti girdimą tekstą. Taip pat svarbu analizuoti, vertinti ir sieti jau turimas žinias bei gebėjimus naujame kontekste. Pagrindiniame ir viduriniame ugdyme sakinio teksto suvokimas apima detalų girdimo teksto suvokimą ir tam tikras veiklas, kurios leidžia įvertinti sakinio teksto suvokimą.

Galima išskirti tokias sakinio teksto suvokimo veiklas:

- atsakymai į klausimus;
- teisingų / klaidingų žodžių / sakinių žymėjimas;
- trūkstamos informacijos įrašymas;
- pateiktų teiginių / minčių priskyrimas kalbėtojams;
- informacijos susiejimas su iliustracija / grafiškai pateikta informacija.

Pasirinkus sakinio teksto suvokimo veiklas, kuriose norima gilinti įgūdžius, galima rinktis būtent virtualiąsias priemones, kurios apima tas veiklas. Rašytiniam tekstui suvokti labai svarbu yra naujų žodžių mokymasis, jų reikšmių supratimas ir pritaikymas naujame kontekste. Gilinant įgūdžius sakinio teksto suvokime yra svarbu pasirinkti ne tik veiklas, bet ir užduotis pagal savo kalbos mokėjimo lygį. 1 lentelėje pateikiamos virtualiosios mokymosi priemonės, kurios tinka skirtingoms sakinio teksto suvokimo veikloms. Pastabose pateikiami virtualiųjų priemonių ypatumai: galimos sąsajos su mokymo valdymo sistemomis (toliau – MVS), interaktyvumas ir t.t.

1 lentelė. Sakytinio teksto suvokimui (klausymo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas

Veiklos	Virtualiosios mokymosi priemonės	Pastabos
Atsakymai į klausimus (atvirieji).	Edpuzzle	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Ted-ed	Turi sąsają su MVS <i>Google Classroom</i> .
	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS, interaktyvios užduotys.
Teisingų / klaidingų žodžių / sakinių žymėjimas.	Edpuzzle	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Ted-ed	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS.
Trūkstamos informacijos įrašymas.	Listenaminute.com	Tinklapis
Pateiktų teiginių / minčių priskyrimas teksto fragmentams.	Edpuzzle	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Ted-ed	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS, interaktyvios užduotys.
Informacijos susiejimas su iliustracija / grafiškai pateikta informacija.	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS, interaktyvios užduotys.

Rašytinio teksto suvokimas. Rašytinio teksto suvokimo tinkamų strategijų taikymas padeda atlikti užduotis be didesnių sunkumų. Rašytinio teksto suvokimas apima ne tik pagrindinės minties supratimą, bet ir gebėjimą suprasti tam tikras detales, kai skaitomas tekstas yra pateikiamas žinoma tema. Todėl yra svarbu pasirinkti tinkamas priemones, kurios padeda taikyti įvairias strategijas atliekant rašytinio teksto suvokimo užduotis.

Rašytinio teksto suvokimo veiklos:

- atsakymai į klausimus;
- teisingų / klaidingų žodžių / sakinių žymėjimas;
- trūkstamos informacijos įrašymas;
- pateiktų teiginių / minčių priskyrimas teksto fragmentams;
- informacijos susiejimas su iliustracija / grafiškai pateikta informacija.

Reikalinga paminėti, kad rašytinio teksto suvokimas yra grįstas žodyno įgūdžių gilinimu. Taigi, atliekant sakytinio suvokimo užduotis, galima gilinti žodyną ir jo vartojimo įgūdžius. 2 lentelėje pateikiamos priemonės, kurios skirtos gilinti rašytinio teksto suvokimą.

2 lentelė. Rašytinio teksto suvokimui (skaitymo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas

Veiklos	Virtualiosios mokymosi priemonės	Pastabos
Atsakymai į klausimus (atvirieji).	The British Council	Tinklapis

	Beelingu	Taikomoji programėlė.
	BBC Learning English	Tinklapis
	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS.
Teisingų / klaidingų žodžių / sakinių žymėjimas.	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS.
Trūkstamos informacijos įrašymas.	Listenaminute.com	Tinklapis
Pateiktų teiginių / minčių priskyrimas kalbėtojams.	Edpuzzle	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Ted-ed	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS.
Informacijos susiejimas su iliustracija / grafiškai pateikta informacija.	Liveworksheets.com	Turi sąsają su MVS.

Sąveika ir raiška žodžiu. Sąveika ir raiška žodžiu apima tokias kalbos vartosenos veiklas kaip nuomonės išsakymas tam tikrais klausimais, instrukcijų ir detalių paaiškinimas ar įvairių įvykių atpasakojimas. Taip pat tai yra patirties dalinimosi veiklos ir diskusijos porose ar grupėse, įvairūs pasakojimai, detalūs apibūdinimai bei samprotavimai. Sąveikos ir raiškos žodžiu veiklas galima skirstyti į:

- monologus;
- dialogus;
- pasakojimus / atpasakojimus;
- kalbėjimą pagal paveikslėlius / iliustracijas.

Sąveikos ir raiškos veiklos yra neatsiejamos nuo gramatikos ir žodyno įgūdžių gilinimo, siekiant palengvinti mokymosi sunkumus ir sužadinti motyvaciją. 3 lentelėje pateikiamos virtualiosios priemonės, kuriomis galima gilinti kalbėjimo įgūdžius.

3 lentelė. Sąveikai ir raiškai žodžiu (kalbėjimo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas

Veiklos	Virtualiosios mokymosi priemonės	Pastabos
Monologai	BBC Learning English	Tinklapis, interaktyvios užduotys.
	uTalk	Taikomoji programėlė.
	FluentU	Taikomoji programėlė.
	One Note	Virtualus bloknotas.
Dialogai	HelloTalk	Taikomoji programėlė.
Pasakojimai / Atpasakojimai	One Note	Virtualus bloknotas.
	HelloTalk	Taikomoji programėlė.
	BBC Learning English	Tinklapis
Kalbėjimas pagal paveikslėlius / iliustracijas.	BBC Learning English	Tinklapis
	One Note	Virtualus bloknotas.

Sąveika ir raiška raštu. Sąveika ir raiška raštu apima rašymo užduočių atlikimą. Šios kalbinės veiklos pagrindinis tikslas yra plėtoti ir įtvirtinti bendravimo raštu gebėjimus. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose besimokantieji rašo įvairaus tipo ir pobūdžio bei ilgio tekstus.

Sąveikos ir raiškos raštu veiklos:

- gyvenimo aprašymai;
- skelbimai;
- žinutės ir rašteliai;
- kvietimai;
- sveikinimai;
- laišakai;
- pasakojimai ir istorijos;
- apžvalgos;
- tinklaraščio straipsniai;
- rašiniai.

Rašymo mokoma klausant ir skaitant, taip pat gilinama gramatikos ir žodyno įgūdžiai. 4 lentelėje pateikiamos sąveikos ir raiškos raštu veiklos ir veikloms tinkančios virtualiosios mokymosi priemonės.

4 lentelė. Sąveikai ir raiškai raštu (rašymo įgūdžiams) gilinti skirtos virtualiosios mokymo priemonės pagal veiklas

Veiklos	Virtualiosios mokymosi priemonės	Pastabos
Gyvenimo aprašymai.	BBC Learning English	Tinklalapis
	One Note	Virtualus bloknotas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
Skelbimai	BBC Learning English	Tinklalapis
	One Note	Virtualus bloknotas.
	Grammarly	Veikia kaip įskiepis.
	Canva	Šablonai skelbimų rašymui.
Žinutės ir rašteliai.	BBC Learning English	Tinklalapis
	One Note	Virtualus bloknotas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
	Canva	Šablonai raštelių rašymui.
Kvietimai	BBC Learning English	Tinklalapis
	One Note	Virtualus bloknotas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
	Canva	Šablonai kvietimų rašymui.
Sveikinimai	BBC Learning English	Tinklalapis
	One Note	Virtualus bloknotas.

	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
	Canva	Šablonai sveikinimų rašymui.
Laiškai	BBC Learning English	Tinklapis
	One Note	Virtualus bloknatas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
Apžvalgos	BBC Learning English	Tinklapis
	One Note	Virtualus bloknatas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
Tinklarsčio straipsniai	BBC Learning English	Tinklapis
	One Note	Virtualus bloknatas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
Pasakojimai ir istorijos.	BBC Learning English	Tinklapis
	One Note	Virtualus bloknatas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
	Hemingway	Taikomoji programėlė.
Rašiniai	BBC Learning English	Tinklapis
	One Note	Virtualus bloknatas.
	Grammarly	Taikomoji programėlė, klaidų taisymas.
	Hemingway	Taikomoji programėlė.

Gramatikos įgūdžių gilinimas. Gramatikos įgūdžių gilinimas yra labai svarbus visose kalbos mokymosi veiklose, nes tai yra neatsiejama kalbos mokymosi dalis. Geras anglų kalbos gramatikos mokėjimas padeda ne tik kalbos recepcijai, bet ir sėkmingam produkavimui žodžiu ir raštu.

Virtualiosios mokymosi priemonės gramatikos žinioms ir įgūdžiams gilinti yra labai patrauklios, intuityvios, padeda gramatiką įsisavinti lengvai. Virtualiosios mokymosi priemonės gramatikos žinioms ir įgūdžiams gilinti turi žaidybinių elementų. Gramatikai mokytis virtualiųjų priemonių pasiūla yra didelė. 5 lentelėje pateikiamos plačiausiai naudojamos virtualiosios mokymosi priemonės.

5 lentelė. Gramatikos įgūdžių gilinimas panaudojant virtualiąsias mokymosi priemones

Veiklos	Virtualiosios mokymosi priemonės	Pastabos
Gramatika	Quizizz	Turi sąsają su MVS.
	Edpuzzle	Turi sąsają su MVS, interaktyvių vaizdo įrašų kūrimo priemonė.
	Socrative	Taikomoji programėlė.
	Duolingo	Taikomoji programėlė.
	The British Council	Tinklapis
	BBC Learning English	Tinklapis
	Quizalize	Taikomoji programėlė.

Žodyno įgūdžių gilinimas. Kaip ir gramatikos, taip ir žodyno žinių ir įgūdžių gilinimas daro didelę įtaką kalbos mokymuisi. Naujų kalbos žodžių mokymasis neturėtų būti mechaniškas. Daug svarbiau žodžius ne tik išmokti, bet juos ir taikyti. Tad žodyno gilinimas vyksta visose kalbos mokymosi veiklose. Virtualiosios mokymosi priemonės būtent ir padeda ne tik išmokti naujus žodžius, bet ir taikyti įvairias sąsajas, sudaryti naujas frazes ir pritaikyti naujose situacijose. Taip pat naujų žodžių galima mokytis pagal temas, pvz. augalai, gyvūnai, transportas ar pan. Populiariausios virtualiosios mokymosi priemonės, kuriomis galima gilinti anglų kalbos žodyną, pateikiamos 6 lentelėje.

6 lentelė. Žodyno įgūdžių gilinimas panaudojant virtualiąsias mokymosi priemones

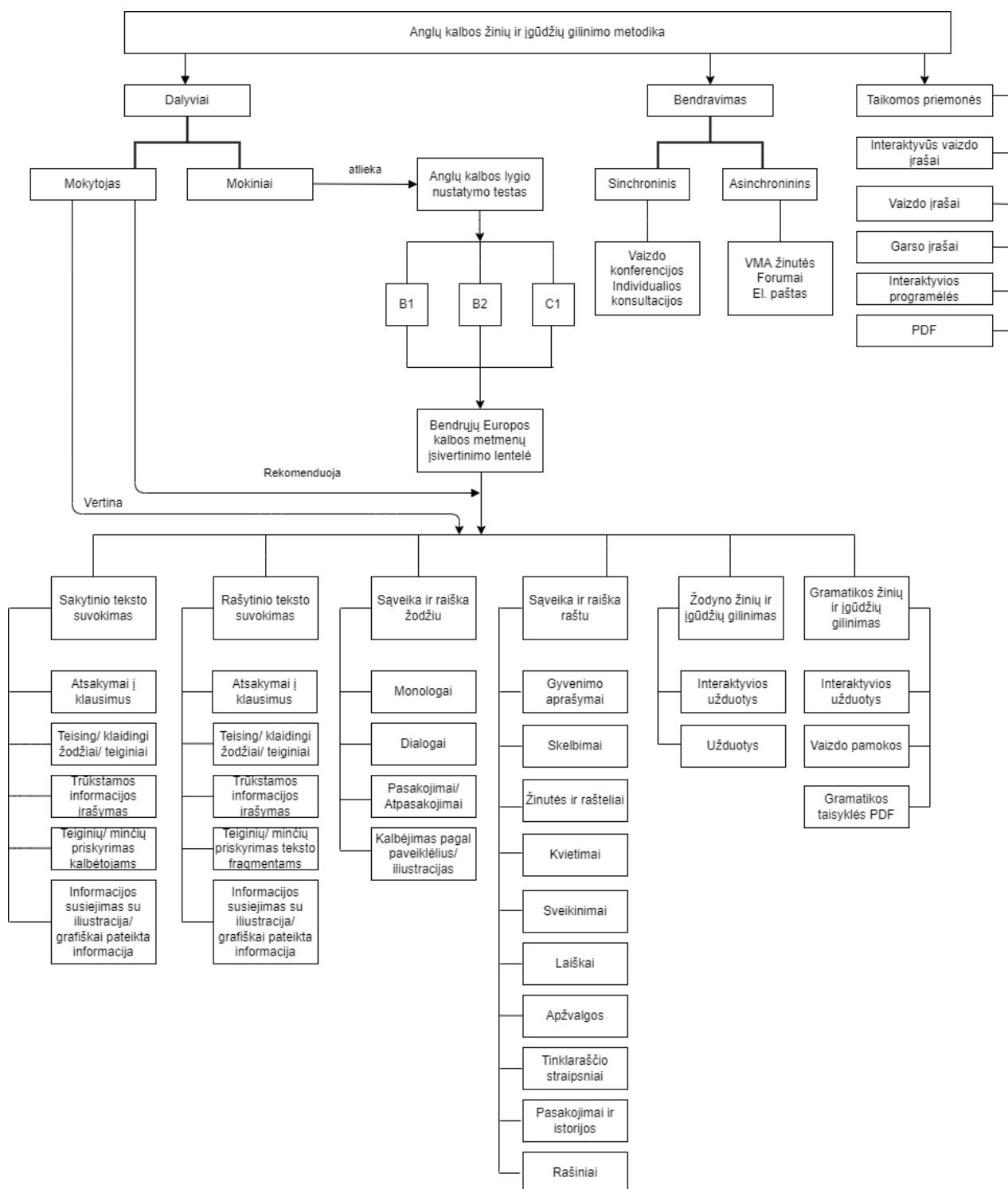
Veiklos	Virtualiosios mokymosi priemonės	Pastabos
Gramatika	Quizlet	Turi sąsają su MVS.
	Quizizz	Turi sąsają su MVS.
	Duolingo	Taikomoji programėlė.
	The British Council	Tinklapis
	FunEasyLearn	Tinklapis
	BBC Learning English	Tinklapis
	Quizalize	Turi sąsają su Quizlet.
	Socrative	Taikomoji programėlė.

2.2. Mokymosi organizavimas pagal metodiką

Visos mokymosi veiklos gali būti atliekamos tiek mokantis klasėje tradiciniu būdu, t. y. mokytojas gali rekomenduoti mokiniui pasirinkti ne tik veiklas, bet ir užduotis, kai norima gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius, tiek ir nuotoliniu būdu ar gilinant žinias ir įgūdžius savarankiškai. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse, taikant virtualiąsias mokymosi priemones, metodikos elementai pateikti 6 paveiksle. Besimokantieji įgalinami rinktis veiklas, užduotis ne tik pagal poreikius, bet ir pagal savo mokymosi stilių ar būdą, taip įgyjant naujų žinių ir įgūdžių.

Pateiktoje metodikoje anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo kursas rengiamas pagal keturias kalbos mokymosi bei gramatikos ir žodyno žinių ir įgūdžių gilinimo veiklas. Atliepiant skirtingus besimokančiųjų poreikius, mokymosi stilių bei būdą, kiekvienoje kalbos mokymosi veikloje užduotys pateikiamos naudojant skirtingas virtualiąsias mokymosi priemones ar skirtingus formatus. Užduotys papildomos interaktyvumu, grafinais, garso bei vaizdo įrašais. Mokytojas supažindina mokinius su virtualiąja mokymosi aplinka, veiklomis, galimybe rinktis užduotis individualiai pagal poreikius. Mokiniai anglų kalbos žinias ir įgūdžius gilina savarankiškai, pasirinkdami veiklas ir užduotis, arba remdamiesi mokinio mokytojo rekomendacijomis. Tikslingam užduočių pasirinkimui arba parinkimui, pirmiausia reikalinga atlikti anglų kalbos lygio testą ir pagal Bendrųjų Europos kalbos metmenų įsivertinimo lentelę pasirinkti kalbos mokymosi veiklas, kuriose numatoma gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius. Yra numatyta sinchroninio ir asinchroninio bendravimo galimybė bei grįžtamojo ryšio pateikimo galimybė. Sinchroninis bendravimas vyksta per vaizdo konferencijas. Asinchroninis bendravimas vyksta per el. paštą, forumuose ir žinutėmis VMA. Grįžtamasis ryšys yra pateikiamas prie atliktų užduočių arba kai mokytojas gauna informaciją apie atliktas veiklas. Pasirinkus papildomas virtualiąsias mokymosi priemones, grįžtamąjį ryšį galima pateikti tiek atlikus įrašus raštu arba, jei yra galimybė, įrašyti komentarus balsu. Po savarankiško anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo besimokantieji pakartotinai atlieka anglų kalbos lygio testą pagal poreikį, kad įsivertintų pažangą. Apie padarytą pažangą gali informuoti dėstantis mokytojas.

Pagal pateiktą metodiką besimokantieji gali gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius rekomenduojant mokytojui, norėdami pašalinti mokymosi sunkumus po ligos ar turint mokymosi spragų, pasiruošti nacionaliniams anglų kalbos lygio nustatymo testams, ruošiantis anglų kalbos olimpiadoms ir konkursams ar keliant savo kalbos mokėjimo lygį dėl asmeninių paskatų.

6 pav. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse metodika

Parengta metodika naudojama gimnazijos mokinių savarankiškam anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimui. Taip pat ši metodika gali būti naudojama anglų kalbos pamokų metu norint individualizuoti ir diferencijuoti ugdymosi procesą pagal besimokančiųjų poreikius, mokymosi būdą, tempą ir stilių.

2.3. Skyriaus išvados

1. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse metodika apima anglų kalbos lygio nusistatymą, kalbos mokymosi veiklų pasirinkimą pagal Bendrųjų Europos kalbos metmenų įsivertinimo lentelę, įgūdžių gilinimą pagal pasirinktas kalbos mokymosi veiklas, grįžtamojo ryšio gavimą, pakartotinį anglų kalbos lygio testo atlikimą.
2. Atliepiančias skirtingus besimokančiųjų poreikius, mokymosi stilių bei būdą, kiekvienoje kalbos mokymosi veikloje užduotys pateikiamos panaudojant skirtingas virtualiąsias mokymosi priemones ar skirtingus formatus. Užduotys parengtos pagal anglų kalbos mokymosi gimnazijoje programą.
3. Parengta anglų kalbos žinių ir įgūdžių metodika naudojama savarankiškam mokinių mokymuisi arba mokymuisi pagal mokytojo rekomendacijas, individualizuojant ir diferencijuojant ugdymo procesą, ruošiantis testams, konkursams ir olimpiadoms ar keliant savo kalbos mokėjimo lygį dėl asmeninių paskatų.

3. Virtualiosios aplinkos projektavimas anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse metodikai realizuoti

3.1. Virtualiosios mokymosi aplinkos aprašas

Virtualioji mokymosi aplinka (VMA) – tai sistema, turinti įrankius, su kuriais galima pateikti elektroninę mokymosi medžiagą, organizuoti mokymąsi, bendrauti ir bendradarbiauti su besimokančiais [25]. Tai taip pat kompiuterių tinklais grįsta sistema, kurioje vyksta ugdymo procesas. VMA suteikia galimybę besimokantiejiems mokytis jiems patogioje vietoje bei patogiu laiku. VMA turi labai daug galimybių, tokių kaip medžiagos pasiekiamumas iš bet kurios vietos bet kuriuo metu, sinchroninis ir asinchroninis bendravimas bei bendradarbiavimas, failų dalijimasis, projektinių veiklų organizavimas ar automatizuotas žinių vertinimas.

Mokymosi valdymo sistema tampa VMA tik tada, kai ją sudaro privalomi elementai. Tai yra:

- bendravimo priemonės;
- vertinimo priemonės;
- mokymosi turinio pateikimo priemonės;
- papildomos priemonės.

Virtualiosios mokymosi aplinkos pagrindinės funkcijos:

- bendravimas (forumai, skelbimai, žinutės, vaizdo konferencijos);
- bendradarbiavimas (balta lenta, viki dokumentai, kalendorius, elektroninis dienynas);
- ugdymo turinio tvarkymas;
- mokymosi pažangos stebėjimas ir vertinimas;
- vartotojų registracija;
- užduočių rengimas;
- elektroninio mokymosi turinio valdymas;
- informacijos paieška.

Visos šios funkcijos yra įgyvendinamos naudojant atitinkamas priemones. Jos gali būti vykdomos ne tik integruotomis VMA priemonėmis, bet taip pat išorinėmis priemonėmis. Mokomojo turinio kūrimas gali būti vykdomas su *exeLearning* ar *Xerte* programomis, bendravimas ir bendradarbiavimas – *Zoom*, *AdobeConnect*, *Google Drive*, *Big Blue Button*, *Facebook* ir kt. Vertinimui ir grįžtamajam ryšiui gali būti pasitelktos *Hot Potatoe*, *Kahoot*, *Quizizz* ir kt. priemonės.

VMA realizavimas vyksta serveryje įdiegiant pasirinktą virtualaus mokymosi aplinką (*Openeclass*, *Canvas*, *Moodle*, *ILIAS*) arba registruojantis tam pritaikytose sistemose (*Google Suite for Education*, *Edmodo*, *Microsoft for Education*).

VMA suteikia galimybę mokymosi procese naudoti įvairius scenarijus. Tad galima teigti, kad VMA leidžia organizuoti ne tik nuotolinį mokymą, bet taip pat tradicinį mokymą papildyti nuotolinio mokymo elementais, jį praturtinti ar mokymą individualizuoti. Organizuojant mokymo procesą virtualioje mokymosi aplinkoje galima įvardinti daug privalumų. Pagrindiniai VMA privalumai, kuriuos įvardija Targamadžė [25]:

- mokymosi lankstumas ir patogumas;
- pakartotinis mokymosi turinio panaudojimas;
- patogus mokomosios medžiagos platinimas bei atnaujinimas;

- mokymosi kursų lankstumas, struktūrizavimas;
- geresnis mokomosios medžiagos įsisavinimas;
- elektroninio bendravimo įrankiai;
- užduočių organizavimas bei testavimo kontrolė;
- ilgalaikis mokomosios medžiagos saugojimas.

Taigi, VMA aplinkos įgalinimas ugdymo procese papildo ugdymo procesą įvairiais technologiniais elementais, kurie yra ypač reikalingi šiandieniniame ugdyme.

3.2. Projektuojamos virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti aprašas

Projektuojamos anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo virtualiosios aplinkos paskirtis – įgalinti besimokančiuosius gilinti anglų kalbos įgūdžius, įsivertinus savo anglų kalbos mokėjimo lygį ir pasirinkus veiklas ir priemones pagal savo poreikius bei anglų kalbos mokėjimą. Taip pat suteikti galimybę besimokantiesiems gauti grįžtamąjį ryšį ir gauti sinchronines ir asinchronines konsultacijas.

Pagrindinė veikla virtualioje sistemoje – užduočių atlikimas panaudojant įvairias virtualiąsias mokymosi priemones. Taip pat yra numatoma, kad besimokantieji gaus grįžtamąjį ryšį ir sinchronines bei asinchronines konsultacijas.

Pagrindiniai virtualiosios mokymosi aplinkos dalyviai – besimokantieji, mokytojai ir aplinkos administratorius. Pagrindinis vaidmuo tenka virtualiosios sistemos administratoriui, kuris atsakingas už aplinką ir veiklą administravimą.

Sistemos administratorius – prižiūri aplinką, tvarko veiklas, atnaujina informaciją, suteikia prieigą prie aplinkos naudotojams.

Mokytojai – kartu su administratoriumi atnaujina informaciją, tvarko veiklas, teikia grįžtamąjį ryšį ir konsultacijas besimokantiesiems.

Besimokantieji – atlieka veiklas, gauna grįžtamąjį ryšį, registruojasi sinchroninėms konsultacijoms, užduoda klausimus mokytojams.

Virtualioje mokymosi sistemoje bendravimas vyksta tiek sinchroniniu, tiek asinchroniniu būdu. Sinchroninis bendravimas vyksta per vaizdo konferencijas. Asinchroninis bendravimas vyksta asmeninėmis ir grupinėmis žinutėmis, forumuose, el. paštu.

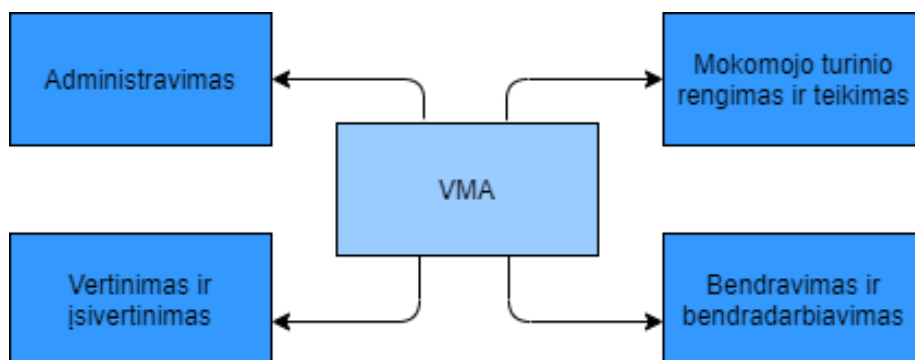
3.3. Virtualiosios mokymosi aplinkos anglų kalbos žinioms bei įgūdžiams gilinti gimnazinėse klasėse funkciniai ir nefunkciniai reikalavimai

VMA dalyvių poreikiai skirstomi į funkcinčius ir nefunkcinius reikalavimus. Toliau pateikiamas funkcinčių ir nefunkcinių reikalavimų detalus aprašymas.

Funkciniai reikalavimai. Funkciniais dalyvių poreikiais nusakoma, ką dalyviai turi atlikti virtualioje mokymosi aplinkoje. Todėl jų poreikiai yra skirstomi į posistemius. Virtualiajai mokymosi aplinkai, kuri bus skirta anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti gimnazinėse klasėse bus reikalingi tokie posistemiai (7 pav.):

- administravimo;
- mokojo turinio rengimo ir teikimo;
- bendravimo ir bendradarbiavimo;

- vertinimo ir įsivertinimo.

7 pav. VMA, skirtos anglų kalbos žinių bei įgūdžių gilinimui gimnazinėse klasėse, struktūra

7 lentelėje yra pateikiami virtualiosios mokymosi aplinkos funkciniai reikalavimai pagal posistemius ir dalyviai, kurie gali atlikti nurodytus veiksmus aplinkoje.

7 lentelė. Funkciniai reikalavimai pagal posistemius

Posistemis	Funkcijos	Dalyvis
Administravimo	Kurti kursus.	Administratorius, mokytojas.
	Šalinti kursus.	Administratorius
	Nustatyti kalbos parametrus.	Administratorius
	Įtraukti naudotojus.	Administratorius, mokytojas.
	Šalinti naudotojus.	Administratorius, mokytojas.
	Kitiems naudotojams suteikti administravimo teises.	Administratorius
	Diegti papildinius.	Administratorius
	Keisti aplinkos išvaizdą.	Administratorius
	Įkelti dokumentus.	Administratorius, mokytojas.
	Siųsti pranešimus.	Administratorius, mokytojas.
Mokomojo turinio rengimo ir teikimo	Kurti mokomąją medžiagą.	Mokytojas
	Šalinti mokomąją medžiagą.	Mokytojas
	Peržiūrėti mokomąją medžiagą.	Mokytojas, mokinys.
	Redaguoti mokomąją medžiagą.	Mokytojas
	Atnaujinti mokomąją medžiagą.	Mokytojas
	Mokomąją medžiagą skaidyti dalimis į temas, potemes.	Mokytojas
	Įtraukti failus įvairiais formatais.	Mokytojas, mokinys.
	Įtraukti nuorodas.	Mokytojas, mokinys.
	Įtraukti išorines priemones.	Administratorius, mokytojas.
	Įtraukti apklausas.	Mokytojas
	Įtraukti komentarus.	Mokytojas
	Įtraukti testus.	Mokytojas
Bendravimo ir bendradarbiavimo	Rašyti asmenines žinutes	Administratorius, mokytojas, mokinys.

	Rašyti grupines žinutes.	Administratorius, mokytojas, mokinys.
	Diskutuoti kurso viduje.	Administratorius, mokytojas, mokinys.
	Kurti vieną dokumentą.	Administratorius, mokytojas, mokinys.
	Rašyti skelbimus.	Administratorius, mokytojas.
	Bendrauti sinchroniškai.	Mokytojas, mokinys.
Vertinimo ir įsivertinimo	Pateikti savikontrolės testus.	Mokytojas
	Kurti vertinamus testus.	Mokytojas
	Planuoti vertinamos veiklos laiką.	Mokytojas
	Apriboti testo laiką.	Mokytojas
	Pasirinkti klausimų tipus.	Mokytojas
	Maišyti klausimus.	Mokytojas
	Įkelti vertinamas užduotis įvairiais formatais.	Mokytojas
	Sukurti vertinimo rubrikas.	Mokytojas
	Pateikti grįžtamąjį ryšį .	Mokytojas
	Keisti vertinamų veiklų parametrus.	Mokytojas
	Atlikti testus.	Mokinys
	Pateikti atliktas užduotis įvairiais formatais.	Mokytojas, mokinys.
	Skaityti grįžtamojo ryšio komentarus.	Mokinys
	Matyti įvertinimus.	Mokytojas, mokinys.
	Įsivertinti	Mokinys

Nefunkciniai reikalavimai. Nefunkciniai reikalavimai, keliami projektuojamai virtualiajai aplinkai, susiję su virtualiosios mokymosi aplinkos savybėmis, kaip aplinkos patogumas ir įvairūs papildomi parametrai, išvaizdos keitimas ir pan. Nesudėtingas ir patogus aplinkos valdymas administratoriui leidžia greičiau patalpinti, pakoreguoti, atnaujinti mokomąją medžiagą, įtraukti naujus naudotojus, keisti naudotojų teises. Aplinkos patrauklumas ir intuityvumas naudotojams leidžia lengviau ir greičiau surasti reikalingą mokomąją medžiagą, įsiminti aplinkos struktūrą. Aplinkos palaikymas ir tęstinumas užtikrina funkcionalumą ir tobulinimą, naujos mokomosios medžiagos atnaujinimą, naujų veiklų įtraukimą. Aplinkos moduliškumas suteikia galimybę aplinką papildyti naujomis galimybėmis. Nefunkciniai reikalavimai pateikiami 8 lentelėje.

8 lentelė. Nefunkciniai reikalavimai

Nefunkcinis reikalavimas	Dalyvis
Patogus aplinkos valdymas.	Administratorius, mokytojas, mokinys.
Intuityvumas	Administratorius, mokytojas, mokinys.
Aplinkos patrauklumas.	Administratorius, mokytojas, mokinys.
Nemokama aplinka.	Administratorius, mokytojas, mokinys.
Aplinkos palaikymas, tęstinumas.	Administratorius, mokytojas, mokinys.
Moduliškumas	Administratorius, mokytojas, mokinys.

3.4. Virtualiosios mokymosi aplinkos panaudojimo atvejai

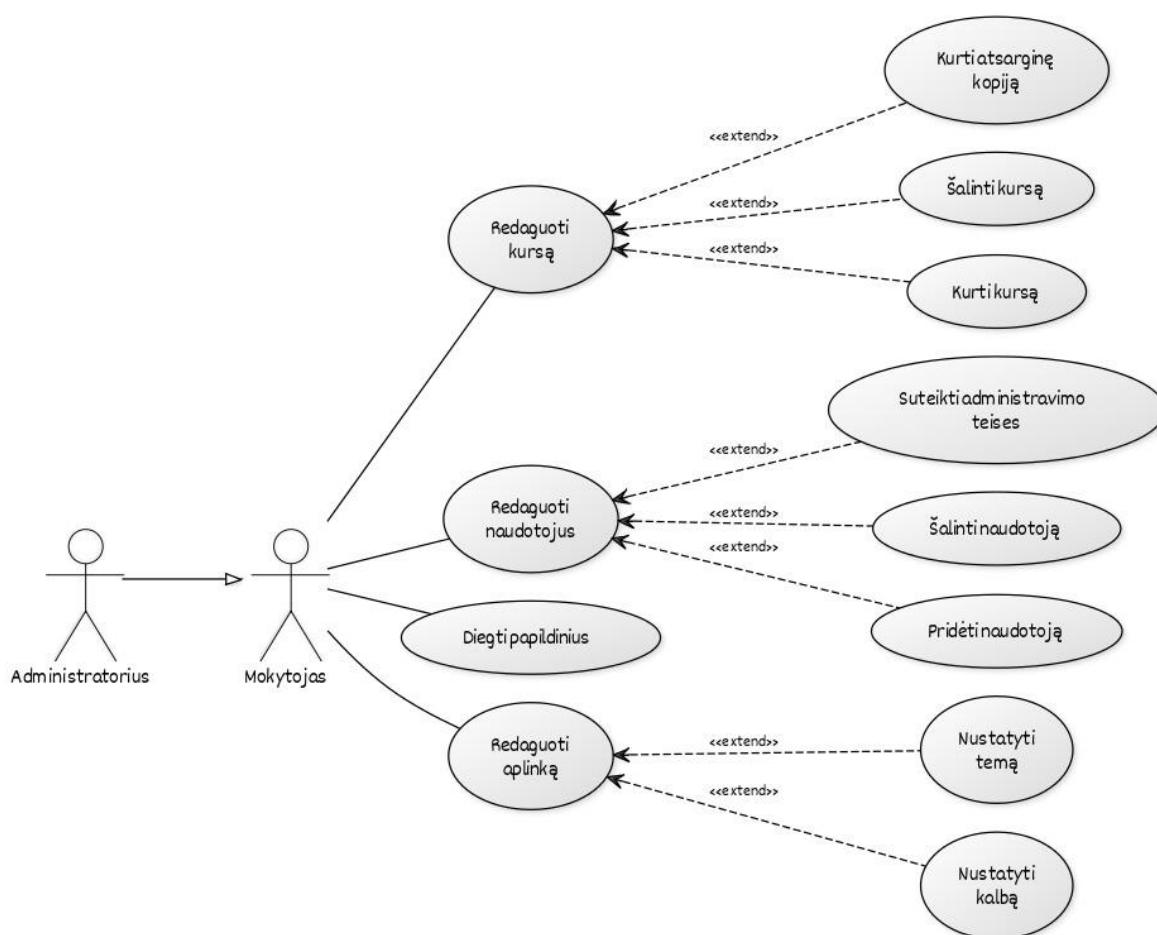
Kuriamas anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo virtualiomis priemonėmis projektas detalizuojamas pristatant pagrindinius sistemos panaudojimo atvejus pagal posistemius. Toliau pateikiamos projektuojamos aplinkos svarbesnės specifikacijos.

VMA administravimo posistemis. Sistemos administratorius arba mokytojas, kuriam yra suteikiamos administratoriaus funkcijos, turi turėti galimybę redaguoti aplinkos turinį, taip pat redaguoti naudotojų paskyras ir teises, esant būtinybei keisti naudotojų teises ir redaguoti aplinką: keisti išvaizdą, kalbos parametrus. Administratoriaus funkcijos gali būti suteikiamos mokytojui.

Dalyviai: administratorius, mokytojas

Panaudojimo atvejai (8 pav.):

- redaguoti kursą: kurti kursą, šalinti kursą, kurti atsarginę kurso kopiją;
- redaguoti naudotojus: pridėti naudotoją, šalinti naudotoją, suteikti administravimo teises;
- redaguoti aplinką: nustatyti temą, nustatyti kalbą;
- diegti papildinius.

CREATED WITH YUML

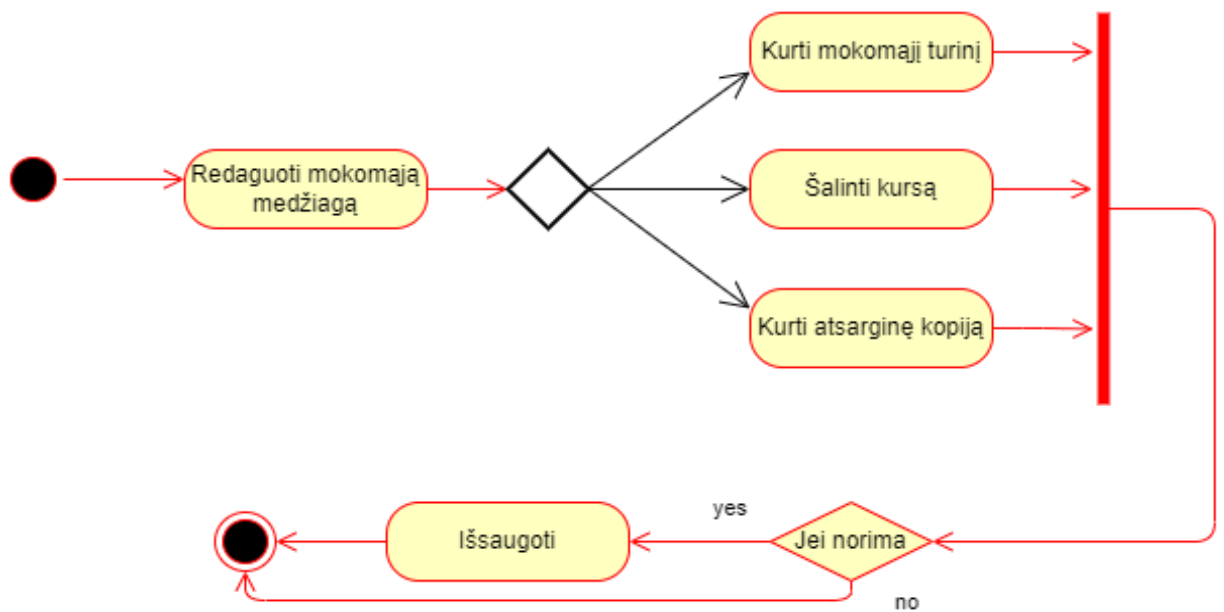
8 pav. Administravimo posistemio panaudojimo atvejų diagrama

Mokomojo turinio rengimo ir teikimo posistemis. Mokomojo turinio redagavimas yra vienas iš svarbesnių administravimo posistemės funkcinių reikalavimų. Šiuolaikinėms technologijoms vis sparčiau tobulėjant bei atsirandant vis naujesnių ar patrauklesnių virtualiųjų priemonių, kuriomis galima gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius, reikalinga mokomąjį turinį redaguoti ir atnaujinti pagal poreikius. Taip pat mokomojo turinio redagavimas ypač aktualus gimnazijoje, atliepiant mokymosi aktualijas, mokymosi programų atnaujinimus ir papildymus. 9 lentelėje pateikiama „Redaguoti mokomąjį turinį“ panaudojimo atvejo specifikacija.

9 lentelė. Panaudojimo atvejo „Redaguoti mokomąjį turinį“ specifikacija

Panaudojimo atvejis	Redaguoti mokomąjį turinį
Tikslas	Redaguoti mokomąjį turinį.
Dalyviai	Administratorius, mokytojas.
Ryšiai su kitais PA	Redaguoti naudotojus (dėl naudotojų pridėjimo, šalinimo ir pan.). Redaguoti aplinką (dėl kalbos nustatymo).
Nefunkciniai reikalavimai	Intuityvumas. Patogus aplinkos valdymas.
Prieš-sąlygos	Mokytojas prisijungęs prie aplinkos.
Sužadavimo sąlyga	Mokytojas spusteli mygtuką „Kurti testą“.
Po-sąlyga	Parinkti nustatymai išsaugomi.
Pagrindinis scenarijus	<ol style="list-style-type: none"> 1. pasirinkti „Kurti testą“; 2. pasirinkti „Parinkti klausimo tipą“; 3. pasirinkti „Šalinti mokymosi turinį“; 4. pasirinkti „Kurti atsarginę kopiją“; 5. jei norima, pasirinkti „Taip“; 6. jei nenorima, pasirinkti „Ne“; 7. pasirinkti „Išsaugoti“.
Alternatyvūs scenarijai	Nepavyksta sukurti naujo mokymosi turinio, šalinti mokymosi turinį ar sukurti atsarginės kopijos. Gaunamas pranešimas apie klaidą. Bandoma dar kartą.

Mokomojo turinio veiklos redagavimo diagrama (9 pav.) atspindi poreikį ne tik kurti naują mokomąją medžiagą, bet ir kurti atsargines mokomosios medžiagos kopijas tiems atvejams, jei kiti naudotojai, turintys administratoriaus funkcijas, turinį pašalintų atsitiktinai. Taip pat atsarginės mokomojo turinio kopijos leistų išsaugoti mokomąjį turinį vėlesniam panaudojimui, turinio atnaujinimui, koregavimui ar papildymui.

9 pav. Mokomojo turinio redagavimo veiklos diagrama

Virtualiosios projektuojamos sistemos vertinimo ir įsivertinimo posistemis. Vertinimo ir įsivertinimo posistemis taip pat yra vienas iš svarbesnių sistemos funkcinių reikalavimų. Besimokantieji turi turėti galimybę įsivertinti ugdymosi procese, stebėti savo asmeninę pažangą. Mokytojai šiuo atveju norėdami teikti grįžtamąjį ryšį apie besimokančiojo pažangą taip pat turi galimybę matyti besimokančiųjų mokymosi rezultatus.

Dalyviai: mokytojas, mokinys.

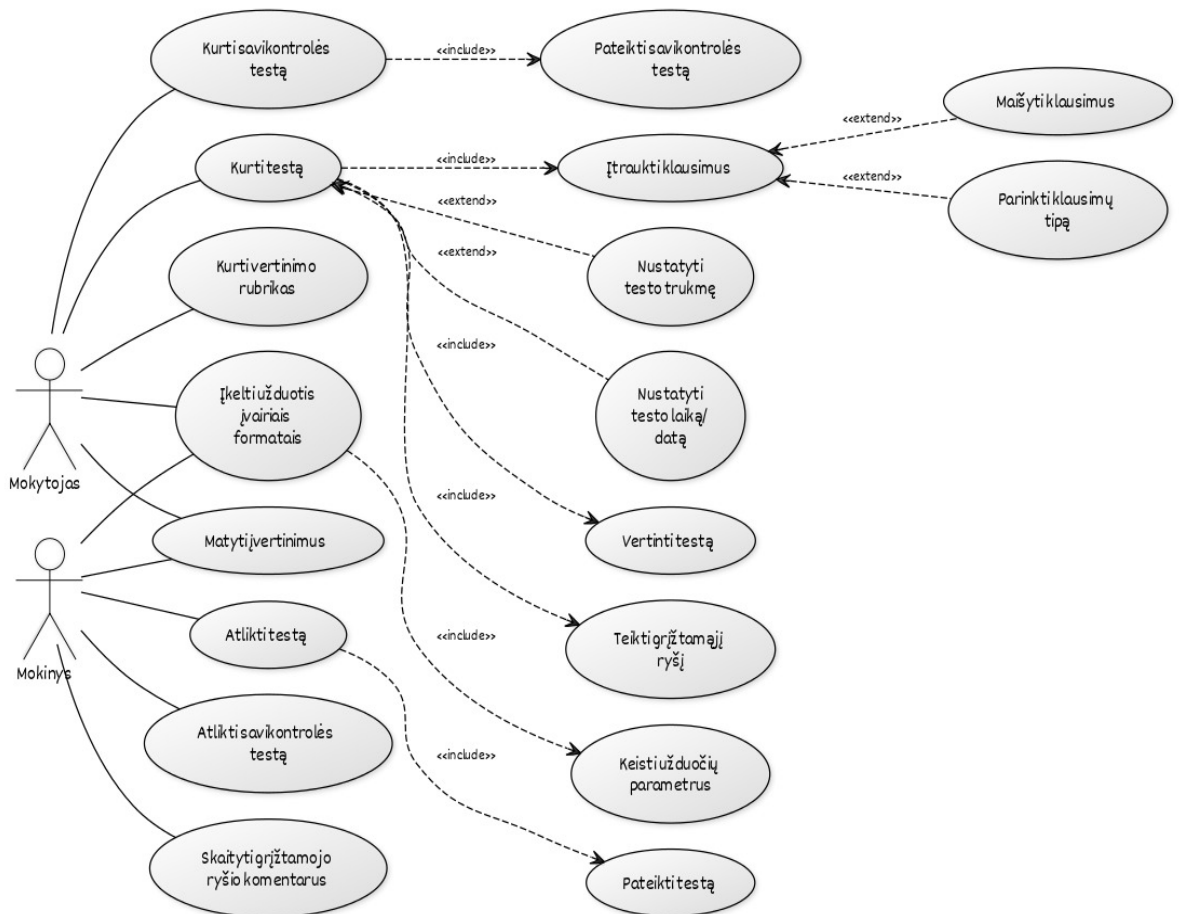
Vertinimo ir įsivertinimo posistemio panaudojimo atvejų diagrama pateikta 10 paveikslėlyje.

Mokytojas:

- kurti savikontrolės testą: pateikti savikontrolės testą;
- kurti testą: įtraukti klausimus, maišyti klausimus, parinkti klausimų tipą, nustatyti testo trukmę, nustatyti testo laiką / datą, vertinti testą, teikti grįžtamąjį ryšį;
- kurti vertinimo rubrikas;
- įkelti užduotis įvairiais formatais;
- matyti įvertinimus.

Mokinys:

- atlikti testą: pateikti testą;
- atlikti savikontrolės testą;
- matyti įvertinimus;
- skaityti grįžtamojo ryšio komentarus.

CREATED WITH YUML

10 pav. Vertinimo ir įsivertinimo posistemio panaudojimo atvejų diagrama.

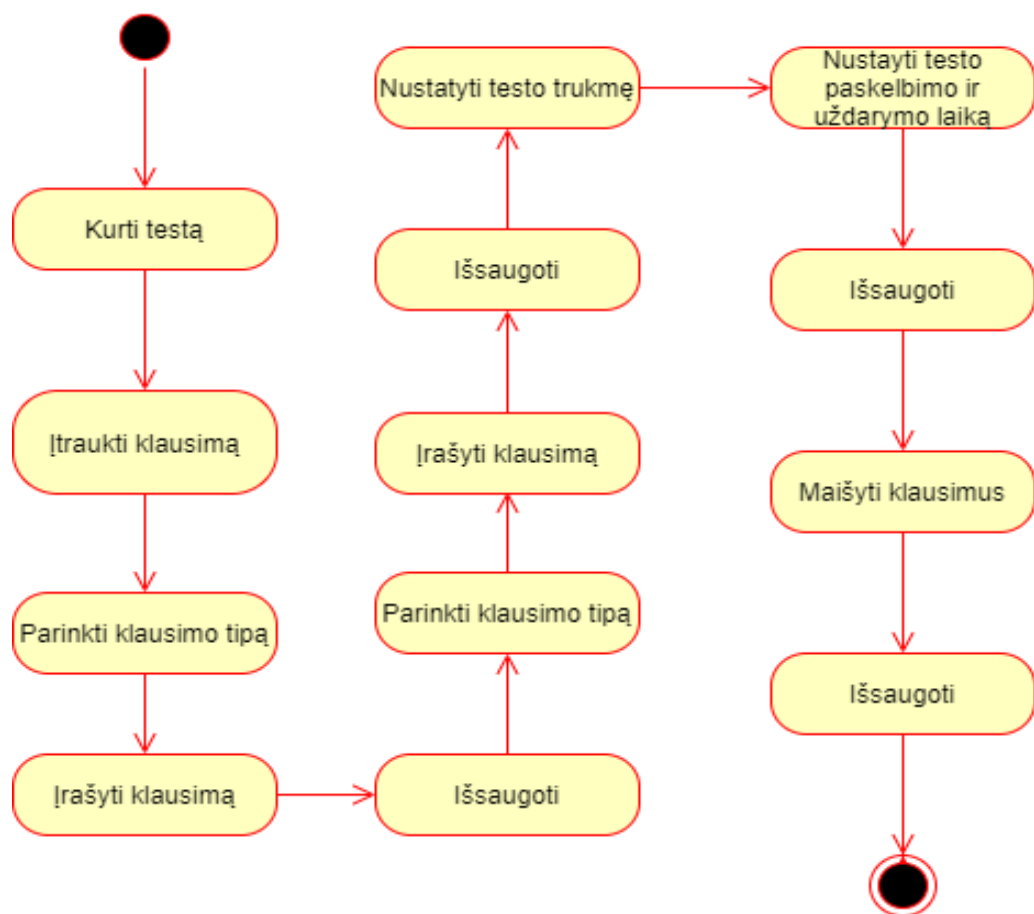
10 lentelėje pateikiama panaudojimo atvejo „Kurti testą“ specifikacija. Testo kūrimo funkcijas gali atlikti administratorius ir mokytojas, kuriam suteikiamos administravimo funkcijos.

10 lentelė. Panaudojimo atvejo „Kurti testą“ specifikacija

Panaudojimo atvejis Nr. 1	Kurti testą
Tikslas	Kurti testą.
Dalyviai	Mokytojas, administratorius.
Ryšiai su kitais PA	Įkelti užduotis įvairiais formatais. Kurti vertinimo rubrikas. Matyti įvertinimus.
Nefunkciniai reikalavimai	Aplinkos patrauklumas. Patogus aplinkos valdymas .
Prieš-sąlygos	Mokytojas prisijungęs prie aplinkos.
Sužadinimo sąlyga	Mokytojas spusteli mygtuką „Kurti testą“.
Po-sąlyga	Parinkti nustatymai išsaugomi.
Pagrindinis scenarijus	1. pasirinkti „Kurti testą“; 2. pasirinkti „Įtraukti klausimą“; 3. pasirinkti „Pasirinkti klausimo tipą“; 4. įrašyti klausimą;

	<ol style="list-style-type: none"> 5. išsaugoti klausimą. 6. pasirinkti „Pasirinkti klausimo tipą“; 7. įrašyti klausimą. 8. pasirinkti „Išsaugoti“. 9. nustatyti testo trukmę; 10. nustatyti „Maišyti klausimus“; 11. nustatyti testo paskelbimo ir uždarymo laiką / datą; 12. pasirinkti „Išsaugoti“.
Alternatyvūs scenarijai	<p>Nepavyksta sukurti testo. Gaunamas pranešimas apie klaidą. Bandoma dar kartą.</p>

Testo kūrimo veiklos diagramoje yra pateikiami funkciniai reikalavimai testo kūrimo veikloms (11 pav.). Testo kūrimo veikloje yra matoma veiksmų seka, norint sukurti testą.

11 pav. Testo kūrimo veiklos diagrama

3.5. Sistemų ir programinių priemonių parinkimas virtualiajai aplinkai realizuoti

Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse kuriamai metodikai realizuoti reikalinga virtualioji mokymosi aplinka. Tuo tikslu buvo atliekama mokymosi valdymo sistemų *Moodle*, *Canvas*, turinio valdymo aplinkos *Microsoft SharePoint* (toliau – *MS SharePoint*) ir bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkos *Microsoft Teams* (toliau – *MS Teams*) funkcinių galimybių apžvalga pagal projekte pristatytus funkcinius ir nefunkcinius reikalavimus ir galimybes. Toliau pateikiamas aplinkų palyginimas pagal posistemius.

Administravimo posistemis. Atlikus virtualiųjų aplinkų administravimo posistemių palyginimą (11 lentelė), nustatyta, kad visos paminėtos aplinkos atitinka administravimo posistemio funkcinius reikalavimus, tik VMA *Canvas* nėra galimybės diegti papildinius. Virtualiąsias mokymosi valdymo sistemas *Moodle* ir *Canvas* reikalinga diegti serveryje arba reikalinga serverio paslauga virtualiajai aplinkai saugoti. *MS SharePoint* ir *MS Teams* yra *Microsoft Office 365* (toliau – *MS Office 365*) paketo paslauga, kuri užsiregistravusioms Lietuvos švietimo įstaigoms yra teikiama nemokamai. Todėl *MS SharePoint* ir *MS Teams* diegti nereikia.

11 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal administravimo posistemio funkcinius reikalavimus

Posistemio funkcinės savybės	MVS Moodle aplinka	MVS Canvas aplinka	TVS Microsoft SharePoint	Microsoft Teams
Redaguoti kursą (kurti, šalinti kursą).	Taip	Taip	Taip	Taip
Kurti atsarginę kurso kopiją.	Taip	Taip	Taip	Taip
Redaguoti naudotojus.	Taip	Taip	Taip	Taip
Naudotojų teisių redagavimas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Redaguoti aplinką.	Taip	Taip	Taip	Ne
Keisti aplinkos išvaizdą.	Taip	Taip	Taip	Ne
Diegti papildinius.	Taip	Ne	Taip	Taip

Palyginus visas aplinkas pagal administravimo posistemio savybes matyti, kad visos aplinkos yra tinkamos. *MS Teams* aplinkos redaguoti negalima, joje galima kurti tik atskirus kanalus skirtingoms veikloms. Kurso redagavimo bei pačios aplinkos redagavimo funkcijos *MS SharePoint* aplinkoje yra nesudėtingos net mažiau įgudusiam vartotojui. Naudotojų teisių priskyrimas *MS SharePoint* ir *MS Teams* aplinkose yra aiškus ir nesudėtingas, kadangi naudotojai turi *MS Office 365* paskyras.

Mokomojo turinio rengimo ir teikimo posistemis. Mokomojo turinio rengimo ir teikimo posistemio funkcinių reikalavimų visų aplinkų palyginimas pateikiamas 12 lentelėje. Tiek virtualios mokymosi valdymo sistemos *Moodle* ir *Canva*, tiek turinio valdymo sistema *MS SharePoint* ir bendravimo ir bendradarbiavimo aplinka *MS Teams* tinkamos kurti virtualiąją mokymosi aplinką, kelti mokomąjį turinį, jį atnaujinti, redaguoti bei skaidyti dalimis. Taip pat visos aplinkos turi galimybę pateikti mokomąją medžiagą įvairiais formatais. Tai gali būti tekstiniai dokumentai, vaizdinė ar garsinė mokymosi medžiaga. Tačiau TVS *MS SharePoint* neturi galimybės kurti testus bei apklausas. Todėl reikia panaudoti išorines priemones, t.y. galima įtraukti *MS Forms* arba įkelti nuorodas į kitas virtualiąsias priemones, kuriomis galima parengti testus ar apklausas.

12 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal mokomojo turinio rengimo ir teikimo posistemio funkcinius reikalavimus

Posistemio funkcinės savybės	MVS Moodle aplinka	MVS Canvas aplinka	TVS Microsoft SharePoint	Microsoft Teams
Mokomosios medžiagos kūrimas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Mokomosios medžiagos redagavimas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Mokomosios medžiagos atnaujinimas.	Taip	Taip	Taip	Taip

Mokomosios medžiagos skaidymas dalimis.	Taip	Taip	Taip	Taip
Mokomosios medžiagos pateikimas įvairiais formatais.	Taip	Taip	Taip	Taip
Nuorodų įtraukimas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Testų įtraukimas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Apklausų įtraukimas.	Taip	Taip	Taip	Taip

Mokomąjį turinį rengti, pateikti, jį atnaujinti ir redaguoti įmanoma visose aplinkose nesudėtingai. Kita vertus, mokomąjį turinį TVS *MS SharePoint* galima pateikti svetainės principu, o nuorodas įtraukti sparčiųjų saitų pagalba. Kitose aplinkose mokomasis turinys labiau tinkamas teikti pagal kursų struktūrą: mokomąją medžiagą talpinti atskiriomis temomis, pagal eiliškumą.

Bendravimo ir bendradarbiavimo posistemis. Palyginus visas aplinkas (13 lentelė) buvo išsiaiškinta, kad TVS *MS SharePoint* neturi asmeninių žinučių rašymo funkcijos ir nėra galimybės besimokantiems ir mokytojams bendrauti sinchroniškai. Visos aplinkos turi funkciją rašyti skelbimus ir naujienas. Taip pat yra galimybė įtraukti diskusijas kursų viduje.

13 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal bendravimo ir bendradarbiavimo posistemio funkcinis reikalavimus

Posistemio funkcinės savybės	MVS Moodle aplinka	MVS Canvas aplinka	TVS Microsoft SharePoint	MS Teams
Žinučių rašymas.	Taip	Taip	Ne	Taip
Diskusijos kursų viduje.	Taip	Taip	Taip	Taip
Vieno dokumento kūrimas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Skelbimų rašymas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Sinchroninis bendravimas.	Taip	Taip	Ne	Taip

Norint bendrauti sinchroniškai per vaizdo konferenciją, visoms aplinkoms reikalingos papildomos priemonės, t. y. kitų įrankių integracija. Tiek *MS SharePoint*, tiek *MS Teams* yra *MS Office 365* paketo priemonės. Todėl *MS SharePoint* yra puikiai suderinama su *MS Teams*, kadangi naudotojai jungiasi su ta pačia paskyra ir jie yra identifikuojami kaip tos pačios organizacijos nariai. O tai padeda užtikrinti naudotojų saugumą. Taip pat bendravimas gali vykti naudojant *MS Office 365* pašto programą.

Vertinimo ir įsivertinimo posistemis. Atlikus visų aplinkų palyginimus (14 lentelė), paaiškėjo, kad MVS *Moodle* ir *Canvas* ir *Microsoft Teams* atitinka visus keliamus funkcinis reikalavimus. *Microsoft SharePoint* yra turinio valdymo sistema, todėl reikia įtraukti išorinius įrankius, norint atlikti vertinimo ir įsivertinimo veiklas.

14 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal vertinimo ir įsivertinimo posistemio funkcinis reikalavimus

Posistemio funkcinės savybės	MVS Moodle aplinka	MVS Canvas aplinka	TVS Microsoft SharePoint	MS Teams
Savikontrolės testų pateikimas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Testų kūrimas.	Taip	Taip	Iš dalies	Taip
Pateikti grįžtamąjį ryšį.	Taip	Taip	Iš dalies	Taip

Pateikti atliktas užduotis įvairiais formatais.	Taip	Taip	Taip	Taip
Matyti įvertinimus.	Taip	Taip	Iš dalies	Taip

Kadangi projekto tikslas yra įgūdžių gilinimas naudojant virtualiąsias priemones, todėl vertinimo ir įsivertinimo veiklų atlikimas pačioje aplinkoje nėra esminis reikalavimas. Būtent įvairių išorinių virtualiųjų priemonių naudojimas projektui realizuoti yra didesnis privalumas. Naudotojai patys renkasi jiems patrauklesnes priemones, kurios padėtų atlikti vertinimo ir įsivertinimo veiklas. Šiuo atveju, būtent TVS *MS SharePoint* taip pat yra tinkama.

Nefunkcinių poreikių reikalavimų palyginimas. Atlikus nefunkcinių poreikių reikalavimų palyginimą (15 lentelė), galima teigti, kad beveik visos aplinkos atitinka keliamus reikalavimus. Tačiau TVS *Microsoft SharePoint* aplinka yra patrauklesnė tiek besimokančiajam, tiek mokytojui. Taip pat ši aplinka pasižymi intuityvumu, pateiktą turinį lengva atrasti. Skirtingą mokomąjį turinį galima išskirti naudojant aplinkos redagavimo funkcijas. Taip pat *MS SharePoint* turi didesnę temų pasirinkimą ir didesnę turinio išdėstymo ir pateikimo galimybę. Visi kiti nefunkciniai visų aplinkų reikalavimai yra labai panašūs. Aplinkos pritaikytos yra mobiliesiems įrenginiams. Taip pat visos aplinkos užtikrina saugumą, bet *MS SharePoint* ir *MS Teams* aplinkos naudotojams yra saugesnės, kadangi naudotojų saugumą užtikrina *MS Office 365* paskyrų naudojimas.

15 lentelė. Aplinkų palyginimas pagal nefunkcinius reikalavimus

Posistemio funkcinės savybės	MVS Moodle aplinka	MVS Canvas aplinka	TVS Microsoft SharePoint	MS Teams
Patogus aplinkos valdymas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Intuityvumas	Ne	Ne	Taip	Ne
Aplinkos patrauklumas.	Ne	Ne	Taip	Taip
Nemokama aplinka.	Taip	Taip	Taip	Taip
Aplinkos palaikymas, tęstinumas.	Taip	Taip	Taip	Taip
Moduliškumas	Taip	Taip	Taip	Taip

Aplinkų palyginimo pagal posistemius apibendrinimas. Palyginus aplinkas pagal funkcinis posistemų reikalavimus, galima teigti kad galima naudoti visas lygintas aplinkas, tačiau *MS SharePoint* yra turinio valdymo sistema, todėl ši aplinka turi mažiau galimybių plėtoti bendradarbiavimo veiklas bei norint vykdyti vertinamą ir įsivertinimą reikia naudoti išorinius įrankius. Kita vertus, *MS SharePoint* aplinkoje galima įtraukti *MS Teams*. Abi priemonės yra suderinamos, o naudotojai jungiasi ta pačia paskyra.

Palyginus aplinkas pagal nefunkcinius reikalavimus, nustatyta, kad *MS SharePoint* yra patrauklesnė, pasižymi intuityvumu ir turi didesnę pasirinkimą turinio pateikimui. Todėl aplinkos pritaikymas anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimui yra priimtinesnis. Taip pat atsižvelgiama į tai, kad *MS SharePoint* ir *MS Teams* yra gaunama kartu su *MS Office 365* paketu švietimo įstaigoms nemokamai ir naudotojams nereikia atskirų paskyrų prisijungimui prie aplinkų. Norint projektą realizuoti kitose sistemose, kaip *Moodle* ir *Canvas*, reikia diegti serverius arba pirkti paslaugą.

Įvertinus aplinkų privalumus ir trūkumus, nuspręsta anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodiką realizuoti turinio valdymo sistemoje *MS SharePoint*, o bendravimą ir bendradarbiavimą *MS Teams* aplinkoje.

3.6. Mokomojo turinio rengimo priemonės

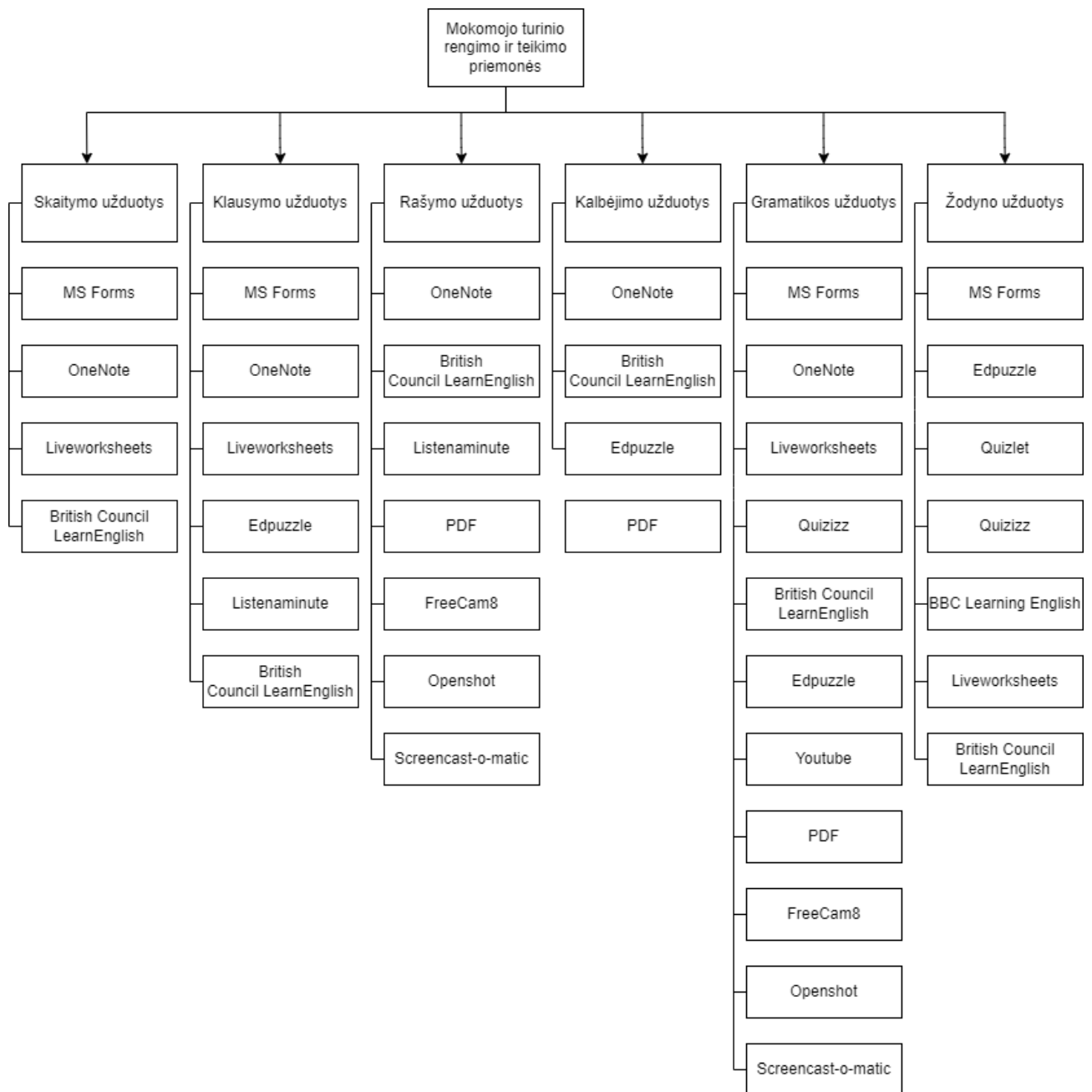
Mokomasis turinys projekte rengiamas ir pateikiamas pasitelkus išorines virtualiąsias mokymosi priemones ir tinklalapius, kurie skirti mokytis anglų kalbą. 12 paveikslėlyje pateikiamos parinktos priemonės pagal kalbos mokymosi veiklas. Virtualiosios mokymosi priemonės ir tinklalapiai, skirti kalbų mokymui(si), ir jų panaudojimo galimybes apžvelgėme 1.3 skyriuje.

Mokomojo turinio rengimo priemonės parinktos pagal tai, kokioms kalbos mokymosi veikloms geriausiai tinka. Taip pat atsižvelgta į atliktą apklausą apie virtualiųjų priemonių pasirinkimą anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti, kurios rezultatai yra pristatyti 1.4 skyriuje.

Kai kurios priemonės yra tinkamos keletui tipų užduočių rengti. Naudojamos *MS Office 365* paketo priemonės *MS Forms*, *OneNote*, kadangi naudotojai jau turi *MS Office 365* paskyras. *OneNote* priemonė nereikalauja papildomų priemonių ar programų, norint įtraukti garso įrašus. Todėl priemonėje galima grįžtamąjį ryšį pateikti atliekant garso įrašą. *Liveworksheets.com* ir *Edpuzzle* priemonės naudojamos dėl galimybės rengti interaktyvias užduotis. Taip pat yra galimybė koreguoti kitų naudotojų parengtas užduotis, pritaikyti konkrečioms besimokančiųjų poreikiams. Parengtos užduotys besimokantiejiems pateikiamos, naudojant sukurtų užduočių nuorodas. *Liveworksheets.com* kuriant užduotis, įtraukiami garso įrašai iš kompiuterio. Kuriant *Edpuzzle* interaktyvius vaizdo įrašus, naudojami *Edpuzzle*, *Youtube*, *National Geography* vaizdo įrašai, parenkamas besimokančiųjų kalbos mokymosi lygis.

Tinklalapiai *British Council LearnEnglish*, *BBC Learning English* ir *Listenaminute.com* talpina pamokas, kurios yra paruoštos pagal šių dienų pasaulio įvykius ir aktualijas. Užduočių bankas yra nuolat atnaujinamas ir papildomas. Taip pat užduotis galima parinkti pagal skirtingus mokinių anglų kalbos mokymosi lygius. Taikomosios programėlės *Quizizz*, *Quizlet* yra patrauklios mokytis anglų kalbą, turi žaidybinių elementų, grįžtamasis ryšys gaunamas iš karto atlikus užduotį. Programėlėmis *Quizizz* ir *Quizlet* parengtas užduotis galima koreguoti, įjungti laiko apribojimus užduotyse klausimams atsakyti. *Youtube* platforma talpina daug paruoštų vaizdo pamokų anglų kalbai mokytis, ypatingai daug gramatikos žinioms ir įgūdžiams gilinti. Naudojant *Youtube* vaizdo įrašus, galima įjungti titrus. Tai padeda geriau suprasti vaizdo įrašo medžiagą.

Taip pat priemonės mokomajam turiniui rengti ir teikti parenkamos taip, kad sukurtomis užduotimis būtų galima dalintis, pasirinkus „Dalintis“ funkciją, nebūtų laiko apribojimų užduočiai atlikti bei būtų nemokamos priemonės ir registracija būtų arba nereikalinga, arba registraciją būtų galima atlikti su *Google* arba *Microsoft* paskyromis. Mokomasis turinys taip pat teikiamas PDF formatu ir vaizdo įrašais, kurie rengiami vaizdo įrašymo priemonėmis *FreeCam8*, *OpenShot*, *Screencast-o-matic*.

12 pav. Mokomojo turinio rengimo ir teikimo priemonės

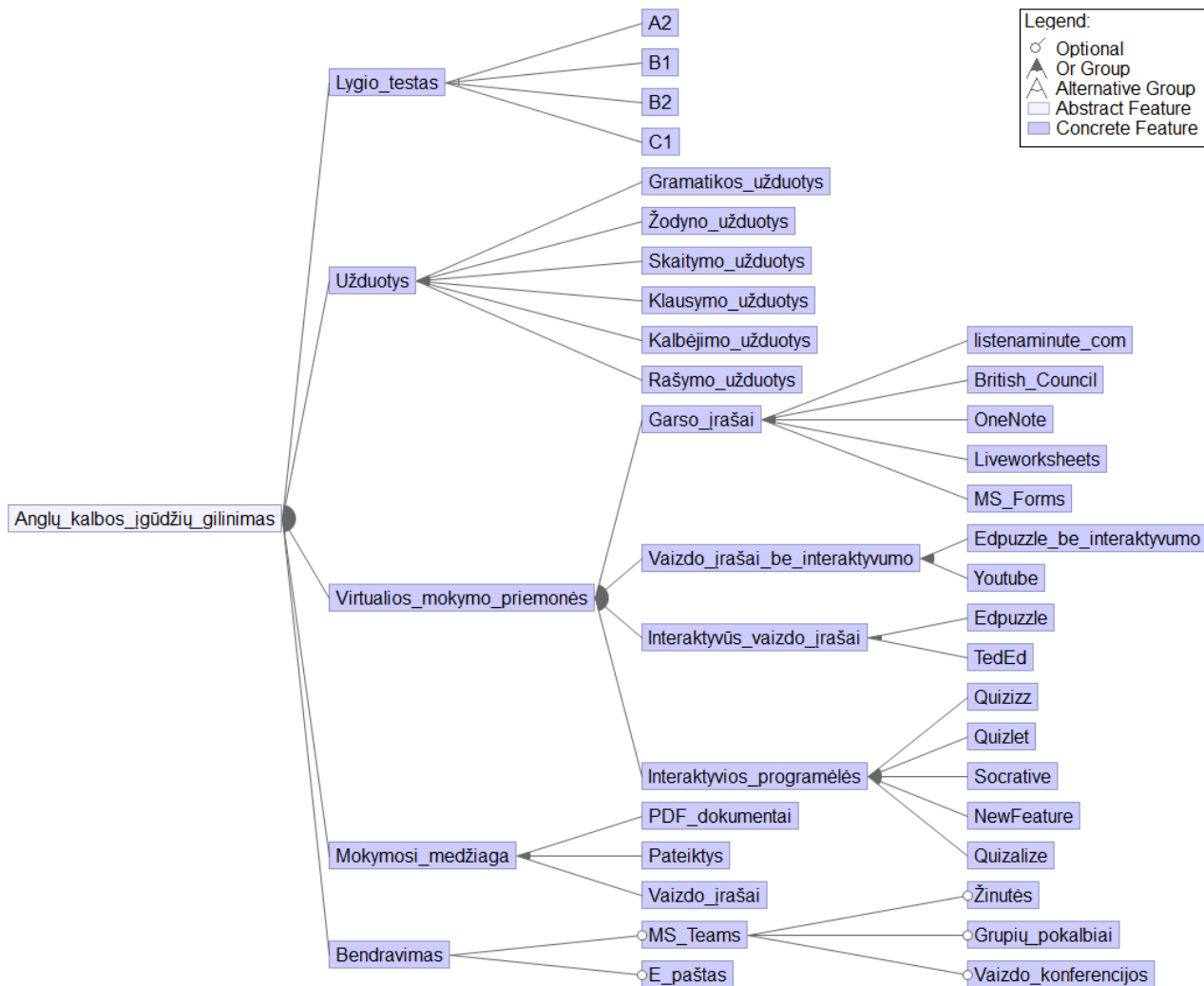
3.7. Virtualiosios mokymosi aplinkos projektavimo išvados

1. Išnagrinėjus reikalavimus projektuojamai aplinkai ir suprojektavus veiklos panaudojimo atvejų diagramas bei sudarius panaudojimo atvejo specifikacijas, nustatyta, kad renkantis virtualiojo mokymosi aplinką, kurioje yra planuojama realizuoti anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo gimnazinėse klasėse metodiką, vieni svarbiausių pasirinkimo kriterijų yra galimybė kurti ir skelbti mokomąjį turinį įvairiais formatais bei formomis, bendravimo ir bendradarbiavimo galimybė tarp besimokančiųjų ir mokytojo bei grįžtamojo ryšio pateikimo galimybė.
2. Anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodikai realizuoti reikalinga virtualioji mokymosi aplinka, kurioje svarbiausi yra šie funkcionalumai: mokomojo turinio įkėlimas įvairiais formatais, išorinių priemonių įtraukimo galimybė, bendravimo ir bendradarbiavimo galimybės bei grįžtamojo ryšio pateikimo galimybė vertinamose ir nevertinamose veiklose.

3. Palyginus virtualiųjų mokymosi valdymo sistemų *Moodle* ir *Canvas* bei turinio valdymo sistemos *MS SharePoint* ir bendravimo bendradarbiavimo priemonę *MS Teams* nustatyta, kad *MS SharePoint* yra tinkamiausia sistema realizuoti anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodiką dėl jos patrauklumo ir mokymosi medžiagos pateikimo įvairovės. *MS SharePoint* papildžius kitomis *MS Office365* bendravimui bei vertinimui skirtomis priemonėmis, (*MS Teams*, el. paštu, *MS Forms*), įgalinamos visos metodikoje numatytos veiklos.

4. Priemonės, skirtos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti gimnazinėse klasėse, realizavimas

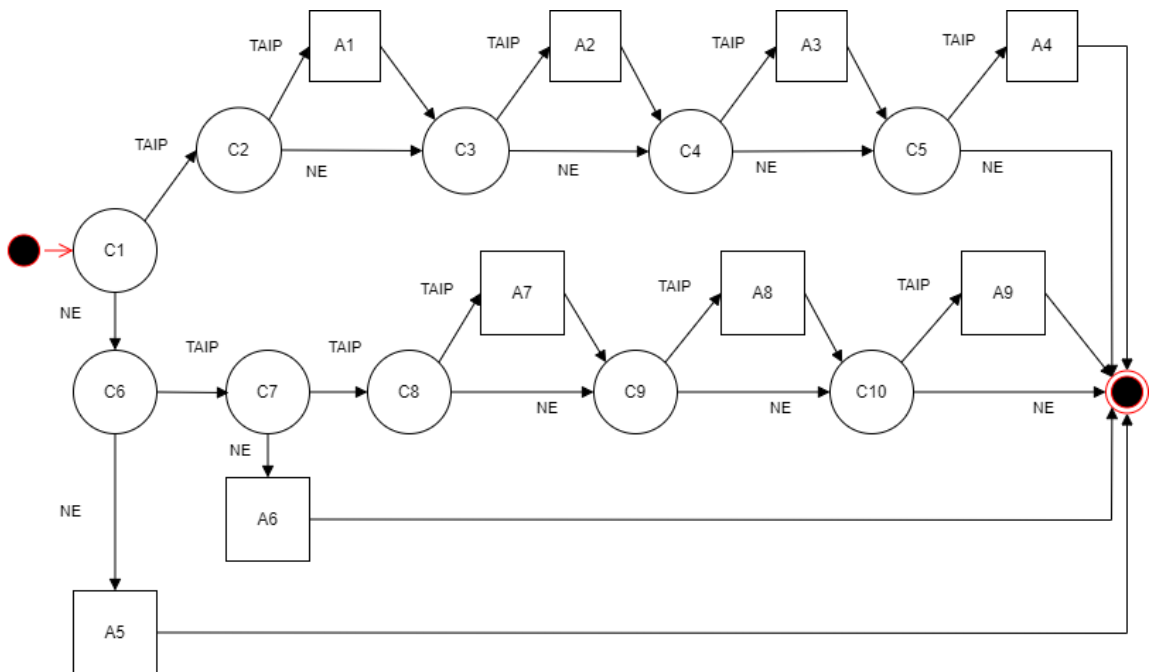
Siekiant atliepti poreikius gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius gimnazinėse klasėse ir įvertinti pasirinktus IT sprendimus metodikai realizuoti yra sukurta aplinka ir projektas realizuojamas turinio valdymo sistemoje *MS SharePoint*. Metodikos realizavimas pateikiamas 13 paveikslėlyje.

Užduotys = Garso_įrašai ∨ Interaktyvios_programėlės ∨ Interaktyvūs_vaizdo_įrašai ∨ Vaizdo_įrašai_be_interaktyvumo

13 pav. Metodikos realizavimas

Besimokančiųjų veiksmus, kurie pasirenka anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimą virtualiomis mokymosi priemonėmis, galima pamatyti pateiktame kontekstiniame grafe (14 pav.).

14 pav. Anglų kalbos įgūdžių gilinimo kontekstinis grafas

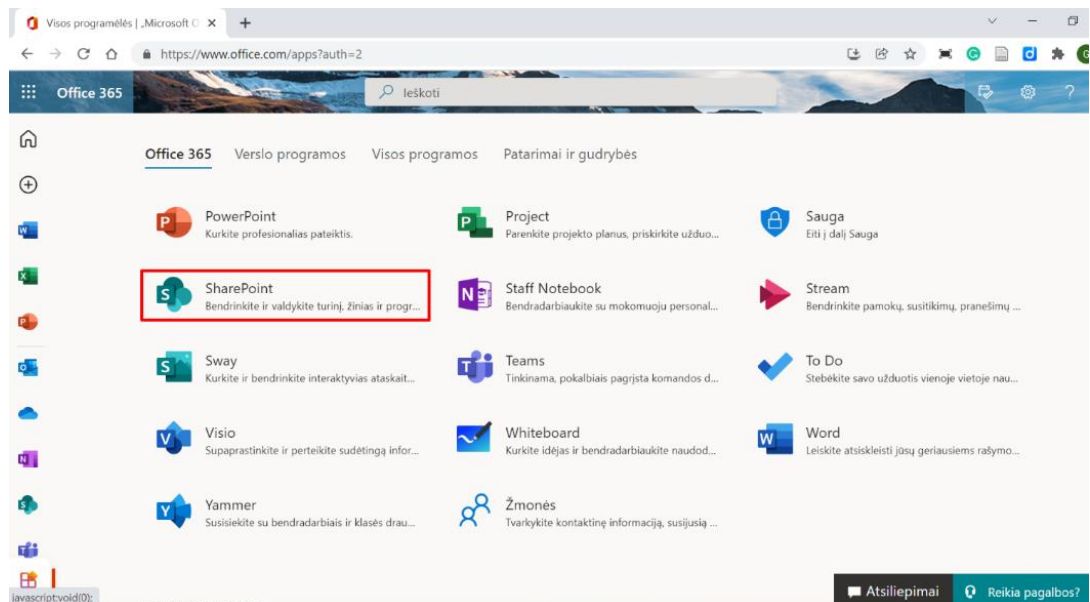
Pateiktoje 16 lentelėje yra pateikiami kontekstinio grafo mazgų klausimai ir besimokančiųjų veiksmai, norint atlikti lygio nustatymo testą ir renkantis virtualiąsias mokymosi priemones.

16 lentelė. Anglų kalbos įgūdžių gilinimo metodikos kontekstinio grafo mazgų klausimai bei veiksmai

C1	Ar atliksite lygio nustatymo testą?	A1	Atlikti A2 lygio testą.
C2	Ar atliksite A2 lygio testą?	A2	Atlikti B1 lygio testą.
C3	Ar atliksite B1 lygio testą?	A3	Atlikti B2 lygio testą.
C4	Ar atliksite B2 lygio testą?	A4	Atlikti C1 lygio testą.
C5	Ar atliksite C1 lygio testą?	A5	Rodyti visas užduotis.
C6	Ar rinksitės virtualias mokymo priemones?	A6	Rodyti kitas virtualias mokymo priemones.
C7	Ar rinksitės garso įrašus?	A7	Atlikti užduotis listenaminute.com.
C8	Ar atliksite užduotis listenaminute.com?	A8	Atlikti Liveworksheets užduotis.
C9	Ar atliksite užduotis Liveworksheets?	A9	Atlikti užduotis OneNote.
C10	Ar atliksite užduotis OneNote?		

4.1. Virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimui gimnazinėse klasėse diegimas bei tvarkymas pagal posistemius

Turinio valdymo sistema *MS SharePoint* yra gaunama kartu su *MS Office 365* paketu. Nacionalinė Švietimo agentūra (NŠA) *MS Office 365* paketą užsiregistravusioms mokykloms suteikia nemokamai. Naudotojas užsiregistravęs www.office.com su NŠA suteikta paskyra gauna visus *MS Office 365* įrankius, taigi ir *MS SharePoint* ir *MS Teams* (15 pav.).

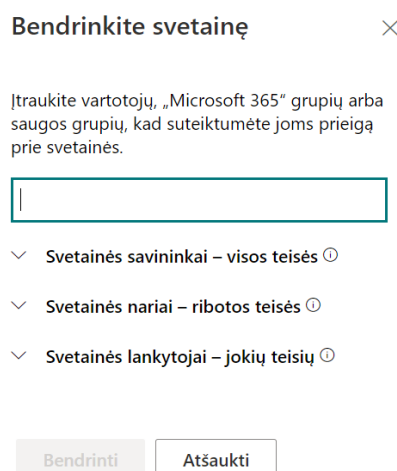

15 pav. Microsoft Office 365 paketas

MS SharePoint aplinkos realizavimas pristatomas pagal projektavimo skyriuje pristatytus aplinkos realizavimo posistemius.

Administravimas. Naudojant *MS SharePoint*, galima kurti komandos svetainę arba pranešimų svetainę. Metodikos realizavimui yra pasirinkta pranešimų svetainės formatai. Aplinką galima kurti jau pasirinkus aplinkos temą ir siūlomą išdėstymą. Visi šablonai yra nemokami. Projektui realizuoti pasirinktas „Mokymo centras“ šablonas, kadangi labiausiai atitinka projekto realizavimo idėją. *MS SharePoint* aplinka suteikia galimybę pasirinktą šabloną koreguoti pagal poreikį: pridėti skyrius, įtraukti veiklas ar pašalinti nereikalingus skyrius ar veiklas, įtraukti nuorodas, keisti spalvas, pridėti paveikslėlius.

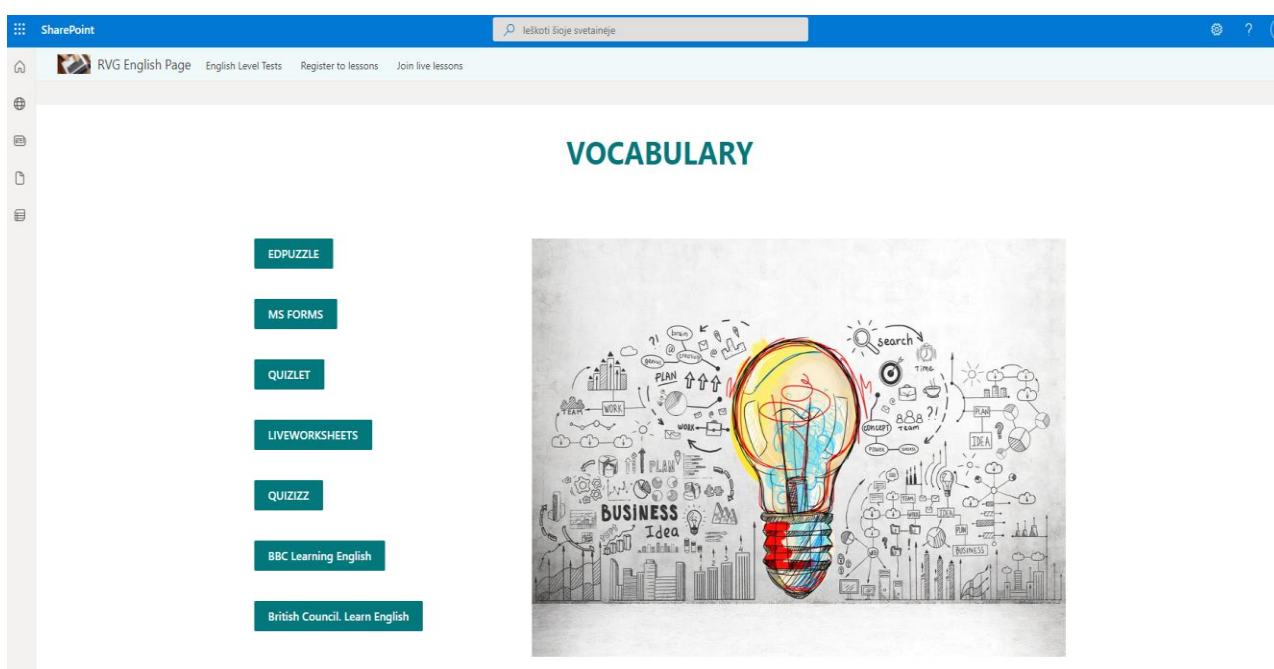
Sukurta aplinka yra bendrinama pasirinkus funkciją „Bendrinti“. Įtraukiant vartotojus, jie yra priskiriami grupėms: svetainės savininkai, svetainės nariai arba svetainės lankytojai (16 pav.) Svetainės nariais ir lankytojais gali būti tik organizacijos nariai. Toks projekto realizavimas užtikrina svetainės saugumą ir naudotojų identifikavimą.

16 pav. Svetainės bendrinimas ir vartotojų įtraukimas

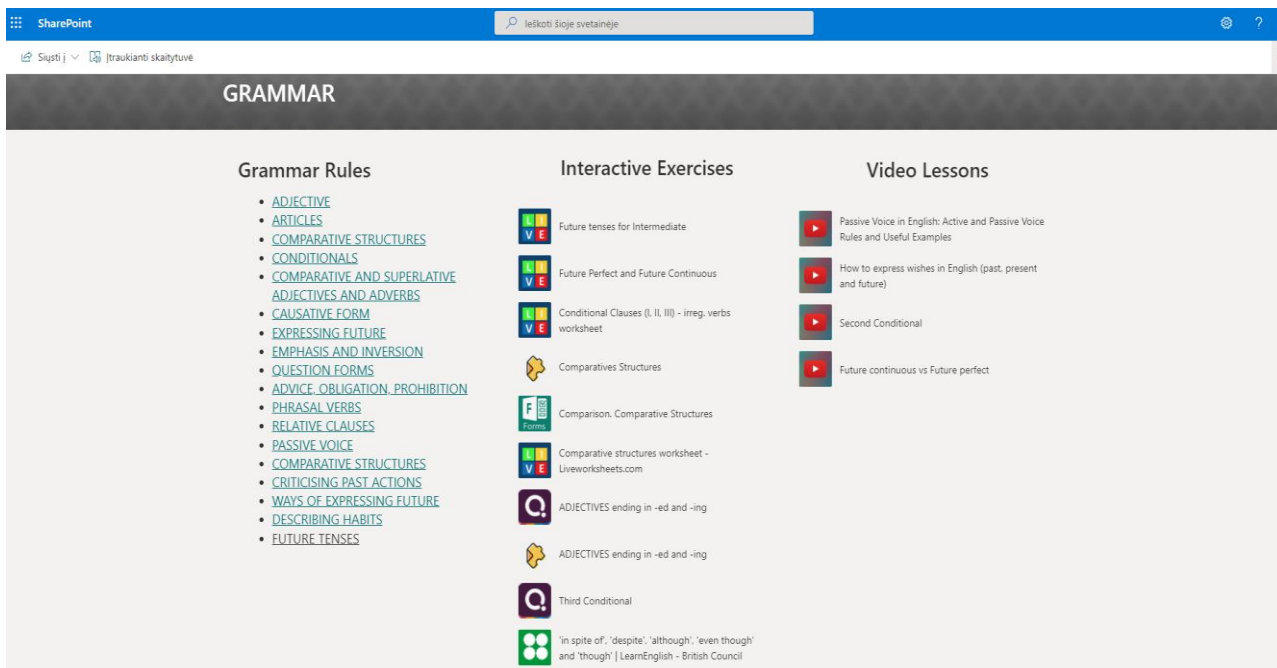
Svetainės savininkai yra administratoriai, turintys teisę redaguoti turinį, įkelti ir ištrinti turinį, įtraukti svetainės narius bei redaguoti jų teises. Taip pat administratorius gali keisti aplinkos išvaizdą, keisti kalbos parametrus, peržiūrėti svetainės naudojimo analizę, įtraukti taikomas programas.

Mokomojo turinio rengimo ir teikimo realizavimas. Administratorius ir mokytojai, turintys administravimo teises, rengia ir teikia mokomąjį turinį anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimui. Turinys yra rengiamas pasitelkiant virtualiąsias turinio rengimo priemones, numatytas projektavimo eigoje. Turinys teikiamas įdedant nuorodas į virtualiąsias mokymosi priemones, kuriomis yra paruoštos užduotys ir kitos veiklos. *MS Forms* yra naudojamas sakytinio teksto suvokimo, rašytinio teksto suvokimo užduotims rengti ir gramatikos ir žodyno žinių ir įgūdžių gilinimo užduotims. *OneNote Class Notebook* yra naudojama visų tipų užduotims rengti. Taip pat yra pateikiamos nuorodos su paruoštomis užduotimis į kitas virtualiąsias priemones kaip *Quizizz*, *Quizlet*, *Liveworksheets*, *Edpuzzle* bei nuorodos į kitas tinklalapiuose esančias užduotis (17 pav.).

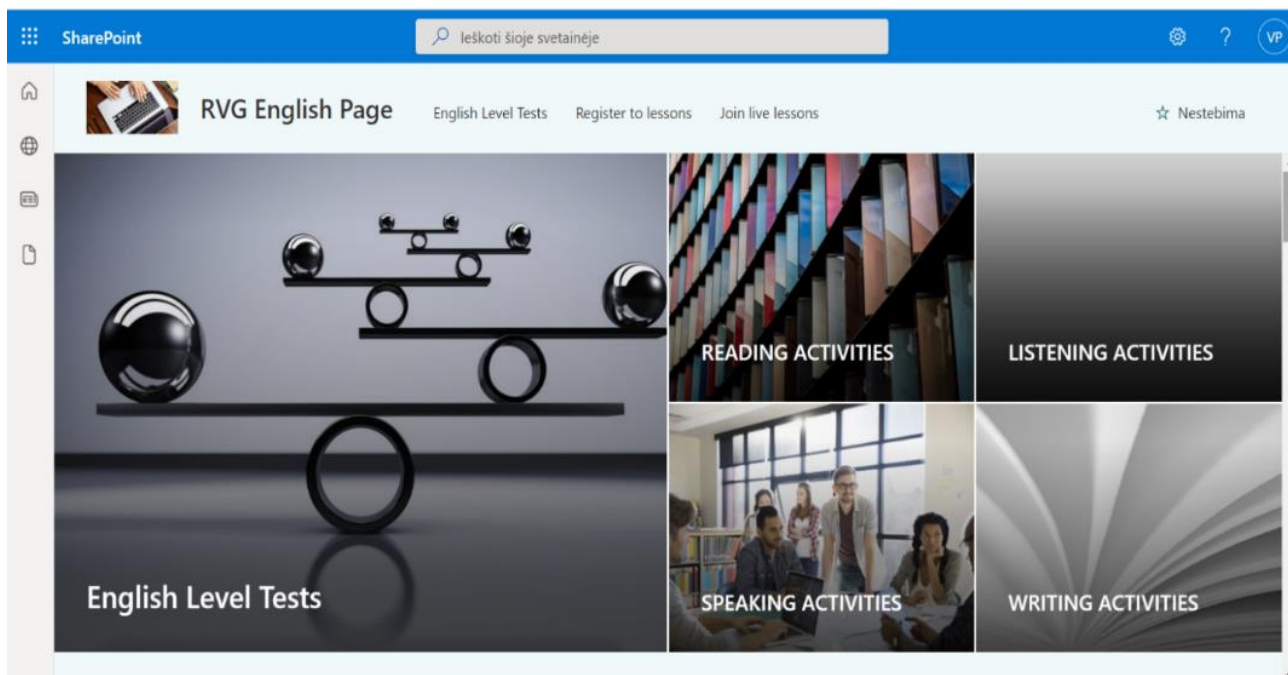
17 pav. Virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimo galimybės

Virtualiąją aplinką projektuojant numatyta mokomąjį turinį skelbti ir kitais formatais. Taigi, mokomasis turinys skelbiamas PDF formatais, vaizdo įrašais iš *Youtube* platformos, bei sukurtais vaizdo įrašais, naudojant vaizdo įrašų kūrimo priemones (18 pav.). Vaizdo įrašų kūrimui naudotos vaizdo įrašymo priemonės *FreeCam8*, *OpenShot* ir *Screencast-o-matic*. PDF formato dokumentai paspaudus nuorodą atsidaro naujame lange. Taip užtikrinama, kad naudotojai gali lengvai grįžti į pagrindinį puslapį arba gali atsidaryti kelias nuorodas.

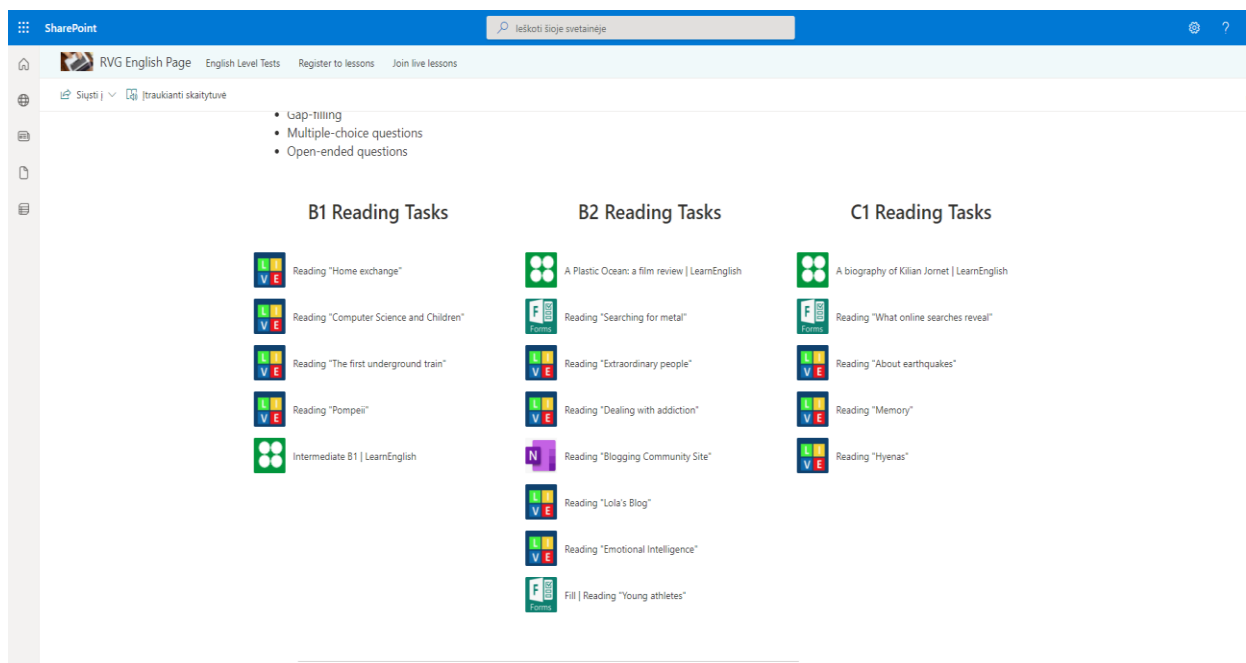
18 pav. Mokomojo turinio skelbimas įvairiais formatais

Mokomasis turinys virtualioje aplinkoje yra skelbiamas pagal projektavimo eigoje numatytas dalis: anglų kalbos lygio nustatymo testai, skaitymo užduotys, klausymo užduotys, kalbėjimo užduotys, rašymo užduotys (19 pav.).

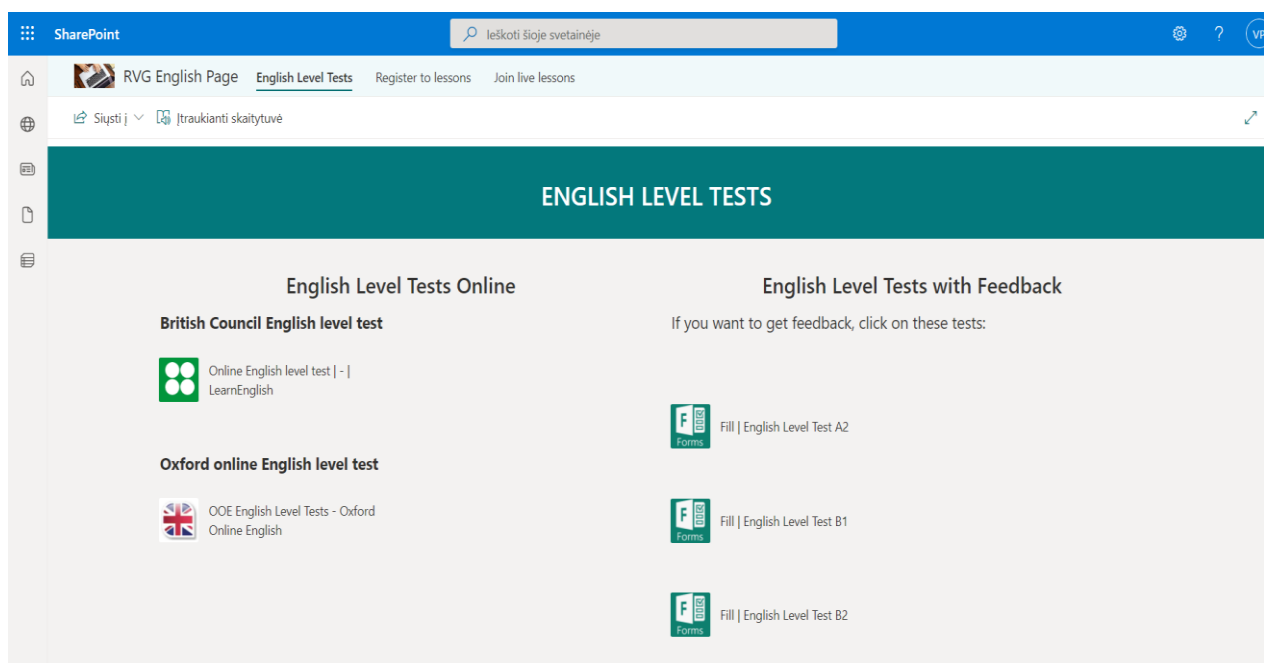
19 pav. Projekto realizavimas pagal metodikoje numatytas veiklas

Mokomasis turinys yra suskirstytas pagal anglų kalbos mokėjimo lygius. Taip naudotojams yra lengviau atrasti reikalingas veiklas. Prie veiklų pateikti paveikslėliai padeda identifikuoti, kokia virtualiaja priemone yra parengta užduotis (20 pav.).

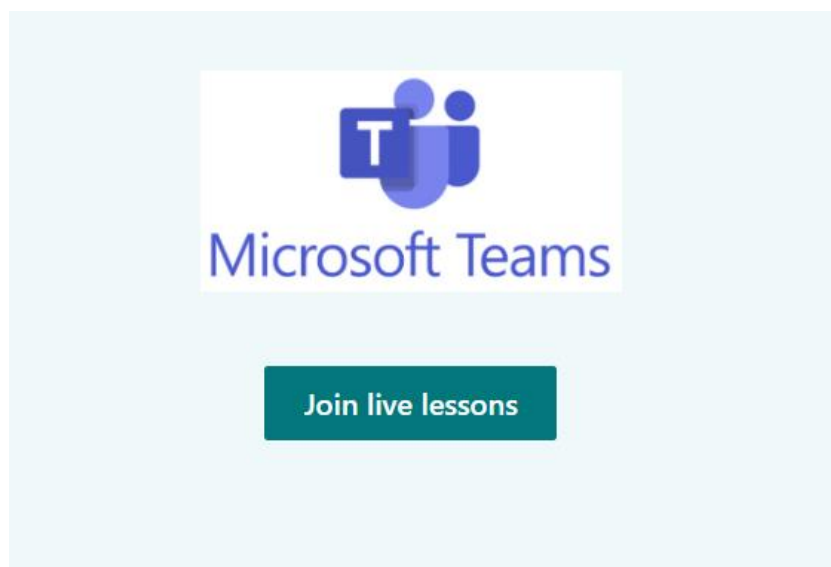
20 pav. Mokomojo turinio suskirstymas pagal kalbos mokėjimo lygius

Vertinimo ir įšivertinimo veiklų realizavimas. Vertinimo ir įšivertinimo veiklos aplinkoje įgyvendinamos pasitelkiant išorines priemones – virtualiąsias mokymosi priemones arba nuorodas į vertinimo ar įšivertinimo veiklas. Kadangi mokomasis turinys teikiamas panaudojant virtualiąsias priemones, šios priemonės yra tinkamos vertinimui ir įšivertinimui. Atlikus skaitymo, klausymo, gramatikos ir žodyno vertinamas ir įšivertinimo veiklas, besimokantieji gauna grįžtamąjį rezultatą iš karto. Kalbėjimo ir rašymo užduotys, kurios atliekamos naudojant *OneNote* priemonę, yra vertinamos mokytojo. Anglų kalbos lygio nustatymo testams ruošti yra naudojama *MS Forms*. Taip pat yra pateikiamos nuorodos į internete viešai prieinamus anglų kalbos lygio nustatymo testus (21 pav.). Besimokantieji, atlikę anglų kalbos nustatymo lygio testą, iš mokytojo gauna grįžtamąjį ryšį sinchroniniu arba asinchroniniu būdu.

21 pav. Anglų kalbos lygio nustatymo galimybės

Bendravimo ir bendradarbiavimo realizavimas. Bendravimo ir bendradarbiavimo veiklos realizuojamos pasitelkiant *MS Teams* aplinką. *MS Teams* aplinkoje yra sukuriama komanda ir jos nuoroda skelbiama *MS SharePoint* sistemoje (22 pav.)

22 pav. *MS Teams* įtraukimas *MS SharePoint* bendravimui ir bendradarbiavimui

Kad įgyvendinti bendravimo ir bendradarbiavimo veiklas, naudotojai yra įtraukiami tiek į *MS SharePoint*, tiek į *MS Teams* aplinkas. *MS Teams* aplinkoje bendravimas vyksta sinchroniniu ir asinchroniniu būdu. Sinchroniškai bendraujama pasitelkiant vaizdo konferencijas. Asinchroninis bendravimas vyksta asmeninėmis, grupėmis žinutėmis, forumuose.

4.2. Skyriaus išvados

1. Suprojektuota anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodika realizuojama TVS *MS SharePoint* ir bendravimo ir bendradarbiavimo aplinkoje *MS Teams* pagal projektavimo eigoje numatytus posistemius: administravimo, mokomojo turinio rengimo ir teikimo, vertinimo ir įsivertinimo bei bendravimo ir bendradarbiavimo.
2. Mokomasis turinys rengiamas ir teikiamas *MS Office 365* priemonėmis *MS Forms*, *OneNote*, virtualiosiomis mokymo(si) priemonėmis *Quizizz*, *Quizlet*, *Liveworksheets*, *Edpuzzle*, nuorodomis į tinklalapius, skirtus mokytis anglų kalbą *British Council LearnEnglish*, *Listenaminute.com*, *YouTube* ir kitais vaizdo bei teksto formatais, numatytais projektavimo eigoje.
3. Bendravimas ir bendradarbiavimas realizuojamas *MS Teams* priemone: vaizdo konferencijos, asmeninės, grupinės žinutės, forumas.
4. Suprojektuotą aplinką sudaro 26 svetainės puslapiai, 44 svetainės ištekliai, 7 dalys, skirtos skirtingoms kalbos mokymosi veikloms: anglų kalbos lygio nustatymo testai, skaitymo užduotys, klausymo užduotys, rašymo užduotys, kalbėjimo užduotys, gramatikos užduotys, žodyno užduotys. Kiekvienoje dalyje yra pateikta nuo 5 iki 20 skirtingų veiklų virtualiomis mokymosi priemonėmis, 5-20 PDF dokumentų, 5-10 nuorodų į kitus tinklalapius, 5 vaizdo įrašai.

5. Metodikos ir priemonės tinkamumo tyrimas

Siekiant atlikti parengtos virtualiosios mokymosi aplinkos pagal sukurta metodiką tinkamumą ir efektyvumą, norint gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius virtualiomis priemonėmis, sudarytas tyrimo planas.

Tyrimo planas:

1. sukurta metodiką ir parengtą virtualiąją aplinką, skirtą gimnazistų anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti pagal besimokančiojo poreikius pristatyti mokiniams 2022 m. vasario 1-3 dienomis;
2. į virtualiąją aplinką įtraukti gimnazijos I-IV kl. mokinius;
3. mokiniams suteikti svetainės lankytojų teises;
4. virtualiąją aplinką išbandyti vasario 1 – kovo 18 d.;
5. atlikti apklausą kovo 21-25 d.;
6. atsižvelgiant į tyrimo dalyvių pasiūlymus ar trūkumus, atlikti aplinkos ar / ir metodikos patobulinimą.

Tyrimo tikslas – ištirti, ar virtualioji aplinka bei parengta anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodika yra tinkama gimnazijos mokinių anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti.

Tyrimo uždaviniai:

1. ištirti parengtos ir pristatytos metodikos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti tinkamumą;
2. išsiaiškinti, ar virtualioji aplinka, kurioje realizuota metodika, yra patogi ir suprantama;
3. išsiaiškinti pristatytų virtualiųjų mokymosi priemonių tinkamumą skirtingoms kalbos mokymosi veikloms įgyvendinti;
4. išsiaiškinti, kokie virtualiosios aplinkos patobulinimai reikalingi.

Sukūrus metodiką, parengus virtualiosios aplinkos projektą ir metodiką, bei realizavus TVS *MS SharePoint*, metodika buvo testuojama Rokiškio gimnazijoje su pasirinktomis I-IV gimnazijos klasių mobiliomis grupėmis. Parengta virtualioji aplinka mokiniams buvo pristatyta 2022 m. vasario mėnesį. Nuo 2022 m. vasario 1 d. iki kovo 18 d. mokiniai išbandė parengtą anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodiką virtualioje aplinkoje.

Virtualioji aplinka, kurioje realizuota anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodika, buvo pristatyta anglų kalbos pamokų metu. Aplinkos administratorius įtraukė mokinius, jiems suteiktos svetainės lankytojų teisės. Aplinkoje mokiniai gali tik skaityti, atlikti veiklas. Mokiniams buvo pristatyta anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo metodika: anglų kalbos lygio testo atlikimas, pasirinktų vertinamų ir įsivertinimo veiklų atlikimas virtualiosiomis priemonėmis, grįžtamojo ryšio gavimo galimybės, bendravimas ir bendradarbiavimas aplinkoje.

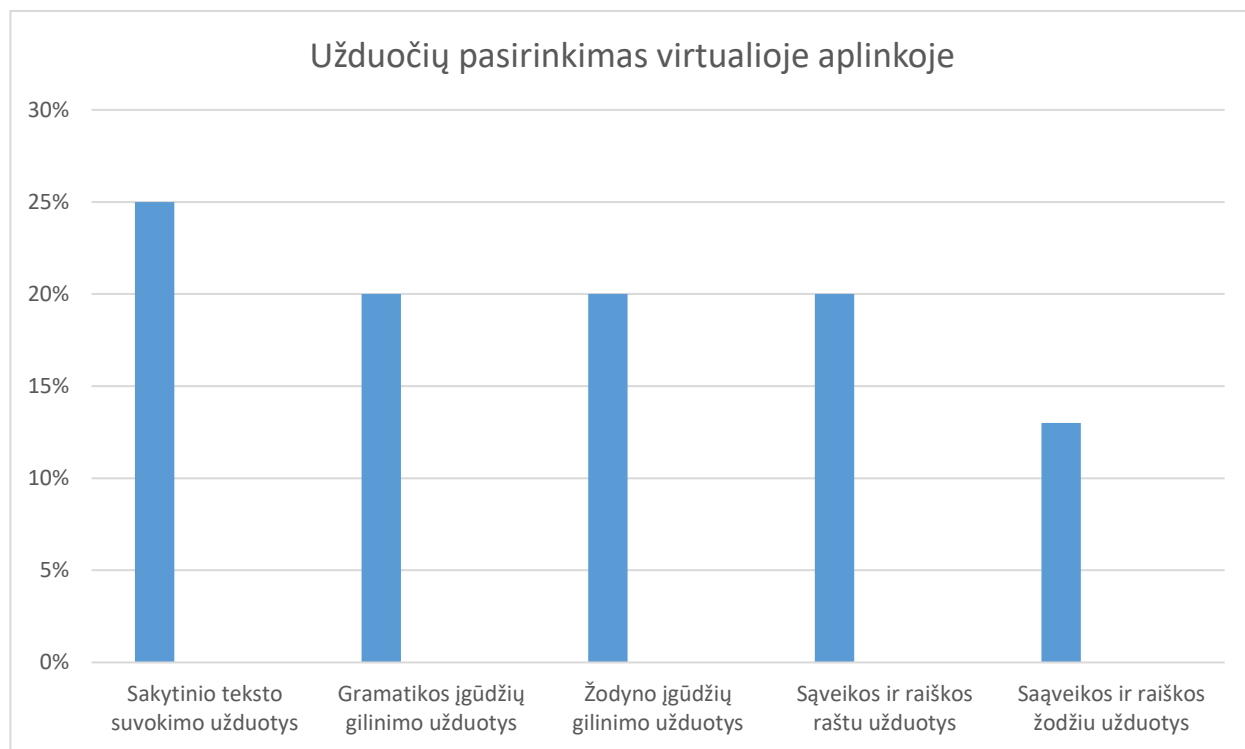
5.1. Tyrimo rezultatai

Siekiant įvertinti parengtos metodikos efektyvumą gilinant anglų kalbos žinias ir įgūdžius, buvo atliktas tyrimas. Tyrimo tipas – kiekybinis aprašomasis. Apklausa buvo anonimė, parengta su *MS Forms*.

Tyrimo dalyvavo Rokiškio gimnazijos 58 I-IV klasių moksleiviai. Į anketą atsakė 81 proc. respondentų: 21 proc. – IV klasės, 34 proc. – III klasės, 23 proc. – II klasės ir 21 proc. I klasės moksleiviai. Gimnazijoje anglų kalbos mobiliosios grupės sudaromos pagal mokinių pasiekimus.

Didžioji dalis respondentų (45 proc.) mokosi pirmose antrose srauto grupėse, todėl jų tikslas yra siekti aukštesnių mokymosi rezultatų – gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius. Remiantis tyrimo dalyvių išvalgomis, respondentai savo žinias ir įgūdžius vertina pakankamai kritiškai. Tik 30 proc. apklaustųjų savo anglų kalbos žinias įvertino puikiai, 38 proc. – gerai, 26 proc. – pakankamai gerai. 4 proc. respondentų, jų teigimu, susiduria su sunkumais mokydami anglišką kalbą ir 2 proc. savo anglų kalbos žinias vertina prastai. 42,5 proc. apklaustųjų teigė, kad interakcijos ir sąveikos žodžiu (kalbėjimo) veiklos kelia daugiausia iššūkių, 36 proc. pažymėjo, jog susiduria su sunkumais mokydami anglišką kalbą gramatikos, 31,9 proc. apklaustųjų – jog rašytinio teksto suvokimo užduotys taip pat nėra lengviausios.

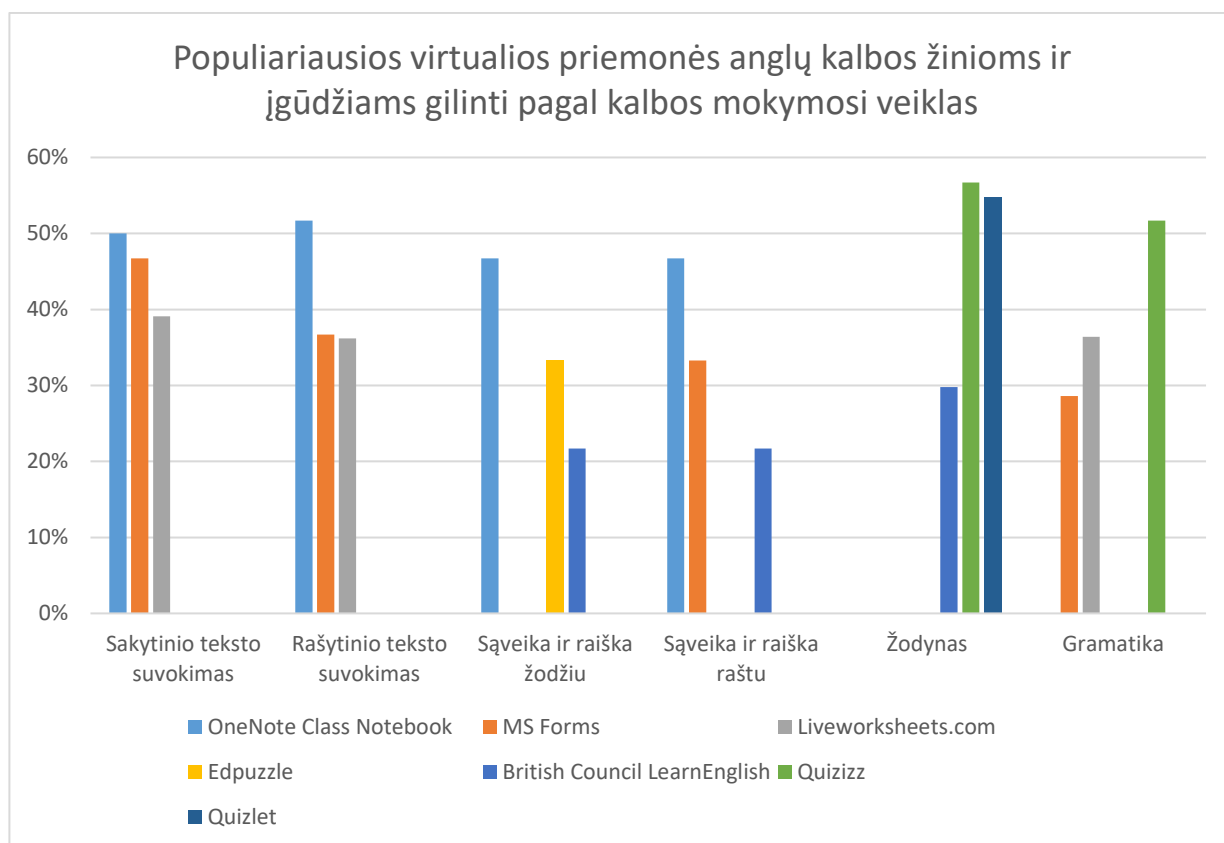
Virtualioje aplinkoje, kuri skirta gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius, rekomenduojama, prieš pasirenkant kalbos mokymosi veiklas, atlikti anglų kalbos lygio testą. Šia rekomendacija pasinaudojo 68 proc. respondentų, ir atitinkamai, 66 proc. pagal savo anglų kalbos lygio testą rinkosi kalbos mokymosi veiklų lygius, kurie yra rekomenduojami pagal Europos Kalbų Metmenų įsivertinimo lentelę. Virtualioje aplinkoje besimokantieji rinkosi įvairias kalbos mokymosi veiklas: 25 proc. – skaitymo, 21 proc. – gramatikos, 20 proc. – žodyno, 20 proc. – rašymo, 13 proc. – kalbėjimo užduotis (23 pav.)

23 pav. Užduočių pasirinkimas virtualioje aplinkoje, gilinant anglų kalbos žinias ir įgūdžius

Respondentų taip pat buvo prašoma įvertinti virtualiųjų mokymosi priemonių patrauklumą skirtingoms kalbos mokymosi veikloms. Remiantis apklausos duomenimis, galima išskirti po tris populiariausias virtualiąsias mokymosi priemones, kurias nurodė apklausoje dalyvavę respondentai (24 pav.). Sakytinio teksto suvokimui populiariausios virtualiosios priemonės įvardijamos *OneNote* (50 proc.), *MS Forms* (46,7 proc.) ir *Liveworksheets.com* (39,1 proc.). Rašytinio teksto suvokimui skirtos priemonės, kurias tyrimo dalyviai nurodė kaip populiariausias, yra *OneNote* (52 proc.), *MS Forms* (36,7 proc.) ir *Liveworksheets.com* (36,2 proc.). *OneNote* (37 proc.), *Edpuzzle* (33,3 proc.) ir tinklalapis *British Council LearnEnglish* (21,7 proc.) yra populiariausios atlikti sąveikos ir raiškos

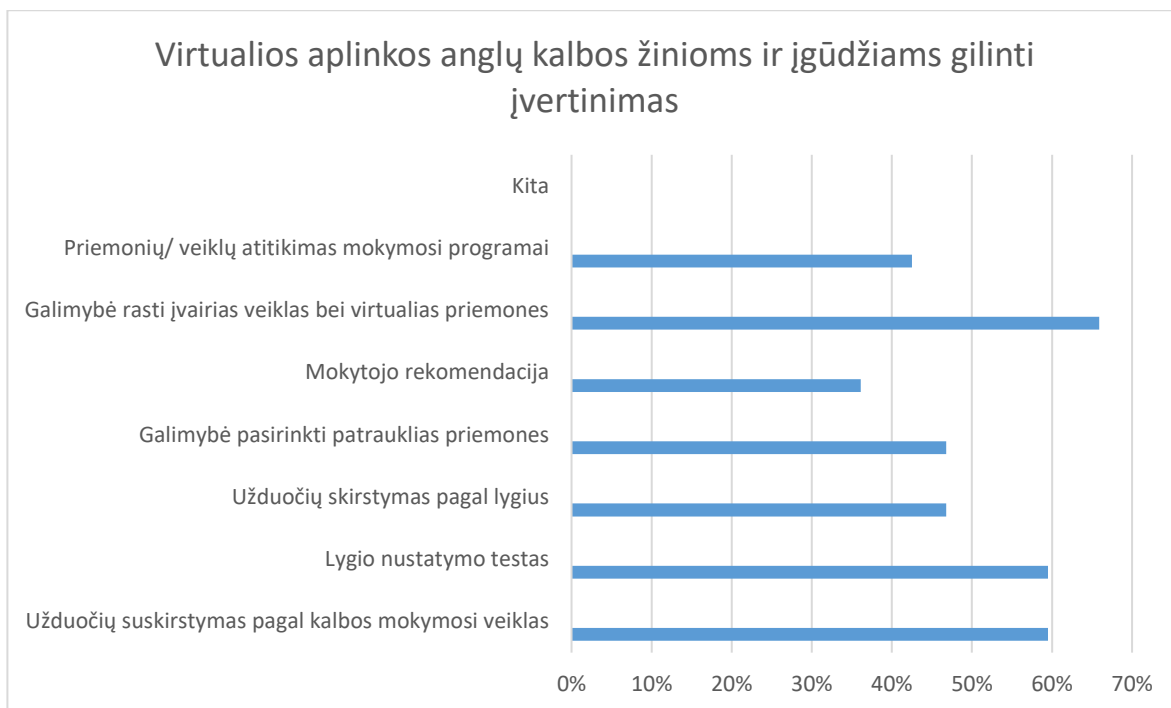
žodžiu veiklas. Sąveikos ir raiškos raštu veiklas apklaustieji, jų teigimu, rinkosi atlikti *OneNote* (47 proc.), *MS Forms* (33,3 proc.) ir *British Council LearnEnglish* (21,7 proc.). Žodynui gilinti populiariausios priemonės tarp tyrimo dalyvių, remiantis jų išvalgomis, yra *Quizziz* (56,7 proc.), *Quizlet* (54,8 proc.) ir *British Council LearnEnglish* (29,8 proc.). Gramatikos žinioms gilinti įvardijamos šios priemonės: *Quizziz* (51,7 proc.), *Liveworksheets.com* (36,4 proc.) ir *MS Forms* (28,6 proc.).

24 pav. Populiariausios virtualios priemonės anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti

Respondentų buvo teirujamasi apie parengtos virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti naudingumą. Didžioji dalis respondentų (57 proc.) aplinką įvertino kaip labai naudingą, 38 proc. – kaip naudingą, 2 proc. teigė neturintys nuomonės ir 2 proc. – kaip nenaudingą. Taip pat didelė dalis apklaustųjų (76 proc.), jų teigimu, lengvai surado reikiamas veiklas, 17 proc. – reikėjo įprasti prie aplinkos, 7 proc. respondentų susidūrė su sunkumais, ieškant veiklų parengtoje virtualioje aplinkoje.

Respondentų buvo klausta, ar jie ketina parengta virtualiaja aplinka anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti naudotis ateityje. 66 proc. apklaustųjų pažymėjo, kad naudosis virtualiaja mokymosi aplinka, 32 proc. teigė dar nežinantys. Taip pat respondentų buvo prašoma įvardinti šios priemonės naudingumą. Kaip stipriosios aplinkos savybės buvo išskirta galimybė rasti įvairias veiklas ir virtualiąsias mokymosi priemones, anglų kalbos lygio nusistatymo testas bei užduočių suskirstymas pagal kalbos mokėjimo lygį (25 pav.).

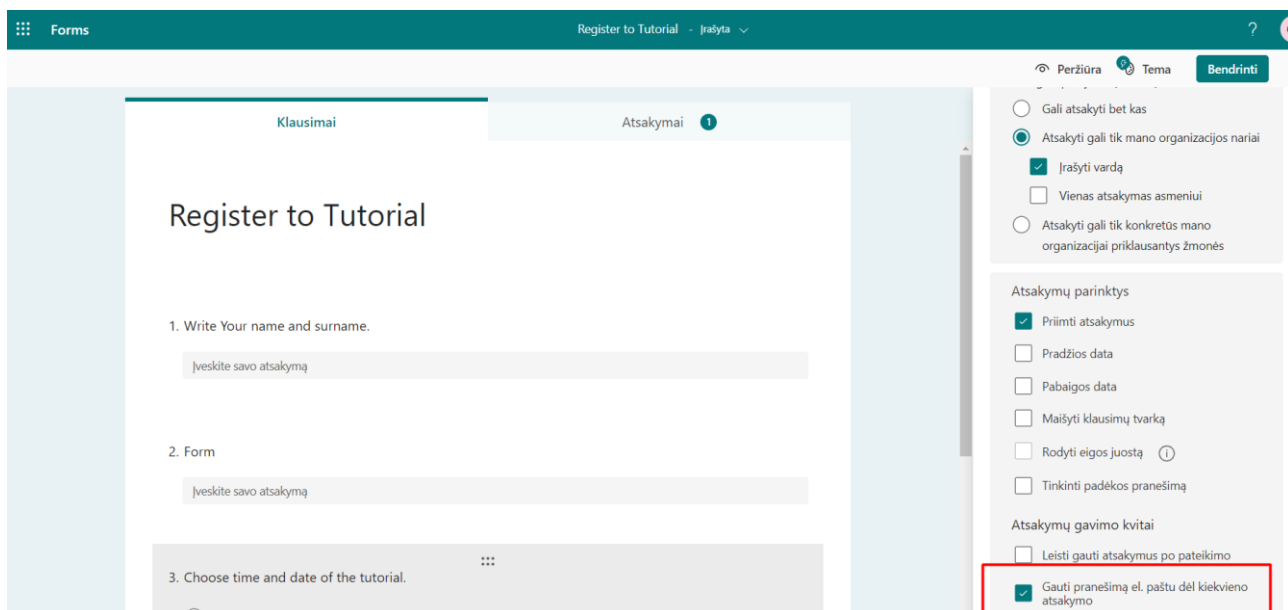
25 pav. Virtualios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti įvertinimas

Vertindami virtualiosios aplinkos tobulinimo galimybes tyrime dalyvavę mokiniai nepateikė esminių funkcinių trūkumų. Pateikus atvirąjį klausimą, kaip tobulinti virtualiąją aplinką, respondentai pateikė pasiūlymą įtraukti daugiau veiklų sąveikai ir interakcijai žodžiu gilinti ir galimybę registruotis sinchroninei konsultacijai. Taip pat tyrimo dalyviai džiaugėsi galimybe vienoje aplinkoje rasti įvairias veiklas, aplinkos funkcionalumu ir patogumu: „Viskas puiku, patogi aplinka“, „Viskas labai puiku, paprasta ir aišku rasti veiklas“, „Puiku, kad viskas vienoje aplinkoje“, „Patinka veiklų įvairovė“, „Lengva ir paprasta prisijungti ir atrasti veiklas“.

5.2. Aplinkos patobulinimai ir testinimas

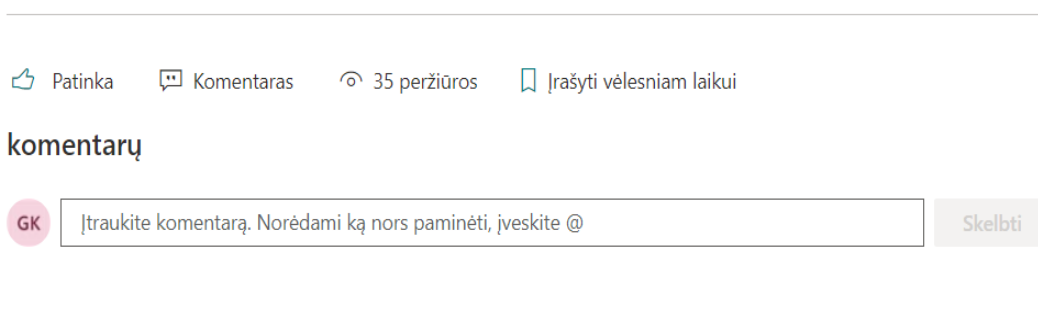
Atsižvelgiant į virtualiosios aplinkos vertinimo rezultatus, atlikti aplinkos patobulinimai. Respondentų pasiūlymu virtualioje aplinkoje įtraukta užduočių sąveikai ir interakcijai žodžiu (kalbėjimo įgūdžiams) gilinti. Taip pat aplinkoje skelbiama registracijos forma sinchroninėms konsultacijoms (26 pav.). Registracijos forma rengiama su *MS Forms* priemone. Parametruose įjungiamą funkcija „Gauti pranešimą el. paštu dėl kiekvieno atsakymo“ (27 pav.).

26 pav. Registracija sinchroninėms konsultacijoms

27 pav. MS Forms nustatymai

Aplinkoje taip pat įtraukta komentarų ir pastabų skiltis (28 pav.), kurioje besimokantieji gali komentuoti, užduoti klausimus apie veiklas ir užduotis.

28 pav. Komentarų ir pastabų skiltis aplinkoje

Virtualioji aplinka toliau bus plėtojama ir atsižvelgiant į aktualijas, naujų virtualiųjų priemonių atsiradimą, mokymosi aktualijas, bus vykdomi reikalingi atnaujinimai. Taip pat reikalinga išanalizuoti galimybę į aplinką įtraukti taikomąsias programas, kurias siūlo *MS Office 365* paketas. Esant galimybei, ateityje numatyti priegią prie aplinkos išoriniams naudotojams.

Apibendrinant galima teigti, jog metodikos realizavimas *MS SharePoint* aplinkoje yra vertinamas palankiai. Gimnazijos mokiniai turi galimybę gilinti anglų kalbos žinias ir įgūdžius naudodami jiems patrauklias virtualiąsias priemones, pasirenkant mokymosi tempą ir būdą. Pateikta mokomoji medžiaga virtualiomis priemonėmis vienoje aplinkoje palengvina mokinių pasirinkimą, taip pat mokytojams yra lengviau rekomenduoti mokiniams virtualiąsias priemones.

5.3. Skyriaus išvados

1. Virtualiosios aplinkos bei metodikos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti vertinimo tyrime dalyvavo 58 mokiniai. Tyrimo dalyviai, remiantis jų išvalgomis, norėdami gilinti anglų kalbos

- žinias ir įgūdžius, kalbos mokymosi veiklas rinkosi nusistatę savo kalbos mokėjimo lygį (66 proc.).
2. Vertindami virtualiąsias priemones, kuriomis gilinami anglų kalbos žinios ir įgūdžiai, tyrimo dalyviai išskyrė populiariausias priemones skirtingoms anglų kalbos mokymosi veikloms *OneNote Class Notebook*, *Liveworksheets.com*, *Quizlet* ir *Microsoft Forms*.
 3. Remiantis apklausos rezultatais nustatyta, jog virtuali aplinka yra labai naudinga (57 proc.) arba naudinga (38 proc.) dėl galimybės rasti įvairias veiklas virtualiomis priemonėmis pagal skirtingas kalbos mokymosi veiklas. Tyrime dalyvavę mokiniai pažymėjo, jog naudosis aplinka gilindami savo anglų kalbos žinias ir įgūdžius (66 proc.).
 4. Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus, atlikti virtualiosios aplinkos tobulinimai: įtraukta galimybė registruotis į sinchronines konsultacijas, įjungta pastabų ir komentarų skiltis. Taip pat numatomi aplinkos tobulinimai ateityje, vertinant naujai atsiradusias *MS Office 365* ir kitų priemonių galimybes bei papildant metodiką ir virtualiąją aplinką pagal poreikį.

Išvados

1. Anglų kalbos mokymosi gimnazijoje siekis – išugdyti keturis pagrindinius komunikacinius gebėjimus: klausymo, kalbėjimo, skaitymo ir rašymo. Anglų kalbos lygio nustatymo testai daro įtaką tolimesniam kalbos mokymuisi, padeda numatyti kalbos mokymosi tikslus ir eigą ir skatina prisiimti atsakomybę už mokymosi procesą ir eigą.
2. Virtualiosios priemonės (tinklalapiai, skirti kalbų mokymuisi, taikomosios programėlės, vaizdo konferencijos ir kt.) suteikia galimybę aktyviai įsitraukti į kalbos mokymosi procesą bei kalbą tobulinti pagal individualų poreikį patogiu metu ir patogioje vietoje, tačiau nėra lengva pasirinkti tinkamas priemones konkrečiam besimokančiajam. Remiantis atlikto tyrimo rezultatais, 81 proc. tyrime dalyvavusių gimnazistų virtualiąsias priemones pažymėjo kaip labiausiai atitinkančias jų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimo poreikius.
3. Sudaryta anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti gimnazinėse klasėse metodika apima keletą mokymosi etapų: anglų kalbos lygio nusistatymą, kalbos mokymosi veiklų pasirinkimą pagal Bendrųjų Europos kalbos metmenų įsivertinimo lentelę, įgūdžių gilinimą pagal pasirinktas kalbos mokymosi veiklas ir nusistatytą lygį, grįžtamojo ryšio gavimą, pakartotinį anglų kalbos lygio testo atlikimą. Metodika parengta pagal anglų kalbos mokymosi gimnazijoje programą ir yra tinkama savarankiškam mokymuisi arba pagal mokytojo rekomendacijas.
4. Metodikai realizuoti suprojektuota virtualioji mokymosi aplinka apima šiuos svarbiausius elementus: administravimą, mokomojo turinio rengimą ir teikimą virtualiomis mokymosi priemonėmis, vaizdo ir teksto formatais, vertinimą ir įsivertinimą bei bendravimą ir bendradarbiavimą. Priemonė realizuota *TVS MS SharePoint*, kuri papildoma *MS Office 365* bendravimui ir vertinimui skirtomis priemonėmis (*MS Teams*, el. paštu, *MS Forms*). Aplinką sudaro 26 svetainės puslapiai, 44 svetainės ištekčiai, 7 dalys, skirtos skirtingoms kalbos mokymosi veikloms, užduotys parengtos skirtingomis virtualiomis mokymosi priemonėmis, PDF dokumentai, nuorodos į užduotis tinklalapiuose, vaizdo įrašai.
5. Atlikus metodikos realizavimo virtualioje aplinkoje tyrimą, nustatyta, kad sukurta metodika, skirta gimnazijos mokiniams anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti, sprendžia sudėtingą patrauklių virtualiųjų mokymosi priemonių pasirinkimą. Respondentai parengtą virtualiąją mokymosi aplinką vertina teigiamai (labai naudinga – 57 proc., naudinga – 38 proc.), atsižvelgiant į tyrimo dalyvių pastebėjimus, atlikti virtualiosios aplinkos tobulinimo darbai: įtraukta galimybė registruotis į sinchronines konsultacijas, įjungta komentarų ir pastabų skiltis.

Literatūros sąrašas

1. 2011–2013 metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai. In *Nacionalinė švietimo agentūra* [interaktyvus]. 2011. [žiūrėta 2022-04-30]. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/01/archyvas_UP-2011-pagr_vid_intern_.pdf.
2. INDRAŠIENĖ, V. - SUBOČ, V. Mokinių mokymosi motyvacijos silpnėjimo veiksniai. In *Socialinis darbas* [interaktyvus]. 2010. [žiūrėta 2022-03-19]. Prieiga per internetą: <https://www.lituanistika.lt/content/26206>.
3. VAICEKAUSKIENĖ, Vaiva; JOVAIŠAS, Kęstutis; DUDULYTĖ, Akvilė. Geros mokyklos koncepcija. In [interaktyvus]. 2013. [žiūrėta 2022-04-30]. Prieiga per internetą: http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2015/08/GM_koncepcija_11-121-V.V..pdf.
4. CASH, R.M. *Advancing Differentiation: Thinking and Learning for the 21st Century*. . [s.l.]: Free Spirit Publishing, 2017. 242 p. ISBN 978-1-63198-142-5.
5. JOVAIŠA, Leonas. Ugdymo mokslas ir praktika. *Vilnius: Agora*, 2001, 7-488p.
6. KACETL, J. - KLÍMOVÁ, B. Use of Smartphone Applications in English Language Learning— A Challenge for Foreign Language Education. In *Education Sciences* . 2019. Vol. 9, no. 3, p. 179.
7. IBODULLAYEVNA, Aslonova Hurriyat. THE SIGNIFICANCE OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES THROUGH MODERN METHODS. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2022, 2.2: 437-441.
8. ABUTALEBI, Jubin; CLAHSEN, Harald. Digital tools for learning new languages: Benefits and limitations. *Bilingualism: Language and Cognition*, 2022, 1-2.
9. TILLAEVA, Sadokat Zoyirjonovna. MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2022, 2.Special Issue 20: 334-339
10. VUORIKARI RINA, Riina; KLUZER, Stefano; PUNIE, Yves. *DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens-With new examples of knowledge, skills and attitudes*. Joint Research Centre (Seville site), 2022.
11. MAČIANSKIENĖ, Nemira. Užsienio kalbų mokymosi strategijos. *Kaunas: VDU*, 2004.
12. BURNS, A. - RICHARDS, J.C. *The Cambridge Guide to Learning English as a Second Language*. . [s.l.]: Cambridge University Press, 2018. 365 p. ISBN 978-1-108-40841-7.
13. KARABULATOVA, Irina, et al. The role of creative musical activity in learning foreign languages. *Thinking Skills and Creativity*, 2021, 41: 100917.
14. EBERSON, A.D. Anglų kalbos valstybinis brandos egzaminas – vėl populiariausias. In *Nacionalinė švietimo agentūra* [interaktyvus]. [žiūrėta 2022-04-30]. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/2021/06/14/anglu-kalbos-valstybinis-brandos-egzaminas-vel-populiariausias/>.
15. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). In *Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)* [interaktyvus]. [žiūrėta 2022-03-12]. Prieiga per internetą: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/home>.
16. LEVY, Mike. Technologies in use for second language learning. *The modern language journal*, 2009, 93: 769-782.
17. Bendrųjų programų atnaujinimo gairės. In *Nacionalinė švietimo agentūra* [interaktyvus]. 2019. [žiūrėta 2022-04-30]. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/01/bendruju-programu-atnaujinimo-gaires_internetine-versija.pdf.

18. Švietimo portalas | Bendrasis ugdymas. In [interaktyvus]. [žiūrėta 2022-03-26]. Prieiga per internetą: <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendruju-programu-projektai2>.
19. MOHAMMED, Mohammed H. Challenges of learning English as a Foreign Language (EFL) by non-native learners. *International Journal of Social Science and Economic Research*, 2018, 3.4: 1381-1400.
20. KUBLICKIENĖ, Giedrė; KUBLICKAS, Giedrius; JAKŠTIENĖ, Vitalija. Anglų kalbos sąveikos bei interakcijos žodžių mokymosi galimybės Microsoft Teams aplinkoje. ALTA'21: Advance learning technologies and applications: from distance to hybrid learning: learning practices on / for time: conference proceedings [interaktyvus]. Kaunas: Kaunas University of Technology. 2021, p. 247 – 256. ISSN 2335-2140. [žiūrėta 2022-05-02]. Prieiga per internetą: https://ndma.lt/alta2021/wp-content/uploads/2022/03/ALTA_2021_Proceedings.pdf.
21. BAÏDAK, Nathalie; DE COSTER, Isabelle; PETIT, Marta Crespo. Languages in Secondary Education: An Overview of National Tests in Europe: 2014/15. Eurydice Report. *Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, European Commission*, 2015.
22. V-390 Dėl Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) brandos egzamino programos patvirtinimo. In [interaktyvus]. [žiūrėta 2022-03-11]. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/534e3950d65011e3b272e0e81c552d38>.
23. UŽSIENIO KALBOS (ANGLŲ, PRANCŪZŲ, RUSŲ, VOKIEČIŲ) BRANDOS EGZAMINO PROGRAMA. In *Nacionalinė švietimo agentūra* [interaktyvus]. 2014. [žiūrėta 2022-04-30]. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/06/UZSIENIO_KALBOS_VBE_PROGRAMA_2016.pdf.
24. LITTLE, David. The Common European Framework and the European Language Portfolio: Involving learners and their judgements in the assessment process. *Language testing*, 2005, 22.3: 321-336.
25. TARGAMADŽĖ, Aleksandras. Technologijomis grįsto mokymosi priemonės ir sistemos. *KTU Informatikos fakultetas*, 2011.
26. NAMI, Fatemeh. Educational smartphone apps for language learning in higher education: Students' choices and perceptions. *Australasian Journal of Educational Technology*, 2020, 36.4: 82-95.
27. LIU, Qiaochu; HE, Xuan. Using mobile apps to facilitate English learning for college students in China. 2015.
28. KIR, Elif; KAYAK, Selda. The evaluation of websites teaching english as a foreign language (efl). *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2013, 106: 2788-2795.
29. ABRAMOVA, Viktoriia S.; BOULAHNANE, Saad. Exploring the Potential of online English Websites In Teaching English To Non-Linguistic Major Students: BreakingNewsEnglish As Example. *Register Journal*, 2019, 12.1: 1-12.
30. SAKKIR, Geminastiti; DOLLAH, Syarifuddin; AHMAD, Jamaluddin. Students' Perceptions toward Using YouTube in EFL Classrooms. *Journal of Applied Science, Engineering, Technology, and Education*, 2020, 2.1: 1-10.
31. SYAFIQ, Ahmad Nur, et al. Increasing speaking skill through YouTube video as English learning material during online learning in pandemic Covid-19. *Elsya: Journal of English Language Studies*, 2021, 3.1: 50-55.
32. MUCHTAR, Naely. The Effects of Multimedia Technology on Electrical Engineering Students' Reading Achievement. *The Asian ESP Journal*, 2018, 14.6: 86-94.

33. MOGHAVVEMI, Sedigheh, et al. Social media as a complementary learning tool for teaching and learning: The case of youtube. *The International Journal of Management Education*, 2018, 16.1: 37-42.
34. HELM, Francesca, et al. (ed.). *Critical CALL—Proceedings of the 2015 EUROCALL Conference, Padova, Italy*. Research-publishing. net, 2015.
35. ALTINER, Cennet. Perceptions of undergraduate students about synchronous video conference-based English courses. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2015, 199: 627-633.
36. HEIL, Catherine Regina, et al. A review of mobile language learning applications: Trends, challenges, and opportunities. *The EuroCALL Review*, 2016, 24.2: 32-50.
37. KACETL, Jaroslav; KLÍMOVÁ, Blanka. Use of smartphone applications in english language learning—A challenge for foreign language education. *Education Sciences*, 2019, 9.3: 179.
38. COLEMAN, Mary Ruth. Recognizing young children with high potential: U-STARS~PLUS. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 2016, 1377.1: 32-43.
39. KOSHY, Valsa; SMITH, Carole Portman; CASEY, Ronald. England policy in gifted education: Current problems and promising directions. *Gifted Child Today*, 2018, 41.2: 75-80.
40. VALIUŠYTĖ, K. - LAMANAUSKAS, V. GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO ORGANIZAVIMAS BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE: MOKYTOJŲ POZICIJA [ORGANIZATION OF GIFTED STUDENTS' EDUCATION IN COMPREHENSIVE SCHOOLS: TEACHERS' POSITION]. In. 2021. Vol. 13, p. 22–38.

Priedai

1 priedas. Virtualiųjų mokymosi priemonių taikymo anglų kalbos pamokose tyrimas

VIRTUALIŪJŲ MOKYMOSI PRIEMONIŲ TAIKYMAS ANGLŲ KALBOS PAMOKOSE

Sveiki,

Esu KTU magistro studijų programos "Nuotolinio mokymosi informacinės technologijos" I kurso studentė.

Kviečiu užpildyti apklausą apie virtualiųjų mokymosi priemonių taikymą anglų kalbos pamokose žinioms ir įgūdžiams gilinti. Jūsų atsakymai padės įvertinti, ar šių priemonių taikymas padeda mokiniams geriau įsisavinti dėstomą medžiagą bei įgyti reikiamus gebėjimus.

Apklausa yra anoniminė. Atsakymai ir surinkti tyrimo duomenys bus naudojami tik moksliniams apibendrinimams.

Apklauskos pildymui užtruksite ne daugiau nei 10 minučių.

Nuoširdžiai dėkoju!

1. Kurioje gimnazijos klasėje mokaisi?

- I-oje
- II-oje
- III-oje
- IV-oje

2. Kurioje anglų kalbos srauto grupėje mokinišė?

- 1-2
- 3-4
- 5-6

3. Ar turi tikslą mokytis anglų kalbos geriau, kad patektum į kitą (aukštesnę) grupę?

- Taip
- Ne
- Turiu tikslą išmokti geriau, bet nenoriu keisti grupės

4. Kaip Tau sekasi mokytis anglų kalbą?

- Puikiai
- Gerai
- Pakankamai gerai
- Susiduriu su sunkumais
- Labai prastai

5. Kokios anglų kalbos užduotys Tau geriausiai sekasi atlikti? (galite pasirinkti keletą atsakymų)

- Klausimo suvokimo užduotys
- Skaitymo suvokimo užduotys
- Kalbėjimo užduotys (monologai, dialogai, diskusijos)
- Rašymo užduotys (rašinių, laiškų, straipsnių rašymas)

6. Kokio tipo užduotys Tau kelia didžiausią iššūkį? (gali pasirinkti keletą atsakymų)

- Klausimo suvokimo užduotys
- Skaitymo suvokimo užduotys
- Kalbėjimo užduotys
- Rašymo užduotys

7. Su kokiais sunkumais susiduri mokydamasis anglų kalbą?

- Neįdomu atlikti vadovėlio/ pratybų užduotis
- Moku mažiau nei kiti grupės mokiniai
- Negaliu savarankiškai atlikti užduočių, nes nesuprantu
- Neįdomu mokytis
- Sunkumų neturiu

8. Kokios mokytojo naudojamos priemonės anglų kalbos mokymuisi Tau labiausiai yra priimtinos?

- Vadovėlis, pratybos ir kt. dalomoji medžiaga
- Įvairios programėlės bei interaktyvios užduotys

9. Susidūręs su sunkumais anglų kalbos pamokoje, kur ieškai pagalbos?

- Prašau savo mokytojo pagalbos
- Prašau savo grupės mokinių pagalbos
- Savarankiškai bandau aiškintis nesuprantamą temą
- Mokausi papildomai su korepetitoriumi

10. Ar žinai apie teikiamas anglų kalbos konsultacijas gimnazijoje su mokymosi sunkumais susiduriantiems mokiniams?

- Taip
- Ne

11. Ar esi dalyvavęs anglų kalbos konsultacijoje?

- Taip, dažnai
- Taip, bet tik prieš atsiskaitomuosius darbus
- Taip, gal 1-2 kartus per mokslo metus
- Ne

12. Jei nesi dalyvavęs konsultacijoje, nurodyk priežastį kodėl?

- Nebuvo poreikio, viskas sekasi puikiai
- Nežinojau apie vykstančias konsultacijas
- Žinau, bet neturiu motyvacijos
- Esu labai užsiėmęs, nespėju

13. Jei turėtum galimybę savarankiškai tobulinti anglų kalbos įgūdžius, ką rinktumėsi? (Gali rinktis keletą atsakymų)

- Internetinius mokomuosius įrankius
- Žiūrėčiau filmus, vaizdo įrašus ir kt. anglų kalba
- Skaityčiau laikraščius, straipsnius, knygas anglų kalba

14. Jei būtų mokytojo/ gimnazijos sukurta priemonė tobulinti anglų kalbos įgūdžius, ar ja naudotumeisi?

- Taip
- Ne
- Nežinau

15. Kokia mokytojo/ gimnazijos sukurta priemonė anglų kalbos įgūdžiams gilinti gimnazijoje Tau būtų priimtina?

- Sukurtos interaktyvios priemonės, skirtos mūsų gimnazijos mokiniams tobulinti anglų kalbos įgūdžius
- Mokytojo padalomoji medžiaga (spausdinti mokomosios medžiagos rinkiniai)

16. Jei teiktum pirmenybę interaktyvioms užduotims, kokias užduotis rinktumėsi?
(Gali rinktis keletą atsakymų)

- Gramatikos užduotis
- Skaitymo suvokimo užduotis
- Klausymo suvokimo užduotis
- Žodyno lavinimo užduotis

17. Kokios interaktyvios bei skaitmeninės priemonės Tau yra patraukliausios gilinant anglų kalbos žinias? (Gali pasirinkti keletą atsakymų)

- Mokytojo parengtos skaidrės mokomajai temai
- Socrative
- Quizlet (žodžių mokymuisi)
- Quizizz
- Kahoot
- Nuorodos į kitus tinklapius bei mokomuosius šaltinius
- kita

18. Įrašyk, kas dar Tau padėtų gilinti anglų kalbos žinias?

2 priedas. Virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti vertinimo tyrimas

Virtualiosios aplinkos anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti vertinimas

Sveiki,

Esu KTU magistro studijų programos "Nuotolinio mokymosi informacinės technologijos" II kurso studentė.

Kviečiu įvertinti virtualiąją aplinką, skirtą anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti. Jūsų atsakymai padės tinkamai įvertinti aplinkos naudingumą bei numatyti aplinkos patobulinimus.

Apklausa yra anoniminė. Atsakymai ir surinkti tyrimo duomenys bus naudojami tik moksliniams apibendrinimams.

Apklausoje pildymui užtruksite iki 10 min.

Nuoširdžiai dėkoju!

1. 1. Kurioje gimnazijos klasėje mokaisi?

- I-oje
- II-oje
- III-oje
- IV-oje

2. Kurioje anglų kalbos srauto grupėje mokaisi?

- 1-2
- 3-4
- 5-6

3. Ar turi tikslą mokytis anglų kalbos geriau, kad patektum į kitą (aukštesnę) grupę?

- Taip
- Ne
- Turiu tikslą išmokti geriau, bet nenoriu keisti grupės

4. Kaip Tau sekasi mokytis anglų kalbą?

- Puikiai
- Gerai
- Pakankamai gerai
- Susiduriu su sunkumais
- Labai prastai

5. Kokios kalbos mokymosi veiklos Tau kelia didžiausią iššūkį? (galimi keli atsakymai)

- Klausimo suvokimo užduotys
- Skaitymo suvokimo užduotys
- Kalbėjimo užduotys
- Rašymo užduotys
- Gramatika
- Žodynas

6. Ar prieš pasirinkdamas veiklas anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimui atlikai anglų kalbos lygio nustatymo testą?

Taip

Ne

7. Ar rinkaisi užduotis pagal nusistatytą anglų kalbos mokėjimo lygį?

Taip

Ne

8. Kurias kalbos mokymosi veiklas atlikai? (galimi keli atsakymai)

Skaitymo užduotis

Kalbėjimo užduotis

Rašymo užduotis

Žodyno gilinimo užduotis

Gramatikos žinių gilinimo užduotis

9. Įvertink virtualiųjų mokymo(si) priemonių panaudojimo tinkamumą klausymo įgūdžiams gilinti?

	Labai tinka	Tinka	Iš dalies tinka	Nei tinka, nei netinka	Netinka	Nesinaudojau
Liveworksheets.com	☐	☐	☐	☐	☐	☐
British Council. LearnEnglish	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Microsoft Forms	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OneNote Class Notebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Edpuzzle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Listenaminute.com	☐	☐	☐	☐	☐	☐
BBC Learning English	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Įvertink virtualiųjų mokymo(si)priemonių panaudojimo tinkamumą skaitymo įgūdžiams gilinti?

	Labai tinka	Tinka	Iš dalies tinka	Nei tinka, nei netinka	Netinka	Nesinaudojau
Liveworksheets.com	☐	☐	☐	☐	☐	☐
British Council. LearnEnglish	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Microsoft Forms	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OneNote Class Notebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Įvertink virtualiųjų mokymo(si)priemonių panaudojimo tinkamumą kalbėjimo įgūdžiams gilinti?

	Labai tinka	Tinka	Iš dalies tinka	Nei tinka, nei netinka	Netinka	Nesinaudojau
British Council. LearnEnglish	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OneNote Class Notebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Edpuzzle	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Įvertink virtualiųjų mokymo(si) priemonių panaudojimo tinkamumą rašymo įgūdžiams gilinti?

	Labai tinka	Tinka	Iš dalies tinka	Nei tinka, nei netinka	Netinka	Nesinaudojau
British Council. LearnEnglish	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Microsoft Forms	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OneNote Class Notebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Listenaminute.com	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Įvertink virtualiųjų mokymo(si) priemonių panaudojimo tinkamumą žodyno įgūdžiams gilinti?

	Labai tinka	Tinka	Iš dalies tinka	Nei tinka, nei netinka	Netinka	Nesinaudojau
British Council. LearnEnglish	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Edpuzzle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
BBC Learning English	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Quizlet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liveworksheets.com	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Quizizz	☐	☐	☐	☐	☐	☐
MS Forms	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Įvertink virtualiųjų mokymo(si) priemonių panaudojimo tinkamumą gramatikos žinioms ir įgūdžiams gilinti?

	Labai tinka	Tinka	Iš dalies tinka	Nei tinka, nei netinka	Netinka	Nesinaudojau
Liveworksheets.com	☐	☐	☐	☐	☐	☐
British Council. LearnEnglish	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Microsoft Forms	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Edpuzzle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Quizizz	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Įvertinkite virtualiosios aplinkos naudingumą anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti

- Taip, labai naudinga
- Taip, naudinga
- Ne, nenaudinga
- Neturiu nuomonės

16. Ar tinklalapyje patogiu naviguoti, surasti reikiamas veiklas?

- Taip, nebuvo jokių problemų
- Ne, sunku surasti reikalingas užduotis
- Taip, bet reikėjo įprasti prie aplinkos

17. Ar ateityje ketinate naudotis šia priemone anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti?

- Taip
- Ne
- Dar nežinau

18. Kuo naudinga ši priemonė (galimi keli pasirinkimai)?

- Užduočių suskirstymas pagal kalbos mokymosi veiklas
- Lygio nustatymo testas
- Užduočių skirstymas pagal lygius
- Galimybė pasirinkti patrauklias priemones
- Mokytojo rekomendacija
- Galimybė rasti įvairias veiklas bei virtualias priemones vienoje vietoje
- Priemonių/ veiklų atitikimas mokymosi programmai
- Kita (įrašykite)

19. Kaip pasiūlytumėte tobulinti virtualiąją aplinką anglų kalbos žinioms ir įgūdžiams gilinti?

3 priedas. Straipsnis „Anglų kalbos sąveikos bei interakcijos žodžiu mokymosi galimybės Microsoft Teams aplinkoje“

ANGLŲ KALBOS SĄVEIKOS BEI INTERAKCIJOS ŽODŽIU MOKYMO SI GALIMYBĖS MICROSOFT TEAMS APLINKOJE

Giedrė Kublickienė¹, Giedrius Kublickas¹, Vitalija Jakštienė²

¹ Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija, Lietuva

² Kauno technologijos universitetas, Lietuva

Santrauka. Hibridinis ugdymas mokykloje reikalauja tinkamo mokymosi erdvės parengimo bei metodų parinkimo. Siekiant aktyvaus visų mokinių dalyvavimo ugdant anglų kalbos sąveikos ir interakcijos gebėjimus tai itin aktualu. Šio tyrimo tikslas – išanalizuoti anglų kalbos sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi Microsoft Teams aplinkoje galimybes ir scenarijus. Apžvelgus anglų kalbos sąveikos ir interakcijos gebėjimų ugdymo ypatumus bei gimnazijos mokinių požiūrio į anglų kalbos mokymąsi ir virtualių priemonių naudojimą tyrimo rezultatus, pristatomi sąveikos bei interakcijos žodžiu ugdymo Microsoft Teams aplinkoje scenarijai.

Raktiniai žodžiai: sąveika ir interakcija, komunikavimo kompetencija, anglų kalbos mokymas, hibridinis ugdymas, Microsoft Teams aplinka.

1. ĮVADAS

Informacinių technologijų vystymas sąlygoja vis platesnį jų panaudojimą švietime. Šis procesas paspartintas pandemijos metu, kai visas ugdymo veiklas reikėjo perkelti į virtualią erdvę. Neplanuotas posūkis į pilnai virtualų mokymąsi per trumpą laiką buvo iššūkis tiek mokiniams, tiek mokytojams, tačiau įgalino platesnį virtualaus mokymosi elementų taikymą sugrįžus į fizines klases. Mokslinėje literatūroje plačiai analizuojamos mokytojų ir mokinių patirtys, sunkumai bei pasiekimai pandemijos laikotarpiu (Sundarwati & Pahlevi, 2021; Nugroho & Mutiaraningrum, 2020; Pratama et al., 2020; Rahayu & Wirza, 2020 ir kt.). Išmoktos pamokos skatina ieškoti tinkamų informacinių technologijų panaudojimo būdų ir metodų efektyvinant mokymosi procesą bei išplečiant ugdymo galimybes. Viena tokių – hibridinis ugdymas mokykloje, kai dalis mokinių mokosi klasėje, kita dalis tuo pačiu metu jungiasi į pamoką iš namų (Nacionalinė švietimo agentūra, 2021). Mokantis hibridiniu riboto dalyvavimo būdu, visi mokiniai atlieka mokytojo paskirtas užduotis individualiai ir tarpusavyje nebendraudžia. Siekiant fiziškai klasėje nesančius mokinius įtraukti į aktyvų dalyvavimą pamokoje, kai tarpusavyje bendraudžia visi besimokantieji (tiek esantys klasėje, tiek namuose), reikalingas mokymosi erdvės parengimas bei tinkamų ugdymo metodų parinkimas (Rosita et al., 2020 ir kt.).

Mokytojo bei mokinių tarpusavyje bendravimas itin aktualus mokantis užsienio kalbų. Remiantis Oficialios statistikos portalo (<https://osp.stat.gov.lt/>)

duomenimis, Lietuvoje 2020-2021 mokslo metais, užsienio kalbų mokėsi 87 proc. bendrojo ugdymo mokinių (anglų kalbą – 86 proc.). Kalbų mokymasis – svarbi bendrojo ugdymo dalis, ugdant besimokančiųjų komunikavimo ir tarpkultūrinę kompetencijas. Anglų kalbos pradedama mokytis pradinėse klasėse ir į gimnaziją mokiniai ateina turėdami skirtingus įgūdžius. Gimnazijos mokytojui reikia atsižvelgti į tai ir sudaryti sąlygas tobulėti visiems mokiniams. Virtualios mokymosi priemonės įgalina individualizuoti mokymąsi ir, jeigu reikia, mokinys gali pasimokyti papildomai, tačiau mokantis užsienio kalbos svarbi komunikacija. Sąveikos ir interakcijos gebėjimai ugdomi bendraujant, jų ugdymui reikalingas kalbėjimas. Yra nemažai autorių, analizuojančių anglų kalbos mokymosi galimybes taikant virtualias priemones (Sotillo, 2000 ir kt.), bendravimo virtualiose aplinkose galimybes (Tanasijević & Janković, 2021; Buyukbaykal, 2015 ir kt.), vaizdo konferencijų panaudojimą (Nugroho & Mutiaraningrum, 2020; Ng, 2020; Rahayu & Wirza, 2020 ir kt.), taip pat ir Microsoft Teams panaudojimo galimybes (Nguyen & Duong, 2021; Tanasijević & Janković, 2021; Rojabi, 2020; Martin & Tapp, 2019 ir kt.). Vis dėlto kyla probleminis klausimas: kokios yra anglų kalbos sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi Microsoft Teams aplinkoje galimybės ir scenarijai?

Tyrimo tikslas – išanalizuoti anglų kalbos sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi Microsoft Teams aplinkoje galimybes ir scenarijus.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, statistinė duomenų analizė.

2. SĄVEIKOS IR INTERAKCIJOS GEBĖJIMŲ UGDYMAS ANGLŲ KALBOS PAMOKOSE

Atnaujinamose bendrojo ugdymo programose 2021 m. mokinių pasiekimai apibūdinami pagal kalbinės veiklos pobūdį bei kalbinius procesus, kurie įvyksta vartojant kalbą:

- Supratimas/ recepcija;
- Raiška/ produkavimas;
- Sąveika/ interakcija;
- Tarpininkavimas/ Mediacija.

Supratimą bei recepciją apima tokios veiklos kaip skaitymas, klausymas bei vaizdo įrašų žiūrėjimas. Raiškai bei produkavimui yra priskiriami kalbėjimas, rašymas bei audiovizualinio teksto kūrimas. Sąveika ir interakcija vyksta, kai atliekamos klausymo ir kalbėjimo bei skaitymo ir rašymo sąveikos. Tarpininkavimui/ mediacijai priskirtinos įvairių veiklų kombinacijos, kai kalbos vartotojai bendradarbiauja su kitais kalbos vartotojais ar dirba grupėse.

Viena esminių, mokantis užsienio kalbos, yra komunikavimo kompetencija. Nors veiklos susiję tarpusavyje, komunikacijoje svarbiausia yra sąveika bei interakcija, t. y. gebėjimas bendrauti įvairiomis priemonėmis (gyvai ar virtualiai) ir įvairiuose kontekstuose, taikyti tinkamas komunikavimo strategijas bei kurti pranešimus, sąveikaujant grupėse ar porose. Sąveikai bei interakcijai mokytis reikalingas grįžtamasis ryšys ir kontekstas. Autentiškų situacijų bei medžiagos naudojimas komunikacinės kompetencijos ugdyme motyvuoja besimokančiuosius mokytis kalbos, mokiniai gali patys pasirinkti kalbos vartosenos strategijas, kurios iš tikrųjų egzistuoja kalboje bei dalintis mintimis (Tekliuk, 2020). Realių gyvenimiškų bei mokiniui atpažįstamų situacijų imitavimas įgalina pamatyti įgytų žinių bei gebėjimų pritaikymą, kas pagerina mokymosi rezultatus (Tekliuk, 2020; Hiep, 2007). Reikalingas aktyvus mokinių dalyvavimas sąveikos ir interakcijos veiklose, todėl mokytojui iškyla uždavinys – sudaryti vienodas galimybes visiems mokiniams aktyviai veikti, nepriklausomai nuo dalyvaujančių pamokoje mokinių skaičiaus (Nayeen et al., 2020). Tekliuk (2020) teigimu, bendravimo patirties įgyjama kalbą vartojant mažose grupėse ar porose, grupių pergrupavimas suteikia sąveikos ir interakcijos įvairovę.

Darbo organizavimas itin aktualus klausimas hibridinio mokymosi atveju. Tanasijević ir Janković (2021) pažymi, kad anglų kalbos mokymosi veiklos, vykdomos per nuotolį, gali duoti gerų rezultatų, tai priklauso nuo mokytojo ir mokinio sąveikos, mokinių tarpusavio sąveikos ir įsitraukimo bei lankstaus metodų taikymo. Spratt ir Leug (2000) parodo, jog vienu atveju pasiteisinęs mokymosi poromis metodas nebūtinai duoda tokius pačius gerus rezultatus kitu atveju. Mokytojo užduotis – įvertinti visas aplinkybes, sunkumus, su kuriais susiduria mokiniai, jų lūkesčius ir kitus veiksnius.

Siekiant išsiaiškinti, kaip gimnazijos mokiniai vertina savo anglų kalbos mokymąsi bei koks jų požiūris į virtualių priemonių taikymą anglų kalbos mokymesi, atliktas tyrimas.

3. MOKINIŲ POŽIŪRIO Į ANGLŲ KALBOS MOKYMĄSI IR VIRTUALIŲ PRIEMONIŲ TAIKYMĄ TYRIMAS

Tyrimui atlikti naudotas apklausos raštu metodas. Sudarytas klausimynas iš uždaro ir atviro tipo klausimų. Mokinių prašyta įsivertinti anglų kalbos mokėjimą, pažymėti sunkumus mokantis anglų kalbos, priimtinius mokymosi būdus. Apklausa rengta Microsoft Office 365 Forms platformoje.

Tyrimas atliktas 2020 m. lapkričio mėnesį Rokiškio gimnazijoje. Klausimynas buvo pateiktas nuotolinio mokymosi metu. Apklausa anonimiška. Grįžtamumas 100 procentų. Apklausti 46 gimnazijos mokiniai. Tyrime dalyvavo visų gimnazijos

klasių mokiniai: 33 procentai mokosi I -oje gimnazijos klasėje, 16 proc. – II-oje, 28 proc. – III-oje ir 23 proc. – IV-oje gimnazijos klasėse.

20 proc. apklaustųjų nurodė, kad anglų kalbą moka puikiai, 43 proc. savo anglų kalbos žinias įvertino gerai, 16 proc. teigia anglų kalbą mokantys pakankamai gerai. 18 proc. apklaustųjų įvardino susiduriantys su sunkumais ir 2 proc. teigia, kad anglų kalba sekasi sunkiai.

Tyrimo dalyvių klausta, kurios anglų kalbos mokymosi kalbinės veiklos sekasi geriausiai ir kurios kelia daugiausiai iššūkių. Tyrime dalyvavę gimnazistai kaip lengviausias kalbines veiklas įvardijo rašytinio ir sakytinio teksto suvokimo užduotis (sakytinio teksto suvokimą pažymėjo 33 proc. apklaustųjų, rašytinio teksto suvokimą – 32 proc., raišką ir sąveiką žodžiu – 19 proc., rašytinio teksto suvokimą – 15 proc.). Daugiausiai iššūkių, remiantis tiriamųjų įžvalgomis, kelia sąveikos ir raiškos žodžiu bei rašytinio teksto kūrimas (raišką ir sąveiką žodžiu pažymėjo 51 proc. tiriamųjų, rašytinio teksto kūrimą – 33 proc., rašytinio teksto suvokimą – 9 proc., sakytinio teksto suvokimą – 7 proc.).

81 proc. respondentų pažymėjo virtualias mokymosi priemones (programėles bei interaktyvias užduotis) kaip labiausiai atitinkančias jų mokymosi poreikius gilinant anglų kalbos įgūdžius. Į klausimą „Jei turėtum galimybę savarankiškai tobulinti anglų kalbos įgūdžius, ką rinktumėsi?“, 55 proc. apklaustųjų atsakė, kad rinktųsi įvairias virtualias priemones, 30 proc. – kad žiūrėtų filmus, vaizdo įrašus bei mokomuosius filmus, 15 proc. – jog skaitytų laikraščius, knygas, žurnalus ir kt.

93 proc. tyrimo dalyvių nurodė, kad priimtinausias virtualios priemonės anglų kalbos įgūdžiams gilinti. Į klausimą, kokioms anglų kalbos įgūdžių lavinimo veikloms pasitelktų virtualias priemones, 32 proc. apklaustųjų nurodė, kad tokias priemones skirtų gramatikai mokytis, 32 proc. apklaustųjų – žodynui lavinti. Po 18 proc. apklaustųjų virtualias priemones pasitelktų skaitymo ir klausymo įgūdžiams lavinti. Respondentų taip pat buvo klausama, kokios interaktyvios bei skaitmeninės priemonės yra patraukliausios gilinant kalbos įgūdžius. 35 proc. pažymėjo Quizizz, 34 proc. – Kahoot, 30 proc. – Socrative.

Taigi, remiantis tyrimo dalyvių įžvalgomis, raiškos ir sąveikos bei rašytinio teksto kūrimo veiklos kelia daugiausiai iššūkių 51 proc. tiriamųjų, todėl šių veiklų vykdymas yra aktualus. Tyrimo dalyviai palankiai vertina virtualių priemonių naudojimą ir akcentavo gramatikos, žodyno, skaitymo ir klausymo suvokimo užduotis.

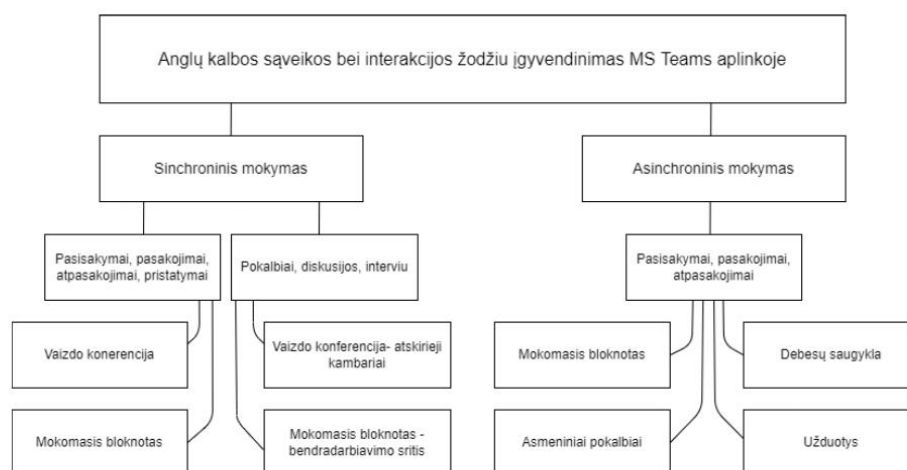
Hibridinio mokymosi atveju sąveika ir interakcija, įtraukiant visus mokinius, palaikoma virtualiomis priemonėmis, todėl tikslinga geriausių jų panaudojimo scenarijų paieška. Kadangi gimnazijoje naudojama MS Teams mokymosi aplinka, toliau pristatomas MS Teams pritaikymas anglų kalbos sąveikos bei interakcijos žodžiu mokymuisi.

4. SAŲEIKOS BEI INTERAKCIJOS ŽODŽIU REALIZAVIMO MICROSOFT TEAMS APLINKOJE SCENARIJAI

Microsoft Teams įgalina vienoje mokymosi platformoje vykdyti pokalbius, vaizdo konferencijas, failų dalinimąsi ir sudaro galimybę bendravimui ir bendradarbiavimui. Buchal ir Songsore (2019) teigimu, MS Office 365 Teams turi daug platesnes galimybes vienoje aplinkoje nei dauguma kitų socialinių tinklų. Kita vertus, technologijos sparčiai vystomos ir Tanasijevič ir Janković (2021), anglų kalbos mokymus realizavusios ne tik Microsoft Teams, bet ir kitose aplinkose, didelių skirtumų mokymosi rezultatuose neįžvelgia, svarbu įvertinti aplinkų galimybes ir tinkamai organizuoti veiklas.

Analizuojant anglų kalbos sąveikos ir interakcijos žodžiu gebėjimų ugdymo galimybes virtualioje aplinkoje, tikslinga išskirti sinchroninį ir asinchroninį mokymąsi. Sinchroninio mokymosi metu realizuotinos tokios sąveikos bei interakcijos veiklos kaip pasakojimai, atpasakojimai, pristatymai, interviu, diskusijos ir kt. Asinchroninio mokymosi metu iš dalies taip pat galima organizuoti šias veiklas, išskyrus tas, kurioms reikalinga komunikacija su kitu besimokančiuoju.

Sąveikos ir interakcijos žodžiu veiklų vykdymui Microsoft Teams aplinkoje tinkamos priemonės yra vaizdo konferencijos bei jų kambariai, pokalbio priemonė, mokomasis bloknatas, debesų saugykla, užduočių priemonė (1 pav.).

1 pav. Anglų kalbos sąveikos bei interakcijos žodžiu vykdymas MS Teams aplinkoje

Toliau pristatomi sinchroninio ir asinchroninio sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi scenarijai, panaudojant Microsoft Teams priemones.

Sinchroninio mokymosi pamoka. Organizuojant sinchroninio anglų kalbos mokymosi pamoką, mokinių sąveikai bei interakcijai panaudojama Microsoft Teams vaizdo konferencija arba vaizdo konferencija ir mokomasis bloknotas. Galimi skirtingi situacijų scenarijai.

Pasisakymai (individualūs pasisakymai, atsakymai į klausimus, nuomonės reiškimas). Veikla vykdoma, naudojant vaizdo konferenciją. Mokytojas ekrane dalinasi pateiktimis su klausimais arba/ir pristato situaciją, pagal poreikį nustato laikmatį ar/ir įjungia pamokos įrašymą. Mokinys įsijungia mikrofoną ir kamerą, pasisako ir atsako į klausimus. Kiti mokiniai klauso, užduoda klausimus pokalbių lange arba balsu (prieš tai apie pageidavimą kalbėti praneša sutartu ženklu, pvz., rankos pakėlimu). Šiuo atveju pamokos laikas paskirstomas vienodai visiems mokiniams, įrašas naudingas mokytojui vertinant pasisakymą. Pamoka gali būti hibridinė arba nuotolinė. Problemų gali kilti esant garso ar vaizdo trikdžiams,

Atpasakojimai/ pranešimai. Veikla vykdoma, naudojant vaizdo konferenciją. Mokytojas suteikia mokiniui pranešėjo statusą, įjungia laikmatį. Mokinys kalba, esant poreikiui dalinasi ekranu. Kiti mokiniai klauso, užduoda klausimus pokalbių lange arba balsu pagal sutarimą. Šiuo atveju pranešėjas užduočiai ruošiasi iš anksto ir gali geriau apgalvoti kalbą. Galimas kitų mokinių nuobodžiavimas, jeigu jų dalyvavimas nėra vertinamas. Pamoka gali būti hibridinė arba nuotolinė.

Pokalbiai/ diskusijos/ interviu. Veikla vykdoma, naudojant vaizdo konferenciją. Mokytojas ekrane pristato užduotį ir suskirsto mokinius į atskiruosius kambarius poromis arba grupėmis; susitikimo pastabose įkelia pokalbio/ diskusijos/ interviu užduotį; prisijungus prie atskirųjų kambarių įjungia įrašymo funkciją; darbo pabaigoje išjungia įrašymą. Mokiniai grupėse atlieka užduotis sutartą laiką. Galimybė atskiruosiuose kambariuose naudoti įrašymo funkciją įgalina mokytoją perklausyti įrašus ir įvertinti mokinių grupelių darbą. Esant dideliame kambarių skaičiui, gali būti sudėtinga greitai įjungti įrašymo funkciją. Pamoka gali būti nuotolinė ir hibridinė. Hibridinės pamokos metu į kambarius galima skirstyti per nuotolį dirbančius mokinius, su kitais dirbti grupelėmis klasėje.

Pokalbiai/ diskusijos/ interviu. Veikla vykdoma, naudojant vaizdo konferenciją ir mokomąjį bloknotą. Mokytojas mokomojo bloknoto bendradarbiavimo erdvėje sukuria atskirus puslapius kiekvienam kambariui, kuriuose pateikia užduotis; vaizdo konferencijos metu mokinius suskirsto į atskiruosius kambarius; stebi mokinių grupelių veiklą, konsultuoja; baigus veiklą, perklauso mokinių padarytus įrašus. Mokiniai prisijungia į vaizdo konferenciją ir pereina į atskiruosius kambarius; grupelėse vienas iš mokinių mokomajame

bloknote paleidžia garso įterpimo funkciją ir įrašo grupelės pokalbį/ diskusiją/ interviu; atlikę užduotį stabdo įrašą ir baigia darbą. Šiuo atveju mokytojas turi galimybę peržiūrėti kiekvienos grupelės įrašus ir vertinti veiklas. Pamoka gali būti nuotolinė ir hibridinė. Hibridinės pamokos atveju galima į kambarius skirstyti per nuotolį dirbančius mokinius, su kitais dirbti klasėje, užduotis pateikus mokomajame bloknote, jeigu mokiniai turi galimybę prisijungti prie jo.

Asinchroninio mokymosi pamoka. Organizuojant asinchroninio anglų kalbos mokymosi pamoką, atliekamos kalbėjimo užduotys individualiai. Naudojama Microsoft Teams aplinka ir joje esančios priemonės: mokomasis bloknotas, užduotys, debesų saugykla, asmeniniai pokalbiai.

Veikla, panaudojant mokomąjį bloknotą. Mokytojas paruošia užduotis bei paskelbia mokomajame bloknote; perklauso mokinių padarytus įrašus, vertina. Mokiniai, atlikdami užduotis, naudoja garso įterpimo funkciją; esant reikalui, užduotį gali atlikti pakartotinai. Šiuo atveju užduotys gali būti individualizuojamos. Veikla gali būti vykdoma ir sinchroninio hibridinio ugdymo pamokoje, naudojant „skirtingų“ takelių scenarijų, kai mokiniai dirba individualiai.

Veikla, panaudojant užduotis. Mokytojas paruošia užduotis su vertinimo taškais arba be jų, prisega reikalingus failus užduočiai atlikti; nustato užduoties atlikimo terminus; pagal poreikį įtraukia reikalingas programas ar vertinimo rubriką; veiklą įtraukia į kalendorių. Mokiniai pagal pateiktas instrukcijas atlieka užduotį ir pateikia prisegdami garso/ vaizdo įrašo failą. Užduotys gali būti individualizuojamos. Užduočiai atlikti reikalingos išorinės garso/ vaizdo įrašymo programos. Galima pritaikyti hibridinio ugdymo pamokai, naudojant „skirtingų“ takelių scenarijų, kai mokiniai dirba individualiai.

Veikla, panaudojant debesų saugyklą. Mokytojas užduotis paruošia, talpina debesų saugykloje, bendrina su mokiniais, nustato prieigos pabaigos datą, slaptažodį, apie įkeltą užduotį suformuoja pranešimą, automatiškai išsiunčiamą el. paštu. Mokiniai atlieka užduotį. Užduotys gali būti kuriamos, naudojant MS Word arba MS PowerPoint priemones. Užduočiai atlikti reikalingos išorinės garso/ vaizdo įrašymo programos. Galima pritaikyti hibridinio ugdymo pamokai, naudojant „skirtingų“ takelių scenarijų, kai mokiniai dirba individualiai.

Veikla, panaudojant asmeninius pokalbius. Mokytojas užduotis paruošia ir siunčia kiekvienam mokiniui, naudojant asmeninių pokalbių funkciją. Mokiniai užduotį atlieka, panaudojant išorines garso/ vaizdo įrašymo programas. Šiuo atveju užduoties terminai nenustatomi automatiškai, tačiau galimas žodinis sutarimas.

Apibendrinant galima teigti, kad Microsoft Teams įgalina vykdyti sinchroninio ir asinchroninio sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi veiklas. Yra skirtingų sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi scenarijų ir juos galima taikyti

hibridinio arba nuotolinio mokymosi metu. Microsoft Teams panaudojimas anglų kalbos pamokose įgalina mokinius įgyti ir papildomų gebėjimų, tokių kaip kalbėjimas prieš kamerą ar garso įrašo darymo metu, bei įgūdžių naudotis vaizdo konferencijos įrankiais, kitomis sąveiką įgalinčiomis priemonėmis. Virtualios priemonės išplečia sąveikos ir interakcijos gebėjimų ugdymo galimybes ir yra naudingos ne tik mokantis per nuotolį.

5. IŠVADOS

Anglų kalbos mokymesi svarbią vietą užima komunikavimo kompetencijos ugdymas. Komunikacijoje reikalingi sąveikos ir interakcijos gebėjimai, įgyjami atliekant klausymo ir kalbėjimo bei skaitymo ir rašymo veiklas. Realų gyvenimiškų bei mokiniui atpažįstamų situacijų imitavimas, kalbos vartosenos strategijų, iš tikrųjų egzistuojančių kalboje, pasirinkimas motyvuoja mokinius. Mokymasis mažose grupėse ar porose įgalina visų mokinių įtraukimą į veiklas. Sąveikos ir interakcijos žodžiu veikloms realizuoti hibridinio mokymosi metu mokytojui iškyla uždavinys – tinkamai parinkti mokymosi metodus ir priemones.

Atlikus gimnazijos mokinių apklausą raštu, nustatyta, jog daugiausiai iššūkių anglų kalbos mokymesi kelia raiškos ir sąveikos žodžiu bei rašytinio teksto kūrimo veiklos (raišką ir sąveiką žodžiu pažymėjo 51 proc. tyrimo dalyvių, rašytinio teksto kūrimą – 33 procentai). Kaip lengviausias kalbines veiklas 33 procentai tiriamųjų pažymėjo sakinio teksto suvokimą ir 32 proc. – rašytinio teksto suvokimą. 93 proc. tyrime dalyvavusių gimnazistų palankiai vertina anglų kalbos mokymąsi naudojant virtualias priemones ir akcentavo gramatikos, žodyno, skaitymo ir klausymo suvokimo užduotis.

Hibridinio mokymosi metu visų mokinių (esančių klasėje ir prisijungusių per nuotolį) aktyvus dalyvavimas anglų kalbos sąveikos ir interakcijos žodžiu veiklose įgyvendinamas, naudojant virtualias priemones. Microsoft Teams aplinka įgalina sinchroninio ir asinchroninio sąveikos ir interakcijos žodžiu mokymosi veiklas. Sinchroninio mokymosi veiklų vykdymui gali būti naudojama vaizdo konferencija ir mokomasis bloknatas. Asinchroninio mokymosi veikloms atlikti tinkamos priemonės yra mokomasis bloknatas, užduotys, debesų saugykla, asmeniniai pokalbiai. Šių priemonių taikymas įgalina įgyti sąveikos bei interakcijos gebėjimų kalbant prieš kamerą ar garso įrašo darymo metu, taip pat vaizdo konferencijos įrankių ir kitų sąveiką įgalinčių priemonių naudojimo įgūdžių, todėl virtualių priemonių naudojimas naudingas net ir mokantis fizinėse klasėse.

LITERATŪRA

1. Buchal, R., & Songsore, E. (2019). Using microsoft teams to support collaborative knowledge building in the context of sustainability assessment. 2019: Proceedings of the Canadian Engineering Education Association (CEEA-ACEG) Conference June 8 - 12 Ottawa Ontario, 1-8.
2. Buyukbaykal, C. I. (2015). Communication Technologies and Education in the Information Age. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 636-640.
3. Hiep, P. H. (2007). Communicative Language Teaching: Unity within Diversity. *ELT Journal*, 61(3), 193–201.
4. Martin, L., & Tapp, D. (2019). Teaching with Teams: An introduction to teaching an undergraduate law module using Microsoft Teams. *Innovative Practice in Higher Education*, 3(3), Article 3.
5. Nacionalinė švietimo agentūra (2021). Projektas „Profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą informacinių sistemų ir registų plėtra“ Nr. 09.4.1-ESFA-V-713-02-0001. Hibridinio mokymo(si) / ugdymo(si) patirties analizė.
6. Nayeem, C. M. J. , Islam, K. M. A., Chowdhury, F. N., & Zayed, N. M. (2020). Testing Communicative Language Teaching (CLT) Through English for Today (EFT) In Bangladesh: Challenges Faced By Tertiary Students Initially. *In American International Journal of Education and Linguistics Research* . 2020. Vol. 3, no. 2, p. 19–27.
7. Ng, C., H. (2020). *International Journal of TESOL Studies* 2(2), 62-73.
8. Nguyen, H. U. N., & Duong, L. N. T. (2021). The Challenges of E-learning Through Microsoft Teams for EFL Students at Van Lang University in COVID-19. *AsiaCALL Online Journal*, 12(4), 18–29.
9. Nugroho, A., & Mutiaraningrum, I. (2020). EFL teachers' beliefs and practices about digital learning of English. *EduLite: Journal of English Education, Literature and Culture*, 5(2), 304–321.
10. Pratama, H., Azman, M., Kassymova, G., & Duisenbayeva, S. (2020). The Trend in Using Online Meeting Applications for Learning During the Period of Pandemic COVID-19: A Literature Review. *Journal of Innovation in Educational and Cultural Research*, 1(2), 58-68.
11. Rahayu, R., & Wirza, Y. (2020). Teachers' Perception of Online Learning during Pandemic Covid-19. *Jurnal Penelitian Pendidikan*, 20, 392–406.
12. Rojabi, A. R. (2020). Exploring EFL Students Perception of Online Learning via Microsoft Teams: University Level in Indonesia. *English Language Teaching Educational Journal*, 3(2), 163–173.

13. Rosita, N., Saun, S., & Mairi, S. (2020). Google Classroom for Hybrid Learning in Senior High School. *Journal of Learning and Teaching in Digital Age*, 5(1), 35-41.
14. Sotillo, M. (2000). Discourse functions and syntactic complexity in synchronous and asynchronous communication. *Language Learning & Technology*, 4(1), 77-100.
15. Sundarwati, E., & Pahlevi, M. R. (2021) EFL Teachers' Challenges and Opportunities of Emergency Remote Teaching During The Covid-19 Pandemi C: Narrative Inquiry. *Language and Education Journal Undiksha*, 4 (2), 74–85.
16. Spratt, M. & Leug, B. (2000). Peer teaching and peer learning revisited. *ELT Journal*, 54 (3), 218–226.
17. Tanasijević M. J., & Janković N. Z. (2021) The new virtual reality: Teachers' and students' perceptions and experience in English language learning and teaching online. *Иновације у настави*, XXXIV, 4, 167–186.
4. Tekliuk, H. (2020). *Communicative Language Teaching*. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 30 (4), 215-219.

4 priedas. Diegimo aktas

ROKIŠKIO JUOZO TUMO–VAIŽGANTO GIMNAZIJA

Biudžetinė įstaiga, M. Riomerio g. 1, 42115 Rokiškis, tel. (8 458) 51593, el. p. rastine@rvg.lt
Padalinio duomenys: Taikos g. 17, 42141 Rokiškis, tel. (8 458) 31165
Skyriaus duomenys: Taikos g. 17, 42141 Rokiškis, tel. (8 458) 52949
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302843970

Kauno technologijos universitetui

PAŽYMA

2022-03-24 Nr. SD-91-(1.16)

Pažymime, kad Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos anglų kalbos mokytoja Giedrė Kublickienė gimnazijoje įdiegė virtualią mokymosi aplinką pagal sukurta metodiką „Gimnazijos mokinių anglų kalbos žinių ir įgūdžių gilinimas, taikant virtualiąsias mokymosi priemones“.

Aplinka yra įdiegta ir naudojama.

Direktoriaus pavaduotoja ugdymui,
laikintai einanti direktoriaus pareigas

Jolanta Juodinytė